

Wiadomości Uniwersyteckie

Nr 7/256
Wrzesień
2019

75 LAT UMCS

Fotorelacja

WYDARZENIA

Pasja i miłość do muzyki –
rozmowa z prof. Urszulą Bobryk
s. 8

NAUKA I LUDZIE

Urbanista – specjalista od
kształtowania rzeczywistości
s. 44

SPRAWY STUDENCKIE

Jaka praca, taka płaca...
s. 64

PL ISSN 1233-216X

Lato Polonijne 2019

Fot. Waczesław Kostko

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 31 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 39 : Pięćdziesiąta rocznica utworzenia Filii UMCS w Rzeszowie – kilka wspomnień z okresu tworzenia i pierwszych lat działania
- 42 : Wzloty ponad codzienność na Wydziale Psychologii i Pedagogiki UMCS w Lublinie

NAUKA I LUDZIE

- 44 : Urbanista – specjalista od kształtowania rzeczywistości
- 46 : Razem! Nie osobno! Biblioteki i kształcenie bibliotekarzy w kontekście ustawy 2.0.
- 50 : Powrót do Ojczyzny. Ryszard Białous 1914–1992, 2019
- 52 : I Seminarium Afrykanistyczne na Wydziale Ekonomicznym UMCS
- 55 : Seminarium *Język w mediach* – III spotkanie polskich mediolingwistów
- 56 : International Scientific-Practical Conference *Application of law – human rights – mediation*

- 57 : *Dystynkcje estetyczne – wyróżnienie i wykluczenie*
- 59 : XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Rynek finansowy. Instytucje i instrumenty*
- 60 : Międzynarodowe seminarium lingwistyki kulturowej
- 62 : Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Przychody oraz koszty według prawa podatkowego i bilansowego*
- 63 : Marketing w procesie internacjonalizacji rynku. Nowe wyzwania otoczenia
- 63 : Konferencja naukowa *Inwestycje Alternatywne*

SPRAWY STUDENCKIE

- 64 : Jaka praca, taka płaca. Jakie korzyści mają przewodniczący studenckich kół naukowych?
- 68 : Objazd naukowy studentów architektury informacji
- 70 : Konkurs wymowy niemieckiej dla studentów – to już tradycja!
- 71 : Koło Metodologiczne Historyków UMCS i „Lubelska Szkoła Przedsiębiorczości”
- 72 : Sprawozdanie z zakończenia II edycji projektu edukacyjnego *Ku warsztatowi rozwijającego się nauczyciela*
- 72 : UMCSport

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1305,
20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19
e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń-Jaśkowiak, Elżbieta Olszewska, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar

Okładka: Wejście do Rektoratu, fot. Przemysław Gąbka

Druk: Drukarnia Multipress

Nakład: 650 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, ntp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Redakcja: Aneta Adamska, Marcin Gołębiowski, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Katarzyna Skąlecka, Agnieszka Stańczak (redaktor wydania)

Współpracownicy: Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Anna Ostrowska, Konrad Koperwas, Waczesław Kostko, Beata Kozłowska,

Z ŻYCIA

Kronika władz rektorskich

1.06

– rektor S. Michałowski oraz prorektor A. Orłowska uczestniczyli w jubileuszowym koncercie z okazji 70-lecia Chóru Akademickiego UMCS w Filharmonii Lubelskiej;

– prorektor A. Orłowska brała udział w Pikniku Naukowym Uniwersytetu Dziecięcego w Ogrodzie Botanicznym z okazji Dnia Dziecka.

3.06

– rektor S. Michałowski uczestniczył w otwarciu konferencji *Rynek finansowy – Instytucje i Instrumenty 2019* w Centrum Ecotech-Complex;

– prorektor R. Dobrowolski spotkał się z prof. Jeanem Poesenem z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven oraz prodziekanem Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki przestrzennej dr. hab. Wojciechem Zgłobickim, prof. UMCS. Podczas spotkania dyskutowano o nowych możliwościach współpracy naukowo-badawczej. Następnie prof. Poesen odbył wizytę studyjną w centrum Ecotech-Complex.

4.06

– rektor S. Michałowski uczestniczył w otwarciu konferencji *Komunikowanie polityk(i) w literaturze i mediach* organizowanej z okazji jubileuszu prof. Krzysztofa Stępnika na Wydziale Politologii.

5.06

– rektor S. Michałowski, prorektor A. Orłowska i R. Dobrowolski spotkali się z delegacją Użhorodzkiego Uniwersytetu Narodowego na Ukrainie. Podczas spotkania została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodow-

skiej a Użhorodzkiem Uniwersytetem Naukowym.

6.06

– rektor S. Michałowski uczestniczył we wręczeniu nagród laureatom – licealistom z V Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie, którzy uczestniczyli w Turnieju o Puchar Rektora w czasie Drzwi Otwartych;

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w konferencji podsumowującej projekt *Przedsiębiorcze dzieciaki* w Lubelskim Parku Naukowo-Technologicznym w Lublinie.

7.06

– prorektor A. Orłowska uczestniczył w finale V Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego na Wydziale Chemii.

10–12.06

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w konferencji *ochrona przyrody, powierzchnia ziemi i krajobrazu w kontekście obowiązujących przepisów* w Zakopanem.

12.06

– rektor S. Michałowski i prorektor R. Dobrowolski spotkali się z laureatami nagrody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za innowacyjny bionawóz opracowany i opatentowany przez zespół naukowców Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS pod kierownictwem dr. hab. Jerzego Wielbo;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w jubileuszowym Rankingu Szkół Wyższych – Perspektywy 2019 w Warszawie.

13.06

– rektor S. Michałowski uczestniczył w uroczystym otwarciu Biegu o Puchar Rektora.

– prorektor A. Bereza uczestniczył we wręczeniu nagród jubileuszowych.

14–15.06

– prorektor A. Orłowska brała udział w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Kształcenia w Krakowie.

17.06–21.06

– prorektor R. Dobrowolski uczestniczył jako ekspert w Międzynarodowej Radzie Koordynacyjnej UNESCO-MAB (ICC) w Paryżu.

18.06

– prorektor A. Orłowska brała udział w spotkaniu LUTW.

24.06

– prorektor R. Dobrowolski uczestniczył w otwarciu Konferencji ESIR Isotope Workshop XV w Lublinie.

25.06

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w otwarciu konferencji *Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości* na Wydziale Chemii.

26.06

– rektor S. Michałowski i prorektorzy A. Orłowska, U. Bobryk, R. Dobrowolski i A. Bereza uczestniczyli w uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* UMCS prof. dr. hab. Michałowi Śliwie.

27.06

– rektor S. Michałowski i prorektorzy A. Orłowska, U. Bobryk, R. Dobrowolski i A. Bereza uczestniczyli w uroczystych promocjach doktorów i doktorów habilitowanych;

– rektor S. Michałowski brał udział w spotkaniu z koordynatorem pro-

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

gramu z Uniwersytetu Artois w Arras we Francji dr. Jeanem-Marcem Vercruysse na zaproszenie Instytutu Filologii Romańskiej;

– prorektor A. Orłowska brała udział w otwarciu wystawy *I see* w ACK „Chatka Żaka”. ●

28.06

– prorektor A. Orłowska spotkała się ze słuchaczami z Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Bieczy;

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w publicznej prezentacji założeń i scenariusza wystawy stałej Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej, która odbyła się w pałacu Lubomirskich w Lublinie. ●

29.06

– prorektor A. Bereza uczestniczył w Środowiskowym Pikniku Prawniczym z okazji Dnia Radcy Prawnego zorganizowanym przez Wydział Prawa i Administracji UMCS oraz Okręgową Izbę Radców Prawnych w Lublinie. W czasie Pikniku rozegrano mecz piłkarski na boisku bocznym Areny. ●

30.06

– rektor S. Michałowski uczestniczył w uroczystościach z okazji 450. rocznicy Unii Lubelskiej;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy przy pomniku poświęconym lwowskiemu uczonemu na Miasteczku Akademickim przy gmachu Biblioteki Głównej UMCS. ●

30.06–1.07

– prorektor A. Orłowska brała udział w debacie *Ścieżki kariery – rozwój kadr szkolnictwa wyższego i nauki* w Katowicach. ●

1.07

– rektor S. Michałowski uczestniczył w spotkaniu z młodzieżą polonijną z Litwy, Ukrainy, Rosji, Białorusi, Kazachstanu i Mołdawii przebywającą w Lublinie w ramach akcji *Lato z polską*. ●

2.07

– rektor S. Michałowski uczestniczył w posiedzeniu Rady Uczelni oraz ma być: spotkaniu, podczas którego podpisano umowę z Instytutem Agrofizyki PAN w Lublinie i IUNG w Puławach dotyczącą wspólnego prowadzenia szkoły doktorskiej. ●

5.07

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w wystawie grafiki warsztatowej zrealizowanej pod kierunkiem dr hab. Alicji Snoch-Pawłowskiej w Zakładzie Wkłęśłodruku i Grafiki Eksperymentalnej Instytutu Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego UMCS. ●

8.07

– prorektor A. Bereza brał udział w spotkaniu z dziekanami i dyrektorami instytutów obejmującymi funkcję z dniem 1 października. ●

15.07

– prorektor A. Orłowska brała udział w inauguracji Lata Polonijnego w CJiKP. ●

19.07

– prorektor A. Bereza brał udział w wojewódzkich obchodach 100-lecia powstania Policji Państwowej. Uroczystości odbyły się w Chełmie. ●

23, 30, 31.07 oraz 7, 13, 19, 22.08

– prorektor A. Bereza przewodniczył w posiedzeniu Zespołu ds. regulaminu pracy. ●

22.08

– rektor S. Michałowski uczestniczył w posiedzeniu Rady Uczelni. ●

30.08

– prorektor A. Bereza uczestniczył w posiedzeniu Zespołu ds. Regulaminu pracy z udziałem Związków Zawodowych UMCS. ●

Podpisanie umowy o wspólnym prowadzeniu szkoły doktorskiej

Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej od roku akademickiego 2019/2020 będą funkcjonowały trzy szkoły doktorskie: Nauk Humanistycznych, Nauk Ścisłych i Przyrodniczych oraz Nauk Społecznych. Szkoła Doktorska Nauk Ścisłych i Przyrodniczych będzie prowadzona we współpracy z Instytutem Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk w Lublinie oraz z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Państwowym Instytutem Badawczym. 2 lipca 2019 r. władze rektorskie UMCS podpisały stosowną umowę w tej sprawie. W spotkaniu uczestniczyli: Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. Kształcenia, dr hab. Alina Orłowska, prof. UMCS, dyrektor Instytutu Agrofizyki PAN, prof. Cezary Sławiński, dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, prof. Wiesław Oleszek. ▶

Przedmiotem umowy było określenie zasad wspólnego prowadzenia Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Będzie ona nową, zorganizowaną formą kształcenia doktorantów w następujących dyscyplinach naukowych: matematyka, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki o Ziemi i środowisku oraz rolnictwo i ogrodnictwo.

Pełnomocnikiem rektora ds. organizacji ww. szkoły została dr hab. Aleksandra Szczeń, prof. UMCS.

Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z 20 lipca 2018 r. postawiła przed uczelniami wiele nowych zadań. Należało do nich także wypracowanie koncepcji szkół doktorskich zapewniających kształcenie doktorantów zgodne ze standardami współczesnej

nauki, dostosowanych do specyfiki ośrodków akademickich i potrzeb ich otoczenia społeczno-gospodarczego. Prace nad koncepcją szkół na UMCS-ie zostały zainicjowane w październiku 2018 r., kiedy powołany został Zespół ds. opracowania zasad rekrutacji do szkół doktorskich oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich.

Katarzyna Skatecka

Prof. Michał Śliwa doktorem *honoris causa* UMCS

Prof. Michał Śliwa otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Uroczystość odbyła się 26 czerwca br. w Auli im. Ignacego Daszyńskiego na Wydziale Politologii UMCS.

Podczas uroczystości laudację wygłosił Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, a jednocześnie promotor nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. Śliwie. Naukowiec został uhonorowany za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie badania myśli politycznej, promocję nauk społecznych w kraju i na forum międzynarodowym, mentorską postawę wobec adeptów nauki oraz zaangażowaną współpracę z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Przyznanie tego tytułu jest najwyższym wyróżnieniem i zarazem wyrazem uznania ze strony Uniwersytetu dla osób szczególnie zasłużonych dla nauki. Doktorat prof. Michała Śliwy jest 83. doktoratem w historii uczelni i przypada w roku jubileuszu 75-lecia Uniwersytetu. W związku z tym badacz otrzymał pamiątkową statuetkę naszej Patronki. Z kolei Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Zbigniew Wojciechowski wręczył mu pamiątkowy grawerton.

Prof. Michał Śliwa należy do najbardziej cenionych postaci środowiska akademickiego nauk społecznych w Polsce oraz poza granicami kraju. Wniósł znaczący wkład w rozwój historii myśli politycznej. Jest wybitnym historykiem idei, autorem semantyki dziejów ideologii i doktryn politycznych w Polsce i Niemczech. Znany jest z zaangażowania na rzecz jakości kształcenia w Polsce. Brał aktywny udział w tworzeniu nowych kierunków studiów, m.in. jest współautorem programu kształcenia na kierunku politologia.

Nasz nowy doktor *honoris causa* jest autorem 300 publikacji, w tym ponad 20 monografii oraz wielu biografii twórców myśli. Z Wydziałem Politologii UMCS prof. Michał Śliwa współpracuje od blisko 30 lat. Wielokrotnie był recenzentem w postępowaniach awansowych, doktorskich, habilitacyjnych oraz profesorskich. Uczestniczy w wykładach, seminariach naukowych i konferencjach, wspiera pracowników w rozwoju naukowym oraz współpracuje w szerokim obszarze działań naukowych.

Beata Wielowińska-Pawlak

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Proń

ECOTECH-COMPLEX, gdzie został zapoznany z potencjałem tego miejsca.

Prof. Jean Poesen to geograf fizyczny i geomorfolog, światowej klasy specjalista w zakresie erozji gleb oraz erozji wąwozowej. Naukowiec jest doktorem *honoris causa* nasze-

Prof. Jean Poesen z kolejną wizytą na naszym Uniwersytecie

3 czerwca br. Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski spotkał się z prof. Jeanem Poesenem z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven oraz Prodziekanem Wydziału Nauk

o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, dr. hab. Wojciechem Zgłobickim, prof. uczelni. Podczas spotkania dyskutowano o nowych możliwościach współpracy naukowo-badawczej. Następnie prof. Poesen odbył wizytę studyjną w Centrum

go Uniwersytetu, a także wieloletnim współpracownikiem WNoZiGP. Efektami współpracy z UMCS-em są wspólne projekty badawcze oraz publikacje w międzynarodowych czasopismach.

Katarzyna Skątecka

Współpraca między UMCS-em a Użhorodzkiem Uniwersytetem

5 czerwca br. gościliśmy delegację z Użhorodzkiego Uniwersytetu Narodowego na Ukrainie. Zagraniczni goście spotkali się z przedstawicielami władz rektorskich, reprezentantami samorządu województwa oraz dyrektorami jednostek UMCS-u.

Podczas spotkania została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej a Użhorodzkiem

Uniwersytetem Naukowym. Z ramienia UMCS-u dokument podpisał Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, zaś stronę zagraniczną reprezentował rektor prof. Wołodzyr Smolanka. Zakres kooperacji obejmuje m.in. wymianę kadry profesorskiej i wykładowców, wymiany studenckie, organizację kursów, staży i konferencji, a także wspólne projekty badawcze i publikacje naukowe.

Katarzyna Skątecka

Promocje doktorskie na UMCS-ie

27 czerwca br. w Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji UMCS odbyły się uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych. Wydarzenie miało szczególny charakter, było bowiem końcowym, najbardziej miłym akcentem wieloletniego trudu doktorów i opieki naukowej promotorów.

Podczas uroczystości 47 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego i tym samym Uniwersytet osiągnął liczbę 1231 doktorów habilitowanych wypromowanych w swej

Fot. Bartosz Prohl

siedemdziesięciopięcioletniej historii. W tej grupie pracowników rozwój jest najbardziej ceniony, ponieważ doktorzy habilitowani powiększają kadrę samodzielnych pracowników

nauki – to świadczy o randze naukowej oraz prawidłowym rozwoju naszej Uczelni.

Drugim momentem świadczącym o rozwoju naukowym w Uniwersy-

tecie są wyniki w zakresie kształcenia doktorów. Podczas uroczystości wypromowanych zostało 63 doktorów i tym samym dorobek Uniwersytetu od początku jego istnienia osiągnął liczbę 4390 doktorów.

Zgodnie z tradycją akademicką, uroczyste ślubowanie odbyło się w języku łacińskim. O oprawę muzyczną uroczystości zadbał Chór Akademicki oraz Chór Wydziału Artystycznego UMCS pod dyrekcją prof. Zofii Bernatowicz.

Beata Wielowińska-Pawlak

dziennik
WSCHODNI

Pasja i miłość do muzyki

Rozmowa z prof. Urszulą Bobryk, Prorektor UMCS ds. Studenckich, dyrygentem i kierownikiem artystycznym Chóru Akademickiego UMCS.

Początki Chóru Akademickiego UMCS sięgają 1949 r. W ciągu tych 70 lat znalazł się on w czołówce polskich chórów akademickich, stał się wizytówką uczelni. Z czego wynika ta renoma?

Jesteśmy najstarszym zespołem reprezentacyjnym UMCS. Z każdym rokiem pojawiają się nowi studenci, a więc rotacja jest spora. Jednak wciąż tworzą go ludzie z pasją, którzy kochają muzykę. Wydaje mi się, że właśnie ten element składa się na wysoki poziom wykonawstwa. Pracę z chórem rozpoczęłam w 1985 r. i niemalże każdego roku konfrontowałam zespół – poprzez udział w konkursach oraz festiwalach na arenie polskiej i zagranicznej. Wysoką klasę chóru potwierdzają nagrody i wyróżnienia uzyskane na międzynarodowych festiwalach chóralnych. Staramy się cały czas utrzymywać wysoki poziom. Jest to wyzwanie tym bardziej, że w chórze śpiewają nie tylko studenci z Wydziału Artystycznego, ale też z pozostałych wydziałów uczelni.

Fot. Rozek

• prof. dr hab. Urszula Bobryk

Pani kieruje chórem od 35 lat, czyli niemal przez połowę jego istnienia. Jak pani wspomina swoje początki?

Przyszłam do zespołu prosto po studiach, ale miałam już pewne do-

świadczenie. Studiowałam dyrygenturę chóralną w Akademii Muzycznej w Warszawie i tam zajęcia praktyczne odbywaliśmy z przeróżnymi zespołami, zarówno zawodowymi, jak i amatorskimi. Kiedy pierwszy raz stanęłam na podium z moim chórem, było to niezwykle uczucie i pewna magia. Żeby jednak stanąć przed zespołem – co już jest wielkim wyzwaniem – należy najpierw go przygotować. Po rozpoczęciu pracy jako kierownik artystyczny, przez rok pracowałam nad emisją, brzmieniem i dykcją, żeby móc wykonać ze studentami pierwsze utwory a capella. Dopiero później zaczęliśmy koncertować z orkiestrą. Już w 1986 r. wyjechaliśmy na pierwszy wyjazd zagraniczny do Francji i Włoch, gdzie przez pół roku przygotowaliśmy te utwory. Byliśmy młodym zespołem pełnym poczucia odpowiedzialności, powagi i miłości do muzyki.

Tych wyjazdów zagranicznych było wiele. Któryś z nich zapadł szczególnie w pamięć?

Fot. Rózek

Do dziś pamiętam występ w katedrze w Norwich w Wielkiej Brytanii, gdzie wykonywaliśmy utwory współczesnych kompozytorów polskich. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem i uznaniem. W pamięci zapadł mi też występ w Dorchester, gdy wykonywaliśmy *Sabat Mater* Karola Szymanowskiego wspólnie z solistami i orkiestrą z Londynu. Kiedy dyrygowałam i dotykałam tych niezwykłych dźwięków, ten polski duch i folklor ukryty w muzyce Szymanowskiego wywołał we mnie niezwykle przeżycia. Połączenie angielskiej orkiestry i solistów z polskim chórem było dla mnie, jako młodego dyrygenta, niezwykle doznaniem. Recenzje tylko potwierdziły, że był to znakomity koncert. Jednym z najciekawszych doświadczeń muzycznych był jednak udział w „Międzynarodowym konkursie chóralnym” w Fort Lauderdale w Stanach Zjednoczonych. Spośród 18 chórów z całego świata zdobyliśmy pierwszą nagrodę za najlepszą interpretację *Psalmu 150* Alana Koepkego. Otrzymałam tam również szczególnie ważną nagrodę indywidualną – dla najlepszego dyrygenta. Kolejnym sukcesem był także konkurs w greckiej Prevezie. Występowaliśmy o godz. 10 rano, w pięćdziesięciostopniowym upale. Ta wysoka temperatura spowodowała, że struny głosowe inaczej się otwierały – bardzo

szeroko, a głosy brzmiały jak anielskie. Miałam wrażenie, że dyryguję chórem co najmniej stuosobowym. W tym konkursie także zdobyliśmy pierwszą nagrodę.

Mówiła pani, że chór to przede wszystkim studenci. Ilu ich przewinęło się przez te 70 lat?

Setki, a nawet tysiące. Są chórzyści, którzy występują po kilkanaście lat, ale cały czas przychodzą młodzi. Każdego roku przyjmujemy nowych członków, bo część osób po ukończeniu studiów odchodzi z zespołu. Jak wspominałam, rotacja jest duża. Są jednak tacy, którzy zostają z nami dłużej. Rekordzistka śpiewa od 1970 r., wzięła także udział w naszym ostatnim koncercie jubileuszowym.

Jakie warunki trzeba spełnić, żeby należeć do chóru?

Przede wszystkim trzeba posiadać słuch. Przesłuchujemy każdego studenta, który chciałby śpiewać w chórze – nie pod kątem umiejętności wokalnych, bo ten głos nie musi być jeszcze wykształcony. Kandydat musi jednak słyszeć i reagować na wysokość dźwięków.

A co przyciąga młodych ludzi do występów w chórze?

Zawsze powtarzam, że śpiewać w chórze może każdy. Ale żeby koncertować i uczestniczyć w próbach trzeba kochać muzykę i być wrażliwym na jej piękno. Inaczej nie wyobrażam sobie współpracy. Magnesem przyciągającym do zespołu mogą być też stypendia np. rektora, marszałka, prezydenta czy ministra, w których trzeba wykazać aktywność nie tylko naukową, ale również na polu artystycznym.

A podróże i możliwość zwiedzania świata też przyciąga?

Przez 35 lat zwiedziliśmy całą Europę, byliśmy w Stanach Zjednoczonych. W ubiegłym roku mieliśmy nawet zaproszenie na olimpiadę chóralną w Chinach, ale nie udało nam się tam pojechać ze względów formalnych. Podróże nadal są magnesem, ale dziś młodzież jest bardzo otwarta na zwiedzanie świata w własnym zakresie. Kiedyś nie było takich możliwości i to też miało wpływ na uczestnictwo oraz zaangażowanie w chórze. Obecnie podróżowanie na pewno jednoczy zespół, więc jest to też wartość dodana.

1 czerwca, w ramach czwartej edycji organizowanego przez panią Festiwalu Chórów Miast Partnerskich, w Filharmonii Lubelskiej odbył się koncert jubi-

Fot. Barbara Profil

leuszowy. Jak pani wspomina to wydarzenie?

W ramach festiwalu co dwa lata przyjeżdżają do nas chóry uniwersyteckie z miast partnerskich Lublina. Każda edycja to wspólne prawykonanie utworów muzyki polskiej z towarzyszeniem orkiestry i solistów. Dla naszych gości jest to wyzwanie, a dla nas okazja do konfrontacji. Cudow-

ne jest też to, że poznajemy nie tylko inną kulturę, ale też obyczaje i sposób interpretacji utworów. Kiedy odbywają się wspólne próby i koncerty, to trochę jakbyśmy odkrywali nowy świat.

Podczas koncertu otrzymała pani od ministra kultury Złoty Medal Zasłużony Kulturze – Gloria Artis. Była pani zaskoczona?

Byłam przeszczęśliwa. Kiedy 20 lat temu otrzymałam tytuł profesora sztuk muzycznych, wydawało mi się, że nic więcej już nie mogę osiągnąć. Nie ukrywam, że przyjmując ten medal 1 czerwca, byłam zaskoczona, ale i niezwykle wzruszona. Jest to najwyższe odznaczenie w dziedzinie kultury. To dla mnie wielkie wyróżnienie, a jednocześnie docenienie tych 35 lat pracy oraz wysokiego poziomu naszego chóru. Jesteśmy zespołem amatorskim, ale staramy się pracować jak profesjonaliści. Bez chórzystów i ich zaangażowania tego medalu by nie było. Bardzo cieszę się także dlatego, że praca jest moją wielką pasją, którą mogę realizować na co dzień.

Artykuł ukazał się w „Dzienniku Wschodnim” 14 czerwca 2019 r.

Dzieci uczą się u nas przez działanie

Rozmowa z Anną Bukowską, kierownikiem Uniwersytetu Dziecięcego UMCS.

Skąd wziął się pomysł powołania Uniwersytetu Dziecięcego UMCS?

Pierwsze uniwersytety dziecięce powstały w Niemczech. Z kolei w naszym kraju prekursorem była Łódź, gdzie taki uniwersytet powołano w 2007 r. Inicjatywa wydała mi się świetna, tym bardziej że miałam wtedy dziecko w wieku szkolnym. Pomyślałam, że byłoby wspaniale, gdyby coś takiego powstało na UMCS-ie. Zrobiłam kalkulację z założeniem, że rodzice sfinansowaliby koszty dzia-

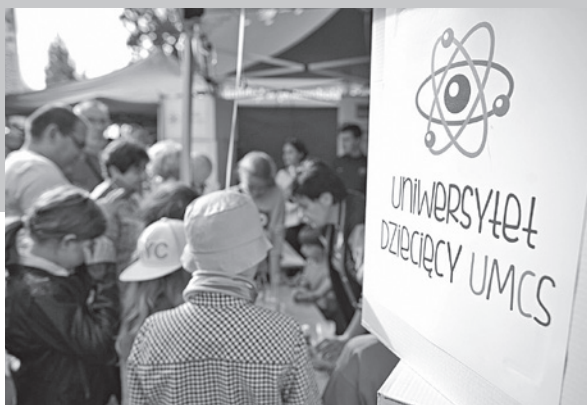
łania. Od początku wspierał mnie w tych staraniach prof. Stanisław Michałowski, jeszcze wtedy prorektor. Po 5 latach udało się – 1 września 2012 r. pierwszym zarządzeniem rektora Michałowskiego było powołanie do życia Uniwersytetu Dziecięcego UMCS. Mieliśmy wówczas przygotowany harmonogram, stronę internetową i ruszyliśmy z rekrutacją. Jeździłam do szkół na zebrania z rodzicami, przekazywałam im informacje. Planowaliśmy początkowo, że zrekrutujemy ok. 130 osób, a przyjęliśmy ich aż 180!

Obecnie Uniwersytet Dziecięcy UMCS posiada osiem filii w całym województwie. Prowadzimy w nich

regularne wykłady, w których uczestniczy łącznie ok. 8 tysięcy dzieci. Co roku nabór cieszy się ogromnym powodzeniem. Dzięki władzom UMCS-u i dyrektorowi Lubman nasz Uniwersytet jest obecnie oddzielną jednostką. Mamy dużą autonomię, co bardzo ułatwia nam pracę.

Jakie idee przyświecają Uniwersytetowi Dziecięcemu?

Mam takie prywatne hasło – wiedza to wolność. Na każdych zajęciach przekazuję dzieciom, że im więcej będą umiały, tym większą swobodę wyboru będą miały w przyszłości. Naszym celem jest pokazanie najmłodszym różnych dziedzin wiedzy. Skąd dziecko kończące szkołę podstawową ma wiedzieć, kim chce zostać i jaki profil szkoły wybrać? Jeśli wybierze nieodpowiednio, może to mieć negatywne kon-

sekwencje w przyszłości. My chcemy odpowiednio wcześniej pokazać dzieciom różne dyscypliny, stąd taki szeroki zakres zajęć.

Podczas wykładów teoria jest ilustrowana praktyką. Nawet jeżeli tematem jest np. mózg, to pojawiają się ilustracje, a dzieci potrafią zmontować makiety. Czasami jest jak w laboratorium: używamy próbek, odczynników, dzieci muszą same wykonać niektóre zadania. Mam dużą satysfakcję, bo na naszych zajęciach widzę u dzieci ogromny progres. Na przykład na pierwszych warsztatach nieudolnie ściskają próbkę, stresują się, by cokolwiek do niej wlać. Natomiast po czterech miesiącach dzieciaki niemal jak profesjonalści posługują się sprzętem, dokładnie odmierzają i precyzyjnie wlewają płyn tak, aby nic się nie wylało.

Mamy też taką metodę, że dzieci najpierw muszą postawić tezę badawczą, potem przeprowadzić badanie – czyli zadać sobie pytanie i odpowiedzieć na nie, żeby sprawdzić, czy rzeczywiście początkowo miały rację. To wzmaga ich zainteresowanie. W czasach, kiedy mają tyle bodźców poza szkołą, trudno jest im zaimponować. Dlatego u nas mali studenci dużo pracują samodzielnie.

Dwukrotnie organizowaliśmy też konferencje dla kadry pedagogicznej o tym, jak przygotować lekcje, żeby dzieci chciały słuchać i się uczyć. Nauczyciele poznali takie metody, które wręcz wydawały im się za łatwe. My zaś wychodzimy z założenia, że nie trzeba wymyślać skomplikowa-

nych rzeczy, skoro czegoś można nauczyć w prosty sposób.

Nasza metoda nauczania została opracowana przez fundację Uniwersytet Dzieci, która udostępnia także bezpłatnie scenariusze lekcji.

Kto może zostać studentem Uniwersytetu?

W zajęciach może wziąć udział każde dziecko w wieku 6–13 lat. Zdarza się, że mamy też młodsze osoby – nasz najmłodszy student miał 3 lata, chodził na zajęcia ze starszą siostrą. Najbardziej podoba mi się sposób, w jaki takie małe dzieci robią notatki. Część naszych studentów jeszcze nie potrafi pisać, więc rysuje. Piękne notatki powstały np. z filozofii – dzieci rysowały to, w jaki sposób Tales czy Pitagoras wyobrażali sobie świat.

Zdarza się, że przychodzą rodzice i dziękują, że ich dziecko, które w szkole było nieśmiałe i ciche jak myszka, po pół roku uczęszczania na zajęcia potrafi wyjść na scenę i do mikrofonu odpowiadać na pytania zadane w konkursie. Dzieci socjalizują się i zaprzyjaźniają.

Na początku mieliśmy taką metodę, żeby tylko dzieci brały udział w wykładach – tak by uczyły się samodzielności. W pewnym momencie to się zmieniło, a geneza jest zabawna. Na jednym wykładzie połączyliśmy się przez Skype'a z gen. Mirosławem Hermaszewskim. Rozmawialiśmy z nim o jego podróży w kosmos. Gdy pierwsze dziecko do-

stało mikrofon, by porozmawiać z generałem, powiedział: „Dzień dobry, nazywam się Michał, chciałbym zadać pytanie”. Hermaszewski był zachwycony, że pierwszy raz od dawna ktoś tak ładnie mu się przedstawił. Jestem z tego dumna, bo podczas zajęć kładziemy nacisk na poziom uniwersytecki. Po tym wykładzie rozmawiałam z jedną z mam, by dowiedzieć się, czy podobały się zajęcia. Odpowiedziała: „Podobno było super, ale co tam robiliście, to nie wiem, bo dzieci powiedziały, że rozmawiały z kosmitą” (śmiech). W związku z tym teraz rodzice mogą brać udział w wykładach i bardzo sobie cenią tę możliwość, robią nawet notatki.

Czy studenci Uniwersytetu Dziecięcego także mają inaugurację roku akademickiego i otrzymują indeksy?

Zawsze w ostatnią sobotę września organizujemy uroczystą inaugurację roku akademickiego. Dzieci otrzymują piękne, kolorowe indeksy. Zbierają w nich podpisy wykładowców i specjalne pieczątki. Ubolewają, jeśli z powodu choroby nie były na wykładzie i brakuje im jednego stempla. Pojawiają się pytania, czy można go sobie dostawić (śmiech). W inauguracji uczestniczy Pani Prorektor ds. Kształcenia, czyli nasza mentorka i bezpośrednia przełożona. Czasami przychodzi również Pan Rektor, zapraszamy też dziekanów poszczególnych wydziałów. Mali studenci wraz z rodzina-

mi czują się bardzo dowartościowani, widząc taką uroczystą oprawę. Wielu rodziców to także nasi absolwenci, którzy z wielką nostalgią wspominają studia na UMCS-ie i cieszą się, że mogą powrócić tutaj z dziećmi.

Harmonogram zajęć jest bardzo różnorodny. Jak wygląda program nauki? Które inicjatywy UD UMCS cieszą się największym zainteresowaniem?

Prowadzimy zajęcia ze wszystkich dziedzin wykładanych na uniwersytecie. Najbardziej popularne są wykłady matematyczne, chemiczne i fizyczne, czyli wybuchy, wystrzały, pioruny itd. Także zajęcia z robotyki cieszą się niesłabnącym powodzeniem. Prowadzi je grupa Edukacja 3.0 wykorzystująca technologię w edukacji, ale w taki sposób, aby nie przyćmiła ona głównego celu, czyli nauki. Dzieciom podobają się także zajęcia z psychologii, gdzie ćwiczą umiejętności współpracy w grupie. Niezmiennie królują też zwierzęta, kosmos, filozofia. Rewelacyjny był wykład *Tajemnice ludzkiego mózgu* – uczestnicy prosili po zajęciach, żeby odbyły się jeszcze raz. W ofercie mamy też ćwiczenia, podczas których dzieci muszą zidentyfikować różne substancje. Wszystkie wyglądają tak samo – białe, kryształiczne, bez zapachu. Dzieci muszą przygotować odczynnik, wskaźnik, przeprowadzić badania porównawcze, identyfikację. Ważny jest także temat bezpieczeństwa – przestrzegamy ich, że trucizny i materiały łatwopalne są w domu. Mamy również ciekawe zajęcia *Czy wiesz, co jesz*, podczas których robimy z dziećmi np. jogurt smakowy.

Czasami jestem zdumiona dojrzałością naszych podopiecznych. Któregoś roku najciekawszym wykładem

obwołany został ten z filozofii. Właściwie wszystkie dzieci są filozofami – stale zastanawiają się nad sensem istnienia. Należy więc mówić językiem dostosowanym do nich, ale nie infantylnie – tylko w sposób poważny, na odpowiednim poziomie.

Dodatkowo jako UD bierzemy też udział w Pikniku Naukowym Lubelskiego Festiwalu Nauki wielu inicjatywach organizowanych przez UMCS. Prowadzimy również wycieczki i zajęcia dla szkół pt. *Ty też możesz zostać Skłodowską* – oprócz warsztatów naukowych opowiadamy o tym, jak działa uczelnia, jaki jest uroczysty strój rektora i czym zajmuje się dziekan. Organizujemy również półkolonie wakacyjne dla dzieci, na które zatrudniamy kadrę z uprawnieniami. Dzieci mają zapewnioną całodzienną opiekę i moc atrakcyjnych zajęć warsztatowych.

Jak pracownicy naukowcy i administracyjni z UMCS-u włączają się w funkcjonowanie Uniwersytetu Dziecięcego? Kto jeszcze wspiera wasze działania?

Dziś mogę powiedzieć, że nie byłoby Uniwersytetu Dziecięcego bez pracowników – zarówno administracyjnych, jak i naukowych. Te osoby bardzo często angażują się w naszą działalność jako wolontariusze. Mamy również sponsorów, z którymi współpracujemy od wielu lat. Od firmy Alexander otrzymujemy edukacyjne gry planszowe oraz manualne zabawki na zajęcia i nagrody dla dzieci. Od tego roku jako sponsor dołączyła Lubella. Jest też Santander, od dawna wspiera nas również Cisowianka.

Uniwersytet dla dzieci funkcjonuje już 7 lat. Pokazuje to, że taka

inicjatywa była w naszym regionie potrzebna. Jakie są wnioski z dotychczasowej działalności?

Jest potrzeba zajęć prowadzonych na wysokim poziomie merytorycznym i organizacyjnym, a przy tym niedrogich. Koszty wykładów pokrywamy z wpłat rodziców. Ceny są przystępne, a gdy po latach spotykam rodziców naszych podopiecznych, bardzo chwalą ich rozwój. Dzieci świetnie sobie radzą w szkole, łatwiej nawiązują znajomości. Najmłodszy z dumą mówi, że są studentami, rozwijają się. My zaś przy okazji promujemy dobre imię uczelni wśród ich rodzin.

Dodatkowo dzieci, które zaczęły na pierwszych rocznikach, za 2–3 lata będą już w klasach maturalnych, więc być może zechcą przyjść na studia na UMCS-ie. Badania wśród absolwentów uniwersytetów dziecięcych wykazały, że 70–80% z nich podejmuje studia na uczelni, do której uczęszczały jako dzieci.

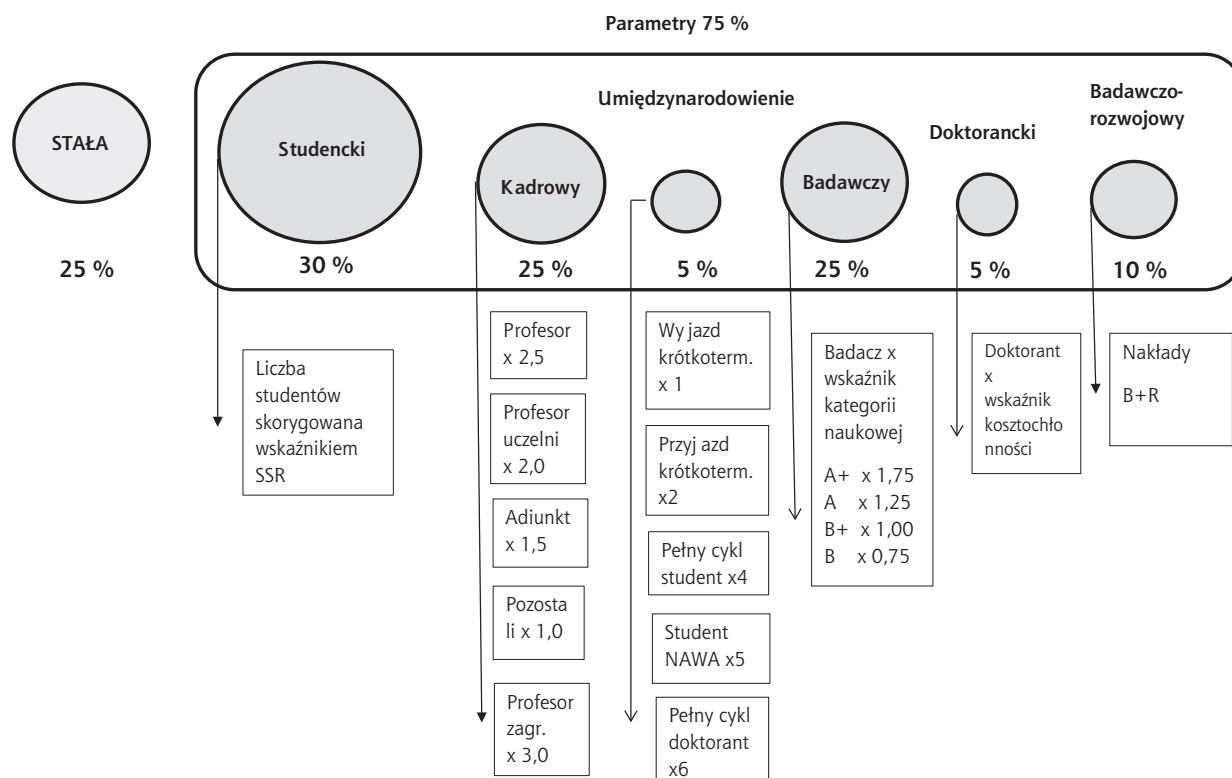
Po 7 latach funkcjonowania Uniwersytetu Dziecięcego oraz wcześniejszych staraniach uważam, że było warto. Jeśli dzieci będą chciały dalej się uczyć i zgłębiać wiedzę, to wyrosną z nich dobrzy i świadomi obywatele. To zysk dla wszystkich i jestem z tego dumna.

Śmiało mogę też powiedzieć, że łączymy pracę z pasją. Traktujemy dzieci i rodziców jak partnerów. Martwimy się o wszystkich, opiekujemy się najmłodszymi. Takie podejście skutkuje tym, że nie mamy problemów z rekrutacją. Chcą z nami współpracować zarówno wykładowcy, jak i wolontariusze. Mam nadzieję, że tak będzie również przez kolejne lata.

Artykuł ukazał się w „Dzienniku Wschodnim” 19 lipca 2019 r.

Zmiany w finansowaniu szkolnictwa wyższego

Model podziału subwencji dla uczelni akademickich od roku 2024

Założenia reformy gospodarki finansowej

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* wprowadziła nowe zasady finansowania uczelni. Zasady te zwiększają autonomię uczelni w zakresie podziału środków finansowych na realizację zadań dydaktycznych i naukowych. Polityka państwa zmierza przy tym do rozwoju działalności badawczej i rozwojowej, przy zachowaniu zrównoważonego poziomu kształcenia studentów (mierzonego relacją liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich). Wyrazem tego pierwszego dążenia jest wyodrębnienie grupy uczelni badawczych oraz zmiana struktury środków finansowych kierowanych do uczelni. W szczególności wprowadzenie dwóch nowych składników: badawczego oraz B+R ma od-

zwierciedlać politykę prorozwojową państwa i zachęcać uczelnie do podnoszenia jakości badań naukowych i zwiększania wydatków na działalność badawczo-rozwojową.

Podział na grupy uczelni – koszyki finansowania

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dokonuje podziału subwencji, opierając się na odrębnych algorytmach dla czterech grup podmiotów: uczelni badawczych, uczelni akademickich, uczelni zawodowych oraz instytutów badawczych i uczelni niepublicznych. Wyodrębnienie uczelni badawczych nastąpi od 2020 r. na podstawie konkursu. Można wskazać, że do konkursu przystąpiło 20 uczelni, w tym 8 uniwersytetów klasycznych, 4 medyczne, 1 przyrodniczy, 1 pedagogiczny i 6 politechnik. Z tej grupy ma

być wybranych do 10 podmiotów. Do konkursu nie przystąpiła żadna uczelnia lubelska. Podstawowe różnice w algorytmie ich finansowania w stosunku do uczelni akademickich będą dotyczyły niższego udziału parametru studenckiego i kadrowego, wyższego udziału parametru badawczego i doktoranckiego oraz utrzymania parametru projektowego. Dla uczelni badawczych wskaźnik SSR ma wynosić docelowo 10.

Konsolidacja strumieni finansowych – odejście od środków „znanzonych”

Od 2019 r. dotacja stanowiąca główne źródło finansowania uczelni przez budżet państwa została zastąpiona subwencją. Subwencja połączyła kilka odrębnych strumieni pieniężnych, które miały charakter celowy (dotacja, fundusz pomocy materialnej w za-

kresie utrzymania domów i stołówek studenckich, środki na badania statutowe i in.), a więc nie mogły być wykorzystywane na realizację innych niż wskazane przez Ministerstwo zadań. Skonsolidowanie tych strumieni w formie subwencji zwiększa elastyczność ich wykorzystania przez uczelnie. Uczelnie może samodzielnie określić przeznaczenie środków na realizację przyjętych zadań, w tym na wydatki inwestycyjne. Oznacza to jednocześnie, że uczelnie co do zasady nie mogą liczyć na inne formy wsparcia finansowego z Ministerstwa.

Proces wdrażania zmian finansowania – czas dany uczelniom na dostosowanie się

Finansowanie szkolnictwa wyższego na podstawie zmiennego zestawu czynników ma już w Polsce kilkunastoletnią tradycję. W ramach kolejnych modyfikacji zasad finansowania ograniczano wielkość tzw. stałej przeniesienia, która odnosiła się do danych historycznych, a wprowadzano różne zestawy parametrów odzwierciedlających w ramach podziału środków pozycję danej uczelni w stosunku do innych. Dawało to uczelniom możliwość wywierania określonego wpływu na wielkość otrzymywanej dotacji poprzez odpowiednie kształtowanie elementów stanowiących parametry (liczba studentów, liczba nauczycieli akademickich, liczba pozyskanych projektów itd.). Rozwiązania takie wprowadzały element konkurencji o środki pochodzące z budżetu państwa.

Wprowadzone w 2019 r. zmiany w zasadach finansowania szkolnictwa wyższego są kontynuacją wskazanego powyżej kierunku ograniczania stałej przeniesienia i zwiększenia znaczenia elementów parametrycznych. Przyjęto przy tym pięcioletni okres dochodzenia

do docelowego modelu, który ma być w pełni zastosowany od 2024 r. Było to niezbędne ze względu na z jednej strony zakładane dość istotne ograniczenie stałej przeniesienia (2019 r. – 50%, 2020 r. – 45%, 2021 r. – 40%, 2022 r. – 35%, 2023 r. – 30%, 2024 r. – 25%), zmniejszenie udziałów składnika studenckiego i kadrowego, a jednocześnie wprowadzenie nowego składnika badawczego. Można wskazać, że już obecnie uniwersytety klasyczne, dostosowując się do nowych warunków, zastosowały różne strategie w zakresie kształtowania struktury kadry nauczycieli akademickich. Najwyższy udział nauczycieli, którzy złożyli oświadczenia o przypisaniu do dyscypliny naukowej, wynosi w tej grupie uczelni 86%, a najniższy 39%. W UMCS 77% nauczycieli zaliczono do „badaczy”.

„Tunel” – ogranicznik szokowych zmian

Uczelnie publiczne w Polsce prowadzą działalność, opierając się na krótkoterminowych, ustalanych na okres jednego roku planach finansowych. Utrudnia to prowadzenie stabilnej gospodarki finansowej. Wielkość środków finansowych pojawiających się do dyspozycji zależy przy tym nie tylko od działań podejmowanych przez daną uczelnię, ale także od tego, jak „zachowują się” inni uczestnicy podziału. Przeznaczona w budżecie resortu kwota dzielona jest bowiem na podstawie algorytmu uwzględniającego relatywną sytuację danej uczelni w całej ich populacji. Aby przeciwdziałać „szokowym” zmianom przyznawanej każdego roku subwencji, Ministerstwo dokonuje korekty kwot wynikających z algorytmu. Służy do tego mechanizm „tunelu”. W 2019 r. zastosowano tunel o rozpiętości „- 1 /+ 6 %”. Oznacza to, że uczelnie, która miałyby otrzymać w wyniku zastosowa-

nia podziału algorytmicznego środki w kwocie mniejszej niż 1% kwoty z roku poprzedniego, dostanie wyrównanie do poziomu -1%. Natomiast uczelnia, która z zastosowania algorytmu miałyby dostać kwotę większą niż 6%, będzie miała odpowiednio zmniejszone finansowanie. Jest to zatem mechanizm stabilizujący sytuację finansową uczelni w perspektywie jednego roku. O znaczeniu tego rozwiązania może świadczyć fakt, że w 2019 r. w grupie uczelni akademickich 14 miałyby subwencję o 6% wyższą, niż wynikała z algorytmu, 31 mieściło się w korytarzu -1%/+6%, a dla 19 subwencja powinna być niższa o więcej niż 1% w stosunku do roku poprzedniego. Dotacja/subwencja dla UMCS-u w latach 2017–2019 mieściła się w „tunelu” i w związku z tym nie podlegała korekcie.

Parametr SSR – studenci przestają być fetyszem

Od 2017 r. MNiSW zmieniło politykę w odniesieniu do liczby studentów kształconych w uczelniach publicznych. Wyrazem tego było wprowadzenie do algorytmu podziału dotacji parametru SSR (Student Staff Ratio) określającego relację liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich. Wskaźnik ten został ustalony na poziomie referencyjnym 13. Odchylenie od tego poziomu skutkuje odpowiednim zmniejszeniem subwencji. Należy zauważyć, że wskaźnik ten jest liczony w odniesieniu do uczelni, a nie jej jednostek organizacyjnych (np. wydziałów). Ministerstwo za pomocą tego parametru chciało ograniczyć zjawisko „pogoń za studentem”, czyli przyjmowania większej liczby studentów w celu otrzymywania większej dotacji. Skuteczność zastosowania tego bodźca okazała się duża, o czym świadczy

spadek w latach 2017–2019 przeciętnego SSR w uczelniach akademickich z 15,2 do 12,9. W UMCS-ie wskaźnik SSR w tych latach kształtował się następująco: 13,65, 13,82 i 13,64. Był więc bardzo blisko wielkości referencyjnej. Można wskazać, że średni SSR dla krajów Unii Europejskiej wynosi ok. 11.

Docelowy model finansowania uczelni akademickich

Docelowy model finansowania uczelni akademickich, jaki ma funkcjonować od 2024 r., przedstawia rysunek. Poza wskazanymi powyżej zmianami w stosunku do zasad dotychczas stosowanych można dodać jeszcze na kilka elementów.

W ramach składnika kadrowego od 2020 r. liczba nauczycieli akademickich będzie kwalifikowana według stanowisk, a nie tytułów i stopni. W grupie „pozostali nauczyciele akademicy” znajdą się wszyscy przypisani do innych stanowisk niż wymienione w Ustawie, co jest istotne w aspekcie dopuszczonych możliwości tworzenia przez uczelnie nowych rodzajów stanowisk. Do składnika kadrowego wchodzi przy tym wszyscy pracownicy uczelni, natomiast do składnika badawczego tylko ci z nich, którzy złożyli oświadczenie do dyscypliny ewaluowanej w uczelni. Oznacza to podwójne liczenie w algorytmie podziału subwencji grup pracowników firmujących dyscypliny naukowe utworzone w uczelni.

Składnik badawczy w nowych zasadach finansowania ma odzwierciedlać silniejsze niż dotychczas nastawienie na prowadzenie przez uczelnie działalności naukowo-badawczej. Zasadniczego znaczenia nabierają indywidualne osiągnięcia pracowników reprezentujących daną dyscyplinę uwzględniane w ramach dokonywa-

nej co 4 lata ewaluacji jakości działalności naukowej. Od uzyskanej oceny zależą przy tym nie tylko uprawnienia do prowadzenia studiów, szkół doktorskich, nadawania stopni i tytułów, ale także kwota subwencji. Po przeprowadzeniu nowej ewaluacji dyscyplin naukowych od 2022 r. liczba pracowników wchodzących do dyscypliny będzie ważona wskaźnikiem przyjętym dla danej kategorii. Z drugiej strony ma to zniechęcać uczelnie do sztucznego zawyżania liczby badaczy, gdyż ewentualnie niska efektywność naukowa części z nich wpłynie na przyszłą kategoryzację dyscypliny.

Nie został dotychczas ustalony przelicznik dla składnika doktoranckiego (wskaźnik DSR – liczba doktorantów do liczby profesorów i doktorów habilitowanych). Opóźnienie jest związane z procesem tworzenia szkół doktorskich i rekrutacji do nich.

Dla uczelni akademickich zrezygnowano z parametru projektowego. Praktyka pokazała bowiem, że zdecydowany prym w pozyskiwaniu projektów wiedzie wąska grupa uczelni, które prawdopodobnie przejdą do uczelni badawczych. Aktywność badawczo-rozwojowa uczelni akademickich znajduje odzwierciedlenie w danych sprawozdawczych przekazywanych do GUS-u (sprawozdanie PNT 01) i jest ujmowana w tym składniku algorytmu jako nakłady na badania i rozwój z wagą 10%. Docelowo „tunel” ograniczający zmiany subwencji ma wynosić -2%/+6%.

Dodatkowy instrument finansowy – obligacje

W ramach reformy szkolnictwa wyższego zastosowany został dodatkowy instrument finansowy w formie obligacji. Są to dłużne instrumenty o dwuletnim terminie zapadalności wyemitowane jako papiery zerokuponowe

(bez oprocentowania). MNiSW przekazało uczelniom obligacje na łączną kwotę 2,4 mld zł. Środki uzyskane z ich sprzedaży mogą być przeznaczone wyłącznie na wydatki majątkowe. Obligacje będzie można przedstawiać do wykupu po upływie 2 lat, chyba że wcześniej wystąpią uzasadnione wydatki inwestycyjne. UMCS otrzymał obligacje na kwotę 30 625 000 zł.

UMCS w nowych warunkach finansowania

Podstawowa subwencja otrzymana w 2019 r. przez UMCS na podstawie nowego algorytmu wyniosła 249 392,8 tys. zł. Analiza zmian elementów składowych subwencji pozwala na ustalenie następujących prawidłowości: po pierwsze, w zasadzie w tym samym stopniu nastąpił wzrost części zależnej od dotacji z poprzedniego roku (stała przeniesienia) i części niezależnej od niej (parametrycznej), bo odpowiednio o 2,24% i 2,23%; po drugie, w części niezależnej od dotacji z 2018 r. relatywnie duże udziały (na tle innych uczelni) miały składniki: umiędzynarodowienia (4,24%), badawczo-rozwojowy (3,38%) i kadrowy (2,51%), a mniejsze parametry: studencki (2,51%), badawczy (1,74%) oraz projektowy (1,43%). Można to interpretować jako odpowiednio silne i słabe strony uczelni w pozyskiwaniu środków w ramach subwencji. Powierzeniem tego wniosku jest pozycja UMCS-u na tle 19 uniwersytetów klasycznych – 5 w zakresie umiędzynarodowienia oraz nakładów na B+R, 9 w zakresie przeliczeniowej liczby studentów, 10 w zakresie kadry przeliczonej kategoryzacją zatrudniających ją jednostek i 13 w odniesieniu do składnika badawczego (waga etatu naukowca uwzględniająca kosztowność i kategorię naukową).

Jerzy Węclawski

Fot. Bartosz Prohl

Wielki Test Języka Angielskiego „Challenge Accepted” jest wydarzeniem cyklicznym, organizowanym od 3 czerwca 2016 r. na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zarówno pierwsza, jak i kolejne edycje konkursu wzbudziły bardzo duże zainteresowanie wśród odbior-

Wielki Test Języka Angielskiego „Challenge Accepted”

14 czerwca 2019 r. na Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji UMCS odbyła się IV edycja Wielkiego Testu Języka Angielskiego „Challenge Accepted”. Na uczestników czekało 60 pytań testowych jednokrotnego wyboru na poziomie B2/C1, a czas przeznaczony na ich rozwiązanie wyniósł 45 minut. Chęć podjęcia wyzwania i sprawdzenia swoich umiejętności językowych zgłosiło niemalże 280 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów uczelni wyższych z całego kraju, jednak do ostatecznego etapu, w większości z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych i fali trwających od kilku dni upałów, przystąpiło 150 osób.

Laureatem czwartej edycji „Challenge Accepted” został Artur Nawara, student I roku matematyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Drugie miejsce zajęła uczennica II klasy Liceum im. Królowej Jadwigi w Lublinie – Dominika Pacek; zaś trzecie miejsce, po emocjonującej dogrywce, przypadło Dorocie Zarembie – studentce I roku informatyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Uroczystego ogłoszenia wyników i wręczenia nagród dokonała prof. dr hab. Urszula Bobryk – Prorektor ds. Studenckich UMCS i jednocześnie gość honorowy wydarzenia. Każda z wygranych osób otrzymała gadżety uczelniane oraz atrakcyjne nagrody rzeczowe w postaci wysokiej klasy sprzętu elektronicznego, zaś pozostali uczestnicy testu – okazjonalne dyplomy i upominki.

Ze strony Centrum Promocji UMCS organizacją całości kierowała dr Monika Baczevska-Ciupak, zaś nad wysokim poziomem merytorycznym konkursu czuwała mgr Maja Mościcka wraz z zespołem z Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS: mgr Anną Jodłowską, mgr Magdaleną Okłą, mgr Wiesławem Dacką i mgr Tomaszem Trautmanem – kierownikiem Zespołu Lektorów. Wydarzenie swoją obecnością uświetnili ponadto mgr Marcin Gołębiowski – dyrektor Centrum Promocji UMCS i mgr Piotr Kaczmarzyk – dyrektor Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS, którzy wygłosili inspirujące mowy początkowe, życząc jednocześnie uczestnikom pomyślności podczas pisania testu.

ców, czyniąc Uczelnię wyjątkowym miejscem, w którym każdy pasjonat kultury anglosaskiej może nie tylko sprawdzić, ale i wzbogacić posiadaną wiedzę. W przyszłym roku odbędzie się piąta, jubileuszowa edycja konkursu. Organizatorzy wyrażają nadzieję, że i tym razem przyciągnie ona sympatyków Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, którzy podejmą językowe wyzwanie i spróbują swoich sił w teście. Już teraz serdecznie na nią zapraszamy.

Głównym organizatorem IV edycji Wielkiego Testu Języka Angielskiego „Challenge Accepted” były Centrum Promocji UMCS i Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk, JM Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski oraz Prorektor ds. Kształcenia UMCS dr hab. Alina Orłowska, prof. nadzw. Partnerami medialnymi konkursu były Akademickie Radio Centrum Lublin oraz Telewizja Akademicka TV UMCS, a sponsorem nagród w konkursie – Santander Universidades.

Monika Baczevska-Ciupak

XXII Bieg o Puchar JM Rektora UMCS

Fot. Bartosz Profil

13 czerwca 2019 r. na terenie Parku Akademickiego odbył się XXII Bieg o Puchar JM Rektora UMCS. W biegu głównym wzięło udział 95 osób oraz 10 pięcioosobowych drużyn z 8 wydziałów, a także drużyna reprezentująca AZS UMCS, które rywalizowały w sztafetach.

Zwycięzcą sztafet został Wydział Ekonomiczny w składzie: Ewelina Berlińska, Małgorzata Podkańska, Michał Kitliński, Cezary Mirosław, Łukasz Jasiński. Drugie miejsce zajęł Wydział Chemii w składzie: Ilona Mandziuk, Aldona Nowicka, Paulina Madejska, Michał Piróg, Mateusz Ochab. Trzecie miejsce zdobył Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki w składzie: Eliza Jackowska-Boryc, Maria Shpak, Szymon Żywko, Tymoteusz Chojecki, Przemysław Matuła.

Kolejne miejsca zajęli reprezentanci: Wydziału Humanistycznego (drużyna

Fot. Bartosz Profil

na nr 2), Wydziału Humanistycznego (drużyna nr 1), Wydziału Politologii, Wydziału Filozofii i Socjologii, Wydziału Biologii i Biotechnologii, AZS UMCS i Wydziału Prawa i Administracji.

W rywalizacji open pierwsze miejsce zajął Michał Piróg – student na kierunku chemia, drugie – Adam Grudziński, student na kierunku kreatywność społeczna, a trzecie – Mateusz Gajur, student na kierunku finanse i rachunkowość. Wszyscy zawodnicy reprezentowali jednocześnie kategorię M-20.

Wśród pań najszybsza była Joanna Szmít, absolwentka kierunku turystyka i rekreacja, drugie miejsce zajęła Małgorzata Podkańska, studentka na kierunku logistyka, a trzecie Ilona Mandziuk, studentka na kierunku chemia. Panie reprezentowały kategorię K-20.

Gratulujemy wszystkim uczestnikom biegu! Dziękujemy również sponsorowi zawodów, firmie Decathlon z siedzibą przy al. Kraśnickiej w Lublinie!

Grzegorz Janusz

Fot. W. Kostko

Cały świat w CJKP UMCS

Od wielu już lat, kiedy w lipcu sale i korytarze lubelskich uczelni świecą pustkami, Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS tętni życiem, którego rytm wyznaczają cudzoziemcy z całego świata. Tak było i w tym roku. Od 1 do 29 lipca gościliśmy wyjątkowo liczną grupę słuchaczy, którzy uczestniczyli w wakacyjnym kursie języka polskiego i polskiej kultury, zafascynowani naszym krajem, jego tradycjami i historią.

Tegoroczną edycję Lata Polonijnego tworzyły trzy kursy: czterotygodniowy Kurs Języka i Kultury Polskiej, w którym wzięło udział 71 osób; trzytygodniowy Kurs Języka i Kultury Polskiej, w którym wzięły udział 92 osoby (w tym 22 na zasadach odpłatności indywidualnej); Warsztaty kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół polonijnych (język polski, historia i kultura Polski), w których wzięło udział 60 osób. Kierownikiem dwóch pierwszych kursów – współfinansowanych z grantu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – była dyrektor CJKP prof. Anna Dunin-Dudkowska. Kursem dla nauczycieli ze Wschodu, współfinansowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, kierowała dr hab. Agata Małyńska.

Lato Polonijne 2019 wyróżniało się zarówno liczbą słuchaczy, jak i związaną z tym imponującą różnorodnością językowo-kulturową przybyłych. Łącznie gościliśmy w progach naszej Uczelni 223 osoby: 163 słu-

Fot. Bartosz Profil

Fot. W. Koszko

chaczy kursów językowych oraz 60 słuchaczy warsztatów dla nauczycieli. Reprezentowali oni blisko 40 krajów z całego świata. Obok przedstawicieli krajów europejskich znaleźli się liczni reprezentanci innych kontynentów, pochodzący z państw dla nas egzotycznych, odmiennych językowo, kulturowo i obyczajowo, np. Azerbejdżanu, Brazylii, Chin, Egiptu, Indii, Indonezji, Izraela, Japonii, Kazachstanu, Kenii, Korei Południowej, Maroka, Tajlandii czy USA.

Uroczysta inauguracja Lata Polonijnego odbyła się 15 lipca w auli uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji. Mowę powitalną wygłosiła dyrektor CJKP prof. Anna Dunin-Dudkowska oraz niektórzy z licznie przybyłych gości. Władze uczelni reprezentowała prof. Alina Orłowska. Był z nami również współzałożyciel i wieloletni dyrektor CJKP prof. dr hab. Jan Mazur. Swoją obecnością zaszczytili nas ponadto przedstawiciele władz Lublina oraz województwa lubelskiego, pracownicy UMCS-u oraz zaprzyjaźnionych instytucji. Nie zabrakło również przedstawicieli sponsorów oraz lokalnych mediów, z którymi rozmawiali reprezentanci poszczególnych kursów. Aulę wypełnili słuchacze Lata Polonijnego, wspomagający nas corocznie wolontariusze, a także nauczyciele i pracownicy CJKP.

Tradycyjnie główną część uroczystej inauguracji uświetnił występ Zespołu Tańca Ludowego UMCS im. Stanisława Leszczyńskiego pod kie-

runkiem dyrektora, kierownika artystycznego oraz choreografa w jednej osobie Lecha Leszczyńskiego. Koncert polskich pieśni oraz tańców narodowych i regionalnych – wykonywanych w autentycznych strojach i przy akompaniamencie prawdziwej kapeli – został owacyjnie przyjęty przez widownię. Dla Polonii był on wzruszającym, sentymentalnym powrotem do ojczyzny przodków, dla cudzoziemców widzących go po raz pierwszy – dodatkową, niezapomnianą lekcją polskiej kultury w jej folklorystycznym wydaniu.

Oferta programowa dla poszczególnych kursów jak zawsze była bardzo bogata i zróżnicowana. Lektorat języka polskiego odbywał się w grupach podzielonych ze względu na stopień językowego zaawansowania; wykłady były prowadzone po polsku, a także – dla grup początkujących – po angielsku. Wszyscy słuchacze mieli też możliwość korzystania przez cały czas trwania kursu z indywidualnych konsultacji językowych oraz merytorycznych u osób prowadzących zajęcia.

Nauczyciele polonijni ze Wschodu (w tym roku przybyli z Białorusi, Gruzji, Rosji i Ukrainy) podnosili swoje kwalifikacje merytoryczne i metodyczne w zakresie nauczania języka polskiego, polskiej historii, kultury i literatury. Oprócz tego uczestniczyli w wykładach i konwersatoriach: psychologiczno-pedagogicznych, z zakresu nowoczesnego

zarządzania szkołą, na temat zasad rekrutacji na studia w Polsce oraz funkcjonowania systemu certyfikacji języka polskiego.

Słuchacze dwóch Kursów Języka i Kultury Polskiej codziennie uczyli się języka polskiego, a także uczęszczali na wykłady poświęcone polskiej historii i kulturze (literatura, malarstwo, kultura języka), oglądali polskie filmy, czemu towarzyszyła prelekcja oraz dyskusja, brali udział w warsztatach translatorskich i teatralnych, w czasie zajęć z kultury żywego słowa nauczyli się tańczyć poloneza, poznali też polskie pieśni, piosenki i wiersze.

16 lipca odbyło się – jak w poprzednich latach – spotkanie wszystkich kursantów z przedstawicielami władz uczelni. UMCS reprezentowała w tym roku Prorektor ds. Studenckich prof. Urszula Bobryk oraz przedstawiciele Biura ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych. W czasie spotkania słuchacze poznali historię uniwersytetu, uzyskali też informacje na temat rekrutacji cudzoziemców. Był też czas na zadawanie pytań oraz odbycie indywidualnych rozmów.

Słuchacze Lata Polonijnego, jeśli na coś narzekają, to tylko na brak wolnego czasu. Plan zajęć na poszczególnych kursach jest wypełniony po brzegi. Zajęcia dydaktyczne to „tylko” połowa tego, co oferujemy Polonii i obcokrajowcom. Tak samo jak program dydaktyczny, niezwykle urozmaicony jest również program kulturalno-krajoznawczy. Obejmuje on wycieczki edukacyjne po Lublinie, np.: zwiedzanie Starego Miasta, Zamku Lubelskiego, Archikatedry Lubelskiej, Ogrodu Botanicznego UMCS, Muzeum Wsi Lubelskiej, Wojewódzkiej Biblioteki im. H. Łopacińskiego; odwiedzanie miejsc pamięci narodowej (Majdanek) czy lubelskich muzeów. W weekendy słuchacze wraz

z opiekunami zwiedzali Kozłówkę, Kazimierz Dolny, Zamość i Roztocze.

Charakter zabawowo-integracyjny, a jednocześnie edukacyjny miały organizowane w każdym tygodniu wieczorne imprezy, np. pokazy kowalstwa artystycznego i ognisko połączone z tańcami w Wojciechowie, przygotowany przez wykładowców CJKP quiz wiedzy o Polsce i Wieczór Narodów, w czasie którego reprezentanci poszczególnych państw śpiewali, tańczyli, przedstawiali skecze lub krótkie prezentacje multimedialne, a nawet częstowali widownię potrawami charakterystycznymi dla swoich krajów.

Dodatkowe atrakcje oferowało naszym słuchaczom także samo miasto wraz odbywającymi się w lipcu imprezami cyklicznymi i okazjonalnymi. Kursanci dzięki temu mieli okazję oglądać widowiskowe pokazy fontann na Placu Litewskim i występy zespołów folklorystycznych w Muszli Koncertowej Ogrodu Saskiego, obserwowali Carnaval Sztukmistrzów, słuchali koncertów w ramach Festiwalu Organowego w kościele pw. Świętej Rodziny, Koncertów Kapel Ludowych na Starym

Mieście i recitali w Trybunale Koronnym. Uczestnicy kursów językowych wzięli udział w zorganizowanej dla nich grze miejskiej, jeździli po Lublinie zabytkowym trolejbusem Ziutkiem, a 24 lipca spotkali się z przedstawicielami władz Lublina.

Uroczyste zakończenie Lata Polonijnego odbyło się 26 lipca w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego. Tego dnia wszyscy słuchacze – po przemowie dyrektora CJKP prof. Anny Dunin-Dudkowskiej – otrzymali zaświadczenia o ukończeniu kursu, a także dyplomy i nagrody książkowe. Grupa studentów zaprezentowała przygotowany specjalnie na tę okazję filmik, który w sposób tyleż zabawny, co wzruszający ukazał czas spędzony na wakacyjnym kursie. Po uroczystej kolacji były kwiaty i wspólne zdjęcia, zachwyty nad polską życzliwością i gościnnością, podziękowania i obietnice powrotu do Lublina. (Obszerne fotorelacje z opisanych wydarzeń i imprez można obejrzeć na stronie facebookowej CJKP UMCS.)

Każdego roku w lipcu w CJKP UMCS spotyka się i integruje cały świat. Z radością przyjmujemy wszyst-

kich, którzy chcą się uczyć jednego z najtrudniejszych języków. Zapytani o to, dlaczego wybrali język polski, kursanci wymieniają różne powody: studiują polonistykę w swoich krajach, chcą stawić czoła „szumiącej” polszczyźnie i jej gramatycznym zawiłościom, mają polskich przyjaciół lub znajomych, fascynuje ich polska „inność”, założyli lub chcą założyć w Polsce rodzinę, wiążą zawodową przyszłość z naszym krajem; niektórzy wracają do kraju przodków, z którego ci przed laty wyemigrowali. Każda osoba to inna historia. Wszystkich łączy to samo: zamiłowanie do języka polskiego, polskiej tradycji i kultury. Niektórych spotykamy znowu już w następnym roku, innych – po latach, gdy przyjeżdżają na egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego lub podejmują studia na UMCS-ie. Na kolejne kursy letnie (a także roczne) organizowane w CJKP przyjeżdżają ich znajomi, przyjaciele, żony, mężowie, dzieci... Tak oto co roku, od wielu już lat, CJKP UMCS wypuszcza w świat kolejne pokolenia miłośników i ambasadorów języka polskiego i polskiej kultury.

Magdalena Rumińska

Lato Polonijne 2019 w CJKP UMCS

Fot. W. Kostko

W lipcu 2019 r. Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie otworzyło swoje gościnne podwoje dla cudzoziemców uczących się języka polskiego. Na tegoroczną, rekordową edycję przyjechało ponad 220 uczestników z 40 krajów świata. Lublin odwiedzili obywatele takich państw, jak np.: Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Bułgaria, Chiny, Czechy, Egipt, Fran-

cja, Indie, Indonezja, Irlandia, Izrael, Kazachstan, Korea Południowa, Łotwa, Maroko, Mołdawia, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowacja, Turcja, Ukraina, USA, czy Wielka Brytania.

W tym roku Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS udało się uzyskać 2 granty na organizację kursów wakacyjnych dla cudzoziemców oraz 1 grant z MEN na organizację Warsztatów metodycznych dla nauczycieli polonijnych. W ramach Lata Polonijnego 2019 pod kierownictwem prof. Anny Dunin-Dudkowskiej został zorganizowany trzytygodniowy Letni Kurs Języka i Kultury Polskiej oraz czterotygodniowy Kurs Języka

i Kultury Polskiej dla studentów polonistyk światowych. Kursy te były współfinansowane przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Ponadto w tym samym czasie działała Letnia Szkoła Języka i Kultury Polskiej dla słuchaczy indywidualnych. Warsztatami metodycznymi kierowała dr hab. Agata Małyska.

Uroczysta inauguracja Lata Polonijnego odbyła się 15 lipca 2019 r. w auli Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Na to ważne wydarzenie organizatorzy zaprosili studentów, nauczycieli, a także wielu przyjaciół CJKP od lat wspierających działalność placówki. Wśród dostojnych gości znaleźli się, mię-

dzy innymi, przedstawiciel Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, przedstawiciele władz Lublina, województwa lubelskiego, a także władze uczelni na czele z Prorektorem ds. Kształcenia prof. Aliną Orłowską na czele. Obecni byli również profesorowie i pracownicy administracji UMCS-u, prezesi organizacji działających na rzecz Polonii, dyrektorzy instytucji kulturalnych współpracujących z CJKP. Inauguracja Lata Polonijnego została zwieńczona koncertem tańców polskich w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego UMCS im. Stanisława Leszczyńskiego, pod kierunkiem dyrektora Lecha Leszczyńskiego.

Dwa Kursy Letnie adresowane były głównie do słuchaczy polonistyk zagranicznych. W sumie uczestniczyło w nich 141 osób z 40 krajów, w których prowadzone są studia polonistyczne lub slawistyczne. Słuchacze obu kursów wakacyjnych intensywnie uczyli się języka polskiego na zajęciach lektoratowych. Zajęcia językowe odbywały się w 12 osobowych grupach, w zależności od stopnia znajomości języka polskiego. Mogli również uczestniczyć w wykładach

Letnie Kursy Języka i Kultury Polskiej 2019

m.in. z historii Polski, literatury, malarstwa oraz kultury, które w trosce o osoby początkujące odbywały się zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Wieczorami studenci poznawali dzieła kinematografii polskiej w ramach zajęć filmowych, połączonych z dyskusją. Ponadto uczestnicy Szkoły Letniej brali udział w warsztatach tłumaczeniowych oraz teatralnych. Wielkim zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z kultury żywego słowa, na których cudzoziemcy uczyli się polskich piosenek oraz tańców. Na ostatnich zajęciach słuchacze przenieśli się pod pomnik Marii Curie-Skłodowskiej, żeby zatańczyć poloneza!

Swoimi zdolnościami artystycznymi studenci mogli się pochwalić podczas Wieczoru Pieśni i Tańca, na którym

wystąpiło ok. 30 grup z różnych krajów, prezentując kulturę swoich narodów. Na ponad trzy godziny aula CJKP stała się miejscem spotkania wielu kultur. Na Wieczorze można było podziwiać m.in. pieśni, tańce, stroje ludowe, recytacje wierszy, prezentacje, stand-upy. Okazją do integracji wszystkich kursów było również ognisko w Wojciechowie. Uczestnicy Szkoły Letniej najpierw poznali tajniki pracy kowala, a potem, do późnego wieczora, bawili się w miejscowej karczmie, próbując tradycyjnych polskich potraw oraz tańcząc i słuchając polskiej muzyki.

Organizatorzy zapewnili studentom również bogaty program turystyczno-kulturalny. W czasie wolnym od zajęć uczestnicy kursów letnich chętnie korzystali z oferty kulturalnej Lubli-

Fot. W. Kosko

Warsztaty dla nauczycieli szkół polonijnych

na, odwiedzili m.in. pokazy fontann multimedialnych na Placu Litewskim, wysłuchali recitalu fortepianowego w Trybunale Koronnym, koncertów organowych w kościele Świętej Rodziny, oglądali Lubelskie Spotkania Folklorystyczne czy pokazy akrobatyczne w ramach Carnawalu Sztukmistrzów. W weekendy zwiedzali Lublin oraz inne miasta regionu. W Lublinie program turystyczny obejmował m.in. spacer po Starym Mieście, zwiedzanie Zamku, muzeum na Majdanku, skansenu, Ogrodu Botanicznego UMCS, Wojewódzkiej Biblioteki im. H. Łopacińskiego. Uczestnicy Szkoły Letniej mieli też okazję pojechać do Sandomierza, Kazimierza oraz Zamościa. Udało się również zwiedzić Zamek Krzyżtopór w Ujeździe, Pałac w Kozłówce oraz Roztoczański Park Narodowy.

Słuchacze wysoko ocenili kursy. Najlepszym dowodem na to są opinie ich uczestników. Na pytanie „Co jest największą zaletą Szkoły Letniej?” odpowiadali:

- Wielokulturowość, integracja, wspólna zajęcia z języka polskiego, zanurzenie się w język i kulturę.
- Oszałamiająca gościnność. Nie wszyscy krewni mnie tak przyjmują ☺.
- Mogłam udoskonalić język polski, poznać nowych ludzi i nowe miejsca. Jestem bardzo szczęśliwa, że tutaj mogłam przyjechać, chociaż to było dla mnie wyzwanie, ale dużo się nauczyłam.
- Z tego co obserwowałam, największą zaletą Szkoły jest to, że ona sprzyja powstaniu przyjaźni między ludźmi z różnych krajów z mocną dawką wiedzy o Polsce, polskiej kulturze i językowej wiedzy w tle.
- Moim zdaniem największą zaletą S.L. były intensywne zajęcia, moż-

liwość komunikowania z ludźmi z różnych krajów w języku polskim. Zwiedzanie różnych miejsc i atmosfera, która służyła dla rozwijania się i inspiracji.

- Chęć wykładawców, ciepłe relacje do studentów, szacunek, troska, indywidualne podejście do każdej osoby. Dziękuję za wszystko!
- Możemy znaleźć wielu przyjaciół ze wszystkich krajów, możemy polepszyć poziom języka polskiego. Zwiedzamy różne ciekawe miejsca. Letnia Szkoła to najlepszy moment mojego życia.

Przytoczone opinie świadczą o tym, że kursy organizowane i prowadzone w CJKP UMCS w ramach Lata Polonijnego podobają się słuchaczom, a bogata oferta turystyczno-kulturalna spełniła ich oczekiwania, pozwalając odkryć piękno Lublina i Lubelszczyzny.

PS. Od autorki: Nazywam się Wiktorria Hudy i w tym roku opiekowałam się jednym z kursów wakacyjnych w CJKP UMCS. W 2011 r., jeszcze jako studentka Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Drogomanowa (Ukraina, Kijów), przyjechałam do Letniej Szkoły w CJKP UMCS uczyć się języka polskiego. Trzy tygodnie, które spędziłam w Lublinie, sprawiły, że zakochałam się w języku polskim i Polsce na zawsze. CJKP UMCS jest miejscem, w którym pracują ludzie o wielkim sercu i pasji do swojego zawodu i którzy potrafią tą pasją dzielić się z innymi. Wyjeżdżając z Lublina 8 lat temu, wiedziałam, że tu wrócę. I tak się też stało. Od 5 lat mieszkam w Lublinie, współpracuję z CJKP, jestem doktorantką na UMCS-ie. Letnia Szkoła pomogła mi wyznaczyć życiowe cele i zainspirowała mnie do dalszych działań.

Wiktorria Hudy

W dn. 8–28 lipca br. do Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS przyjechała grupa 60 nauczycieli z Ukrainy, Białorusi, Rosji i Gruzji, która przez trzy tygodnie brała udział w warsztatach kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół polonijnych, finansowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Celem kursu było podwyższenie kwalifikacji merytorycznych i metodycznych nauczycieli w zakresie nauczania języka polskiego, historii i kultury Polski poprzez przekazanie im najnowszej wiedzy problemowej w formie wykładów i konwersatoriów. Warsztaty pozwoliły także na przygotowanie nauczycieli do nowych wyzwań edukacyjnych (np. przygotowywania do egzaminów certyfikatowych, pracy z dziećmi z trudnościami), jak też administracyjnych (efektywne i nowoczesne zarządzanie szkołą). Program dydaktyczny obejmował wykłady i konwersatoria. Wykłady poświęcone były tematyce historyczno-kulturowej (wiedza o kształcie i rozwoju języka polskiego, wiedza o literaturze, kulturze i historii Polski), psychologiczno-pedagogicznej (psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży, praca z dziećmi wymagającymi szczególnej uwagi) oraz kwestiom nowoczesnego zarządzania szkołą i funkcjonowania systemu certyfikacji języka polskiego, możliwości zdawania egzaminów certyfikatowych. Z kolei konwersatoria miały na celu podniesienie kompetencji w zakresie znajomości języka polskiego oraz dopełnienie zajęć wykładowych w zakresie metodyki nauczania języka polskiego, historii i kultury, form organizacji zajęć pozaprogramowych dla dzieci i młodzieży oraz psychologii rozwojowej. Uczestnicy kursu mieli także możliwość wzięcia udziału w bogatym programie kulturalnym i krajoznawczym. Obejrzeliby występ Zespołu Tańca Ludowego UMCS, wystu-

Fot. W. Kostko

„Lato z Polską” 2019 na Wydziale Politologii

chali koncertów organowych w kościele Świętej Rodziny, wyjeżdżali na wycieczki do Kozłówki, Kazimierza i Zamościa. Zwiedzili także najciekawsze miejsca związane z historią i kulturą Lublina: Zamek Lubelski, Majdanek, Skansen, Ogród Botaniczny UMCS. Brali aktywny udział w imprezach okolicznościowych i kulturalnych, które zapewnili im organizatorzy oraz miasto Lublin. Po trzytygodniowym pobycie uczestnicy wyjeżdżali pełni pozytywnych wrażeń i emocji, niezwykle zadowoleni z warsztatów, na których intensywnej nauce towarzyszył bogaty program zajęć dodatkowych oraz wakacyjna atmosfera. Urzekł ich także sam Lublin, jego zabytki i klimat serdeczności i gościnności oraz atrakcje przygotowywane dla mieszkańców i turystów przez władze miasta.

Agata Małycka

1 lipca w auli im. I. Daszyńskiego na Wydziale Politologii miało miejsce spotkanie Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego i Dziekan Wydziału Politologii prof. Iwony Hofman z młodzieżą polonijną (głównie z Mołdawii i Ukrainy) przebywającą w Lublinie w ramach akcji „Lato z Polską” organizowaną przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska pod patronatem Senatu Rzeczypospolitej. Inicjatorem spotkania był dyrektor Domu Polonii w Lublinie Dariusz Śladecki oraz Zarząd Lubelskiego Oddziału Wspólnota Polska. W spotkaniu wzięli udział także liderzy organizacji polonijnych z 5 kontynentów odwiedzający Lublin z okazji 450-lecia Unii Lubelskiej usunąć z Prezydentem Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Tadeuszem Adamem Pila-tem i Małgorzatą Kwiatkowską – prezes

Rady Naczelnej Polonii Australijskiej na czele. Europejska Unia Wspólnot Polonijnych zrzesza 39 organizacji ogólnokrajowych z 29 krajów Europy, natomiast Rada Naczelna Polonii Australijskiej skupia 200 stowarzyszeń polonijnych z 9 stanów Australii. Największą grupę delegatów stanowili nauczyciele, dyrektorzy i prezisi organizacji polonijnych z Litwy. Obecni byli prezisi z Bułgarii, Czech, Kazachstanu, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Węgier, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i USA. Zebrani zapoznali się m.in. z ofertą edukacyjną Wydziału i naszej Uczelni, infrastrukturą, formami aktywności studentów oraz możliwościami podjęcia studiów w UMCS-ie, zarówno przez osoby legitymujące się Kartą Polaka, jak i studentów zagranicznych.

Elżbieta Muciek

Komunikat z obrad Senatu UMCS z dnia 26 czerwca 2019 r.

Obradom Senatu przewodniczył Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski. Przed przystąpieniem do realizacji porządku Rektor przekazał gratulacje z okazji jubileuszu pracy zawodowej: prof. Monice Janczarek. Rektor poinformował, że w posiedzeniu Senatu uczestniczy także po raz pierwszy p. Radosław Janik – prezes Zarządu Spółdzielni Pszczelarskiej „Apis” oraz przewodniczący Rady UMCS.

Realizacja porządku obrad rozpoczęła się od przedstawienia przez Rektora UMCS informacji na temat działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu. Dotyczyły one m.in.:

- budowy nowych siedzib Wydziału Politologii oraz Instytutu Psychologii, która przebiega w dobrym tempie. Budynek Instytutu Pedagogiki jest w trakcie prac projektowych. Kończy się remont stołówki akademickiej nr 3 oraz – pomimo pewnych trudności – Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka”. Podpisana została umowa na dostosowanie obiektu DS Amor do wymogów przeciwpożarowych oraz dostępności osób niepełnosprawnych;
- przygotowania sprawozdania z realizacji planu rzeczowo-finansowego za 2018 r. oraz sprawozdania finansowego za miniony rok. Dzisiaj będzie też opiniowany plan rzeczowo-finansowy na 2019 r.;
- zgłaszania kandydatów do Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Termin mija 30 czerwca, na UMCS mamy zgłoszonych siedmiu kandydatów;
- rekrutacji na studia. Liczba zarejestrowanych kandydatów jest porównywalna z rokiem ubiegłym (obecnie – 6239 osób, w 2018 r. – 6034). Rejestracja na większości kierunków potrwa do 10 lipca br.;
- spotkań na wszystkich wydziałach UMCS-u, podczas których zostali przedstawieni kandydaci na dziekanów wydziałów oraz dyrektorzy instytutów (rozpoczęcie pełnienia funkcji 1 października 2019 r.). Większość wskazanych osób otrzymała już powołania i stosowne pełnomocnictwa. Przyszli dyrekto-

- rzy instytutów, a aktualnie pełnomocnicy ds. utworzenia instytutów dyscyplinowych, pracują obecnie nad nową strukturą katedr;
- prac nad nowym regulaminem organizacyjnym uczelni;
 - przekazania dziekanom zestawienia środków na nagrody rektorskie wręczane pracownikom w październiku;
 - rankingu najlepszych wydziałów prawa w Polsce przygotowanego przez „Dziennik Gazetę Prawną”. Wydział Prawa i Administracji UMCS awansował z dziesiątej na szóstą pozycję. Pokazuje to duży potencjał jednostki;
 - akademickiej rywalizacji sportowej, w której zanotowaliśmy w tym roku mały regres. Zajmujemy czwarte miejsce wśród uniwersytetów, a w klasyfikacji uczelni znajdujemy się na miejscu jedenastym (w poprzednim roku było odpowiednio: drugie i siódme miejsce).
- W dalszej części obrad senatorowie zatwierdzili następujące wnioski osobowe Wydziałów:
- Biologii i Biotechnologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Zoologii dr hab. Ewy Pietrykowskiej-Tudruj,
 - Nauk o Ziemi i Gospodarki Przemysłowej w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Polityki Przestrzennej i Planowania dr. hab. Sebastiana Bernata, profesora uczelni w Zakładzie Geologii i Gleboznawstwa dr. hab. Jacka Chodorowskiego, profesora uczelni w Zakładzie Geomorfologii i Paleogeografii dr. hab. Grzegorza Janickiego, profesora uczelni w Zakładzie Geomorfologii i Paleogeografii dr. hab. Piotra Zagórskiego, profesora uczelni w Zakładzie Geomorfologii i Paleogeografii dr. hab. Pawła Zielińskiego, profesora uczelni w Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej dr. hab. Wojciecha Janickiego, profesora uczelni w Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej dr. hab. Artura Myny,
 - Prawa i Administracji w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego dr. hab. Wojciecha Konaszczuka, profesora uczelni w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji dr. hab. Kamila Sikory,
 - Humanistycznego w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski dr. hab. Agaty Skały,
 - Pedagogiki i Psychologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Psychopedagogiki Specjalnej dr. hab. Piotra Gindricha.
- W kolejnym punkcie porządku obrad senatorowie przyjęli uchwałę w sprawie nadania Medalu Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska prof. He-Shuifa.
- Senat podjął uchwały w sprawie pozytywnego zaopiniowania wniosków o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów:
- za osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, w tym twórczości artystycznej lub działalności wdrożeniowej: dr hab. Dariuszowi Maciejowi Kupiszowi, prof. UMCS z Wydziału Humanistycznego;
 - za wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego: dr hab. Agacie Lucynie Staroście z Wydziału Biologii i Biotechnologii, dr hab. Irmie Katarzynie Słomczyńskiej z Wydziału Politologii, dr hab. Małgorzacie Kołacz-Chmiel z Wydziału Humanistycznego,
 - za wyróżniającą się rozprawę doktorską: dr Adamowi Kasperskiemu z Wydziału Chemii, dr Małgorzacie Brodackiej z Wydziału Pedagogiki i Psychologii, dr Oldze Szono z Wydziału Ekonomicznego.
- Następnie Senat przyjął sprawozdania: z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w 2018 r. oraz Samorządu Studentów za rok 2018/2019. Przyjęto także uchwały w sprawie sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2018 oraz zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2018. Senatorowie przyjęli też plan rzeczowo-finansowy na rok 2019.
- W dalszej kolejności przyjęto pakiet uchwał dydaktycznych dotyczących:
- utworzenia nowego kierunku studiów na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki: nauczanie matematyki i informatyki, studia stacjonarne I stopnia o profilu praktycznym oraz studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia o profilu praktycznym;
 - dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz przyporządkowania do dyscyplin naukowych kierunków prowadzonych na Wydziale Chemii, Wydziale Humanistycznym, Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki, Wydziale Prawa i Administracji oraz Wydziale Artystycznym rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020;
 - zmiany programu studiów podyplomowych dla kierunku radioekologia;
 - ustalenia programu studiów dla nowo tworzonych na Wydziale Ekonomicznym studiów podyplomowych na kierunku compliance w zarządzaniu organizacją;
 - zmiany programu studiów podyplomowych dla kierunku zarządzanie transportem – spedycją – logistyką;

- zmiany Uchwały Senatu z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie ze zm.;
- zmiany uchwały Senatu z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia w roku akademickim 2019/2020;
- w sprawie uchylenia Uchwały Senatu UMCS z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie powołania Zespołu Ekspertów ds. przygotowania rekomendacji w zakresie przypisania studiom podyplomowym filozofia i etyka prowadzonych na Wydziale Filozofii i Socjologii poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Senat przyjął także uchwałę w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2020/2021.
W kolejnych punktach porządku obrad Senatorowie podjęli uchwały w sprawie:
 - wyrażenia zgody na sprzedaż budynku Instytutu Pedagogiki przy ul. Narutowicza 12,
 - nadania Kampusowi Zachodniemu UMCS imienia Unii Lubelskiej. Wśród spraw bieżących znalazły się informacje dotyczące m.in.:
 - zaproszenia na uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* prof. Michałowi Śliwie – 26 czerwca br. w Auli na Wydziale Politologii UMCS,
 - uroczystych promocji doktorów i doktorów habilitowanych – 27 czerwca 2019 r., godz. 16:00, Aula uniwersytecka Wydziału Prawa i Administracji UMCS,
 - zaproszenia na Piknik Pracowników i Absolwentów UMCS, który odbędzie się 14 września br. w Ogrodzie Botanicznym UMCS,
 - uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. Krzysztofowi Mikulskiemu, która odbędzie się 17 września br. w Auli na Wydziale Humanistycznym UMCS,
 - terminu następnego posiedzenia Senatu – 25 września o godz. 9:00. Prodzikan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki, dr hab. Przemysław Matuła, prof. uczelni, podsumował 22. Bieg o Puchar Rektora UMCS i podziękował organizatorom za profesjonalne przygotowanie zawodów. Dodał także, że rozpoczynają się właśnie 36. PZLA Mistrzostwa Polski U23, w których UMCS ma silną reprezentację.
 - Dr Józef Kaczor odniósł się do uroczystości odnowienia doktoratu prof. Wiesława Skrzydły. Wskazał, że po wydarzeniu pojawiły się ulotki zawierające informacje o działalności prof. Skrzydły w PZPR. Dr Kaczor postulował o rozważenie i zastanowienie się, jak przedstawiać tego typu fakty z życia uczelni.
Pani Anna Bukowska poprosiła o przyspieszenie modernizacji alejek w Ogrodzie Botanicznym UMCS. W trakcie wydarzeń organizowanych tam przez Uniwersytet Dzieci UMCS odnotowano kilka incydentów, których przyczyną była zła nawierzchnia.
Pan Radosław Janik podziękował za zaufanie w sprawie wyboru członków Rady Uczelni oraz za możliwość uczestniczenia w obradach Senatu.
Prorektor ds. Studenckich, prof. Urszula Bobryk, złożyła na ręce Pana Macieja Bienia i Pani Kingi Włodarczyk podziękowania za całoroczny wysiłek oraz wzorową współpracę pomiędzy Zarządem Uczelnianym Samorządu Studentów a Parlamentem Studentów UMCS.
Ostatnim punktem porządku obrad było przyjęcie protokołu z posiedzenia Senatu w dniu 29 maja 2019 r.
Katarzyna Skatecka

Wizyta w Lipsku

W dn. 17–21 czerwca 2019 r. 29 pracowników Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej wzięło udział w wizycie studyjnej w największych instytucjach badawczo-rozwojowych w Lipsku. Wizyta odbyła się w ramach zadania, koordynowanego merytorycz-

nie przez Centrum Współpracy Międzynarodowej, stanowiącego część projektu „Zintegrowany UMCS” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Przez pięć dni pracownicy UMCS-u zdobywali wiedzę oraz umiejętności z zakresu zarządzania projekta-

mi, komunikacji wspierającej obszar realizacji projektów międzynarodowych oraz współpracy R&D. Dzięki temu doświadczeniu pracownicy mieli szansę nawiązać szereg kontaktów badawczych, a także zobaczyć, jak funkcjonują organizacje badawcze o najwyższej renomie w Europie. Podczas wizyty uczestnicy odwiedzili pięć niemieckich instytucji: Fraunhofer Center for International Management and Knowledge Economics, Fraunhofer Institute for Cell Therapy

and Immunology, Helmholtz Centre for Environmental Research, Institute for Applied Informatics oraz Leibniz Institute for Tropospheric Research. Pierwsze dwie instytucje są częścią Towarzystwa Fraunhofera, w ramach którego na terenie Niemiec działają 72 instytucje i jednostki badawcze. Helmholtz Centre for Environmental Research jest częścią Wspólnoty Badawczej im. Helmholtza, w której skład wchodzi 19 ośrodków naukowo-technicznych i biologiczno-medycznych. Institute for Applied Informatics jest jednostką działającą przy Uniwersytecie Lipskim. Leibniz Institute for Tropospheric Research to jeden z 95 niezależnych instytutów badawczych działających w ramach Wspólnoty Leibniza.

Treści poruszone podczas warsztatów, szkoleń i wykładów dotyczyły działalności instytucji goszczących z zakresu modeli biznesowych organizacji, komunikacji i strategii w obszarze badań oraz w projektach badawczych i badawczo-rozwojowych, zagadnień związanych z transferem wiedzy i technologii, standardów zarządzania w projektach czy wsparcia w pozyskiwaniu grantów z Unii Europejskiej. W ramach wizyty uczestnicy poznali także koordynatorów projektów finansowanych z programu Horyzont 2020, którzy przedstawili swoje projekty. Odwiedzili nowoczesne laboratoria, w których prowadzone są badania oraz tworzone są prototypy. Pracownicy Institute of Applied Informatics przedstawili tzw. „Living Lab”, w którym zaprezentowane zostały prototypy stworzone przez naukowców Uniwersytetu Lipskiego, z których duża część trafiła na rynek komercyjny.

Na temat wizyty studyjnej wypowiedział się Pan Wojciech Rośkie-wicz, Kierownik Działu Research and Business Accelerator we Fraunhofer

IMW, koordynator wizyty po stronie niemieckiej:

– Możliwościami współpracy pomiędzy UMCS-em a Fraunhofer IMW mogą być wspólne projekty polsko-niemieckie, z wykorzystaniem zarówno środków krajowych, jak i unijnych, np. z Programu Horyzont 2020. Fraunhofer wspierać może także w budowaniu modelu transferu badań podstawowych i stosowanych do biznesu, jak również dzielić się doświadczeniem w ramach staży/pobyków naukowych, np. z wykorzystaniem środków z programów Erasmus+ czy Leonardo da Vinci. Na grunt uniwersytecki przenieść można szereg rozwiązań z Fraunhofer, takich jak: model zarządzania cyklem życia projektów od planowania strategicznego przez planowanie operacyjne po jego realizację i ewaluację oraz stworzenie modeli wspierania, takich jak cyfrowe bazy danych – w pierwszym kroku testowo na poziomie grupy badawczej/instytutu, potem wydziału. Wyjazdy takie jak wizyta studyjna to szansa na poznanie modeli, dobrych praktyk, trudności w zakresie zarządzania badaniami, na bazie których można wypracować nowe lub ulepszone rozwiązania w swojej instytucji. To także możliwość budowania sieci strategicznych kontaktów dla projektów europejskich, np. w ramach Programu Horyzont 2020.

Poprosiliśmy także dr hab. Joannę Czarnecką, prof. UMCS, Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS o podzielenie się wrażeniami z wizyty studyjnej:

– Najistotniejszą obserwacją ze wszystkich odwiedzanych instytucji

Fot. Ewelina Łukomska

jest to, że w każdej z nich są bardzo jasno zdefiniowane obszary działań, miejsce i rola współpracujących podmiotów oraz sposoby poszukiwania nowych partnerów. W Leibniz Institute zdefiniowano to następująco: „problem definition – hot-spots identification – permanent cooperation”. Dlatego, wydaje się, że odbywa się to w uporządkowany i systemowy sposób. Udział w wizytach studyjnych pozwala poznać efektywne systemy zarządzania nauką oraz komercjalizacji wyników badań naukowych w jednostkach z wieloletnim oraz „intensywnym” doświadczeniem w tych obszarach.

Udział w wizycie studyjnej w ramach projektu „Zintegrowany UMCS” to nie jedyna forma wsparcia, z jakiej skorzystają uczestnicy projektu. W ramach ścieżki szkoleniowej planowane są także warsztaty z zarządzania projektami międzynarodowymi z trenerami krajowymi oraz zagranicznym, szkolenie z budowania konsorcjów projektowych oraz druga wizyta studyjna w instytucjach badawczych o wysokiej absorpcji środków z programów Komisji Europejskiej. Udział w pełnej ścieżce dostarczy naszej kadrze kierowniczej, naukowej oraz administracyjnej niezbędnej wiedzy, dobrych praktyk oraz europejskiej perspektywy w zakresie realizacji projektów międzynarodowych badawczych, co pozytywnie wpłynie na jakość wniosków projektowych, a w konsekwencji na szersze umiędzynarodowienie badań naukowych na UMCS-ie.

Diana Skwarzyńska

NASZE

SUKCESY

Statuetka Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz srebrny medal dla UMCS-u

Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS z wielką radością informuje o zdobyciu Statuetki Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz srebrnego medalu za innowacyjny bionawóz, który został opracowany i opatentowany przez zespół naukowców Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS pod kierownictwem dr. hab. Jerzego Wielbo z Zakładu Genetyki i Mikrobiologii podczas Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG w dn. 4–5 czerwca 2019 r.

Bionawóz dla roślin motylkowatych wytworzony na bazie metabolitów szczepu bakterii *Rhizobium leguminosarum* bv. *Viciae* GRog oraz sposób wytwarzania tego bionawozu. Nr patentu: PL 213953. Celem opracowanego wynalazku jest

stymulowanie kiełkowania, wzrostu oraz plonowania roślin motylkowatych. Czynnikiem aktywnym opracowanego bionawozu są metabolity szczepu bakterii *Rhizobium leguminosarum* bv. *Viciae* GRog, będące chitolipooligosacharydami – czynnikami Nod, produkowanymi w komórkach bakteryjnych pod wpływem związków flawonoidowych. Potraktowanie nasion grochu preparatem zawierającym czynniki Nod powoduje zwiększenie liczby brodawek na korzeniach grochu, co skutkuje lepszą kolonizacją korzeni przez symbiotyczne rizobia, redukujące azot do formy przyswajalnej przez rośliny. Autorami patentu są: dr hab. Jerzy Wielbo, dr Dominika Maj, prof. dr hab. Anna Skorupska, dr Monika Marek-Kozaczuk.

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG® to renomowane światowe targi – forum spotkań przedstawicieli świata nauki, przemysłu oraz biznesu. Jak co roku wydarzenie wspierane jest przez czołowe instytucje krajowe i międzynarodowe. Misją Targów jest promocja oraz komercjalizacja wynalazków i innowacji, stworzenie platformy bezpośrednich kontaktów do współpracy i spotkań przedstawicieli świata nauki, przemysłu, biznesu, finansów itd., transfer technologii, jak również uzyskanie przez wystawców prestiżowych referencji w postaci nagród przyznawanych za prezentowane rozwiązania w ramach konkursu INTARG® 2019.

Gratulujemy całemu zespołowi!

Wirginia Gieryng-Cieplak

Sukces naukowców z UMCS-u

Miło nam poinformować, że w renomowanym czasopiśmie naukowym „Astronomy & Astrophysics” pojawił się artykuł prof. dr. hab. Krzysztofa Murawskiego i dr. Jerzego Kraśkiewicza z Zakładu Astrofizyki i Teorii Grawitacji UMCS oraz prof. Zdzisława Musielaka z University of Texas, w którym naukowcy proponują rozwiązanie jednego z centralnych problemów fizyki Słońca.

Naukowcy pokazują w artykule, że tzw. szybki wiatr słoneczny generowany jest przez turbulencje, które są stale widoczne przy powierzchni Słońca. Wiatr słoneczny odkryty zo-

stał ponad pół wieku temu poprzez obserwację ogona komet. Do tego czasu sądzono, że przestrzeń międzyplanetarna wypełniona jest pustką. Tymczasem w okolicach okołobiegunowych Słońce wywiewa z siebie szybki wiatr słoneczny, który składa się głównie ze strumienia dodatnio naładowanych elektrycznie cząstek – protonów osiagających, jak na warunki ziemskie, zawrotną prędkość wynoszącą około 750 km/s, czyli 2700000 km/h. W czasie 1 s wiatr słoneczny pokonuje więc odległość z Lublina do Szczecina. Przyjmując, że samolot leci z prędkością 1000 km/s, można obliczyć, że wiatr sło-

neczny jest 2700 razy szybszy od samolotu.

Na Ziemi wiatr powstaje wskutek różnicy ciśnień – wiatr wieje z obszaru o wysokim ciśnieniu do obszaru o ciśnieniu niższym. Na Słońcu mechanizm ten ulega komplikacji wskutek istnienia pola magnetycznego, które może osiągać wartości ponad 6000 razy większe od tych na biegunie ziemskim.

Geneza wiatru nie została dotychczas wyjaśniona. Wyniki przedstawione w artykule są więc bardzo ważne dla społeczności fizyków Słońca, ale także mają znaczenie ogólniejsze – w kontekście istnienia wielu gwiazd podobnych do Słońca rozwiązujemy bowiem problem powstawania wiatru słonecznego na innych gwiazdach. ●

Nagroda dla prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego

Miło nam poinformować, że książka prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego pt. *Kordian Józef Zamorski „granatowy” generał* wydana nakładem Wydawnictwa UMCS w Lublinie w 2018 r. otrzymała II nagrodę w konkursie „Książka Historycz-

na Roku”. Konkurs został zorganizowany pod egidą Polskiego Towarzystwa Historycznego w Warszawie. Wręczenie dyplomu nastąpiło podczas XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich (Lublin 18–20 września 2019 r.).
Katarzyna Brzyska

Sukces UMCS-u w konkursie NAWA

Miło nam poinformować, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie otrzymał główną nagrodę w konkursie „Promocja słowem”, organizowanym przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

Zwycięski artykuł promujący naszą uczelnię pt. *Why is Poland attractive for foreign students? Higher education as a source of Poland's soft power* został przygotowany przez dr Ewelinę

Panas, koordynator ds. umiędzynarodowienia kształcenia UMCS. Warto podkreślić, że w konkursie brały udział jednostki dydaktyczne i naukowe z całej Polski.

W związku z wygraną artykuł zostanie opublikowany na łamach prestiżowego, międzynarodowego portalu zajmującego się tematyką edukacji wyższej i nauki – Times Higher Education.

Katarzyna Skatecka

Wyróżnienie pracy doktorskiej Olgi Kielak

Dr Olga Kielak, adiunkt w Zakładzie Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej UMCS, została wyróżniona w VII edycji Konkursu im. Aliny „Inki” Brodzkiej-Wald na najlepszą pracę doktorską z zakresu nauk humanistycznych dotyczącą współczesności i obronioną w 2018 r. Licząca ponad 900 stron rozprawa doktorska pt. *Językowo-kulturowy obraz zwierząt domowych w polskiej tradycji ludowej*, metodologicznie związana z lubelskim *Słownikiem stereotypów i symboli ludowych*,

została przygotowana pod kierunkiem dr hab. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej, prof. UMCS.

Zwycięzców wybierała Kapituła Konkursu, w skład której weszli znani przedstawiciele środowiska humanistycznego, na co dzień związani z Instytutem Badań Literackich PAN: prof. dr hab. Maryla Hopfinger-Amsterdamska, prof. dr hab. Grażyna Borkowska, prof. dr hab. Jan Kordys, prof. dr hab. Marek Zaleski oraz dr Tomasz Żukowski. Uroczyste wręczenie dyplomów miało miejsce 17 czerwca 2019 r. w siedzibie Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Antoni Hanusz członkiem Japan Association of Public Finance Law

W dniu 7 czerwca 2019 r. prof. Antoni Hanusz, kierownik Katedry Prawa Finansowego na Wydziale Prawa i Administracji, w uznaniu dorobku naukowego i zasług w zakresie współpracy z japońskimi przedstawicielami nauki prawa finansowego został przyjęty do Japan Association of Public Finance Law. Przewodniczącym Japońskiego Stowarzyszenia Prawa Finansów Publicznych jest Profesor Toshiyoshi Kashiwazaki z Tokyo University of Science.

Od 2016 r. Katedra Prawa Finansowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej utrzymuje współpracę naukową z Tokyo University of Science. W 2016 i 2018 r. profesor Antoni Hanusz uczestniczył w wyjazdach badawczych do Graduate School of Innovation Studies Tokyo University of Science. Wspólne badania podjęte na przestrzeni ostatnich lat oraz wykłady i dyskusje odbyte w Tokio owocują opracowaniami naukowymi. Jednym z nich jest artykuł autorstwa prof. dr. hab. Antoniego Hanusza i dr. Pawła Szczęśniaka pt. *The reduction of excessive government debt in the European Union law and its impact on the Polish legal system* opublikowany w czasopiśmie „Nihon University Comparative Law” (2018, vol. 35). Czasopismo to jest wydawane przez Comparative Law Institute działający przy College of Law Nihon University w Tokio.

CJKP po raz kolejny nominowane do tytułu Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS w Lublinie już po raz drugi uzyskało rekomendację do tegorocznych nominacji do tytułu Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej. Program Mistrz Mowy Polskiej powstał w grudniu 2000 r. z inicjatywy Magazynu Konsumenta Solidna Firma i ma na celu wskazanie osób, znanych w skali ogólnopolskiej lub lokalnej, godnych miana Mistrza Mowy Polskiej. Wyboru dokonuje grono ekspertów złożone z wybitnych językoznawców, literaturoznawców i socjologów języka. Obecnie skład jury tworzą prof. prof.: Halina Zgółkowa, Marek Ziółkowski, Jan Mazur, Bolesław Faron, Adam Bednarek, Marian Kisiel oraz Jolanta Tambor. Swojego laureata wybierają także czytelnicy, internauci i widzowie w ogólnopolskim plebiscytcie Vox Populi. Specjalnym wyróżnieniem jury jest Wawrzyn Mowy Polskiej. Do zacnego grona zdobywców tej prestiżowej nagrody należą: Irena Kwiatkowska, Danuta Michałowska, Anna Polony, Danuta Szaflarska, Władysław Bartoszewski, abp Tadeusz Gołowski, Ryszard Kaczorowski, Jan Ptaszyn Wróblewski, Janusz Tazbir oraz Wiktor Zin.

W 2011 r. została powołana do życia nowa kategoria w plebiscytcie –

Kuźnia Mistrzów Mowy Polskiej.

To wyróżnienie przyznawane jest przez członków Akademii Mistrzów Mowy Polskiej, skupiającej laureatów poprzednich edycji programu. Tytuł jest nadawany inicjatywom, placówkom lub instytucjom życia publicznego, które pielęgnują, kultywują i promują najlepsze wzorce polszczyzny. Laureatami tej nagrody są m.in.: Teatr Polskiego Radia, IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie, kampania społeczna „Cała Polska czyta dzieciom”, Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. Stanisława Moniuszki, „Jedynka dzieciom”, audycja Programu 1 Polskiego Radia. W roku 2013 po raz pierwszy wręczono Złoty Laur Akademii Mistrzów Mowy Polskiej – laureatem został prof. Lech Ludorowski z Lublina, a w roku 2014 nagrodę odebrał prof. Kazimierz Nowosielski z Gdańska.

Uroczyste wręczenie Nominacji XIX edycji Programu „Mistrz Mowy Polskiej” oraz IX edycji „Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej” odbyło się 17 czerwca 2019 r. w Sali Koncertowej Zamku Królewskiego w Warszawie. W uroczystości wzięli udział reprezentanci UMCS-u, tj. dr hab. Agata Małyska, z-ca dyrektora CJKP oraz dwoje studentów z Białorusi

uczestniczących w tegorocznym kursie przygotowującym do podjęcia studiów w Polsce: Maria Szymanowska i Władysław Czyż. A. Małyska w kilku słowach przedstawiła działalność naszej placówki w zakresie promocji języka i kultury polskiej, będącej forum spotkań międzykulturowych, wymiany doświadczeń i nawiązywania kontaktów międzynarodowych. Głos zabrali także studenci, zdobywcy nagród w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Języka Polskiego jako Obcego i różnych konkursach organizowanych w CJKP. Ponadto Władysław Czyż pochwalił się swoją umiejętnością gry na saksofonie i zagrał fragment *Pożegnania ojczyzny* Michała Ogińskiego. Miał również zaszczyt zagrać *Sto lat* Krzysztofowi Zanussiemu, który właśnie tego dnia obchodził 80. urodziny i był obecny na uroczystości.

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców czuje się ogromnie wyróżnione przyznaniem tak znakomitej nominacji, ponieważ otrzymują ją ci, którzy mają niekwestionowane zasługi w pielęgnowaniu najlepszych wzorców językowych.

Publiczna prezentacja nominatów oznacza rozpoczęcie ogólnopolskiego plebiscytu. Zdobycy największej liczby głosów otrzymają tytuły Vox Populi: Mistrza Mowy Polskiej oraz Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej. Głosować można na stronie internetowej programu, wysyłając kartkę pocztową z nazwiskiem lub nazwą kandydata lub sms – szczegóły na stronie www.mistrzmony.pl.

30 września wieczorem podczas gali finałowej na Zamku w Malborku poznamy Laureatów. Jury konkursu dokona wyboru zdobywców tytułu Mistrza Mowy Polskiej. Członkowie Akademii Mistrzów Mowy Polskiej wybiorą zwycięzcę w kategorii Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej. ●

Fot. M. Olejnik

Medal Mickiewicz – Puszkina dla pracowników UMCS-u

18 czerwca br. w Domu Kultury LSM odbyło się spotkanie przedstawicieli środowisk naukowych, literackich i kulturalnych Lubelszczyzny inauguracyjne XIX Międzynarodową Sesję Historycznoliteracką Nasi Sąsiedzi: Ukraina i Białoruś. W cyklicznych spotkaniach uczestniczą literaci, publicyści, redaktorzy, tłumacze oraz naukowcy m.in. z Polski, Białorusi, Bułgarii, Rosji, Serbii, Słowacji, Ukrainy. Organizatorami tegorocznej sesji są: Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział w Lublinie, Zakład Filologii Ukraińskiej UMCS, Wydawnictwo „Polihymnia”, Fundacja „Willa Polonia” oraz Stowarzyszenie Polska – Wschód Oddział w Lublinie. Słowo wstępne podczas inauguracji wygłosił ks. prof. dr hab. Edward Walewander, prezes Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Polska – Wschód. W pierwszej części spotkania odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń dla lubelskich naukowców, działaczy kulturalnych i literackich za zaangażowanie w działalność na rzecz zbliżenia między Polską a krajami sąsiednimi. Stowarzyszenie Polska – Wschód wspiera kulturę polską za wschodnią granicą oraz popularyzuje kulturę i języki naszych wschodnich sąsiadów w Polsce, integruje ludzi nauki, działaczy społecznych i kulturalnych z kilku krajów. Wyrazem docenienia na polu współpracy międzynarodowej jest przyznawany przez Stowa-

rzyszenie medal Mickiewicz – Puszkina. W tym roku tym prestiżowym odznaczeniem uhonorowano trzech pracowników Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS – dr Ewę Białek, językowniczkę z Zakładu Języka Rosyjskiego, koordynatora ds. promocji IFS w latach 2013–2019, dr hab. Joannę Tarkowską, prof. UMCS, literaturoznawcę z Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej, przewodniczącą Zespołu ds. promocji w latach 2009–2011, a także dr hab. Agnieszkę Dudek-Szumigaj, językowniczkę z Zakładu Filologii Ukraińskiej, zaangażowaną w liczne transgraniczne projekty badawcze. W drugiej części spotkania prof. dr hab. Feliks Czyżewski (Zakład Filologii Ukraińskiej) wygłosił odczyt poświęcony problemom nazewnictwa miejskiego na przykładzie międzywojennego Lublina. Rozważania na temat lubelskiej urbanonomii utrwalonej w prozie Józefa Łobodowskiego prof. Feliks Czyżewski poprzedził wprowadzeniem o nazewnictwie miejskim w polskiej literaturze przedmiotu. Z kolei dr hab. Agnieszka Dudek-Szumigaj przybliżyła dziwiętnastowieczną powieść piecy ziem nadbużańskich Leona Kunińskiego pt. *Iwanko*, która ukazała się drukiem w serii Biblioteka Reprintów SPP Oddział w Lublinie. Wśród słuchaczy byli m.in. prof. dr hab. Jan Orłowski, dr hab. Petar Sotirow, prof. UMCS, dr hab. Marek Olejnik.

Ewa Białek

Laureaci VII edycji Stypendium im. Leopolda Ungera

15 czerwca ogłoszeni zostali Laureaci VII edycji Stypendium im. Leopolda Ungera. W tym roku decyzją Kapituły stypendium w wysokości 5 tys. złotych otrzymała Martyna Słowik na realizację reportażu dotyczącego stosunku Polaków do pracowników z innych państw zatrudnionych na terenie Polski. Ponadto Maria Mazurek została nagrodzona dwutygodniowym stażem w dzienniku „Le Soir”, Dawid Drózd – jednomiesięcznym stażem w dzienniku „Gazeta Wyborcza” i Anna Al-Araj – jednomiesięcznym stażem w tygodniku „Polityka”.

Stypendium im. Leopolda Ungera powstało z inicjatywy Rodziny Patrona i zostało ustanowione przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w 2013 r. Wyróżnienia przyznawane są dziennikarzom do 35 roku życia, którzy wykazują się osiągnięciami dziennikarskimi m.in. w mediach studenckich, lokalnych, internetowych. Dotychczas Stypendium otrzymało 33 osoby z całej Polski.

W skład Kapituły Stypendium wchodzi następujące osoby: Rodzina Patrona (Matylda, Monika i Marek Unger), Zygmunt Berdychowski, ks. Adam Boniecki, Stefan Bratkowski, prof. dr hab. Iwona Hofman, Jerzy Kuczkiewicz, Jarosław Kurcki, prof. dr hab. Stanisław Michałowski, prof. dr hab. Jacek Purchla, prof. dr hab. Adam Daniel Rotfeld, Janusz Sepioł, Wojciech Sikora, Marian Turski.

Wszystkim Laureatom serdecznie gratulujemy!

Justyna Maguš

Konferencja *Strategie w podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktu i współpracy* to coroczne forum wymiany poglądów i doświadczeń związanych z zagadnieniami podejmowania decyzji oraz kształtowania strategii w organizacjach. Motywem przewodnim tegorocznej, XV edycji konferencji, która odbyła się w Ustroniu w dn. 17–18 czerwca, były *Wyzwania współczesnej organizacji*.

Podczas konferencji zostało wyróżnionych 7 referatów, z czego autorami 4 byli pracownicy Wydziału Ekonomicznego UMCS. Wyróżnienie otrzymali:

- dr hab. Anna Rakowska, prof. UMCS za artykuł *Naukowiec czy przedsiębiorca – dylematy akademickie w modelu uniwersytetu korporacyjnego*,

Wyróżnienie pracowników Wydziału Ekonomicznego UMCS

- dr hab. Mariusz Hofman za artykuł *Modelowanie mechanizmów osiągania doskonałości projektowej*,
- dr Aneta Karasek za artykuł *Role działu ZZL – stan obecny i wyzwania*,
- dr Monika Jakubiak za artykuł *Zrównoważony rozwój wyzwaniem współczesnej organizacji – opinie i postawy studentów* napisany wspólnie z dr Martą Cholewą-Wiktor.

Konferencja została zorganizowana przez Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. Patronat merytoryczny nad konferencją ob-

jął Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN oraz International Project Management Association Polska (IPMA Polska). Podczas konferencji przedstawiono wyzwania stojące przez współczesnymi organizacjami, w tym w szczególności w zakresie zarządzania projektami oraz pracownikami. Uczestnicy konferencji dyskutowali o sposobach wykorzystania rozwiązań ICT oraz identyfikacji zagrożeń z nimi związanymi.

Aneta Karasek

Sukces Wydawnictwa UMCS w konkursie Książka Roku 2018

Zradością informujemy, iż w konkursie Książka Roku 2018 Lublin – Lubelszczyzna w kategorii „wydawnictwo monograficzne” Wawrzyn Pawła Konrada otrzymało Wydawnictwo UMCS za publikację pod redakcją prof. Wojciecha Janickiego *Lublin*.

Historia – społeczeństwo – gospodarka. W tej samej kategorii Wydawnictwo UMCS otrzymało również wyróżnienie za książkę autorstwa prof. Christophera Garbowskiego *Lublin. A History*.

Celem konkursu jest wyłonienie pięknie wydanych i wartościowych

książek dotyczących regionu lubelskiego. Ogłoszenie wyników oraz wręczenie Wawrzynów Pawła Konrada miało miejsce 15 maja 2019 r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego.

Aneta Okuń-Jaśkowiak

Miło nam poinformować, że Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie otrzymało Dyplom Uznania przyznany przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji przy współudziale Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.

Dyplom Uznania KRRiT dla Wydawnictwa UMCS

Dyplom został przyznany za wydanie monografii dr hab. Małgorzaty Adamik-Szysiak pt. *Strategie komunikowania podmiotów politycznych*

w Polsce w mediach społecznościowych, uhonorowanej Nagrodą KRRiT im. dr. Pawła Stęпки.

Krzysztof Trojnar

NA WYDZIAŁACH

Wydział Biologii i Biotechnologii

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 26 czerwca 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne dr Monice Osińskiej-Jaroszuk zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Biochemii. Dr Monika Osińska-Jaroszuk jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego zgłosiła cykl siedmiu publikacji opublikowanych w latach 2013–2018 pod wspólnym tytułem: *Charakterystyka i potencjał aplikacyjny wybranych polisacharydów bakteryjnych i grzybowych*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Monice Osińskiej-Jaroszuk przedłożyła Komisja Habilitacyjna, powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: prof. dr hab. Jerzy Długoński (Uniwersytet Łódzki) – przewodniczący, dr hab. Agnieszka Zdybicka-Barabas, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – sekretarz, dr hab. Marta Wrzosek (Uniwersytet Warszawski) – recenzent, prof. dr hab. Magdalena Frąc (Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie) – recenzent, dr hab. Marcin Bizukojć (Politechnika Łódzka) – recenzent, dr hab. Bożena Muszyńska (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) – członek, dr hab. Mariusz Trytek, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – członek. ●

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 26 czerwca 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu stopnia

doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne dr Magdalenie Karaś zatrudnionej na stanowisku asystenta w Zakładzie Genetyki i Mikrobiologii. Dr Magdalena Karaś jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego zgłosiła cykl pięciu artykułów opublikowanych w latach 2013–2019 pod wspólnym tytułem: *Zwiększanie efektywności zakażenia gospodarza roślinnego przez Mesorhizobium loti w endosymbiozie z Acanthamoeba sp.* Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Magdalenie Karaś przedłożyła Komisja Habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: prof. dr hab. Ewa Łojkowska (Uniwersytet Gdański) – przewodnicząca, dr hab. Agnieszka Zdybicka-Barabas, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – sekretarz, prof. dr hab. Zuzanna Drulis-Kawa (Uniwersytet Wrocławski) – recenzent, dr hab. Magdalena Popowska (Uniwersytet Warszawski) – recenzent, prof. dr hab. Antoni Różalski (Politechnika Łódzka) – recenzent, dr hab. Beata Krawczyk, prof. PG (Politechnika Gdańska) – członek, dr hab. Jolanta Jaroszuk-Ścisł, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – członek. ●

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 26 czerwca 2019 r. nadała stopień doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr inż. Monice Szajwaj zatrudnionej na stanowisku asystenta w Zakładzie Biologii Molekularnej UMCS. Tytuł rozprawy: *Oddziaływanie katalitycznej podjednostki rycyny na maszynę translacyjną*. Promo-

tor: prof. dr hab. Marek Tchórzewski (Zakład Biologii Molekularnej UMCS). Promotor pomocniczy: dr Leszek Wawiórka (Zakład Biologii Molekularnej UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Nikodem Grankowski (Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Jarosławiu), dr hab. Konrad Kubiński (Katedra Biologii Molekularnej; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). ●

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 26 czerwca 2019 r. nadała stopień doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr inż. Małgorzacie Pac-Sosińskiej absolwentce studiów doktoranckich, kierunek biologia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS w Lublinie. Tytuł rozprawy: *Charakterystyka antygenów O, glukanów i egzopolisacharydów bakterii z rodzaju Ochrobactrum*. Promotor: prof. dr hab. Adam Choma (Zakład Genetyki i Mikrobiologii UMCS). Recenzenci: dr hab. Zbigniew Kaczyński, prof. UG (Pracownia Biochemii Strukturalnej; Wydział Chemii; Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. inż. Jolanta Łukasiewicz (Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda; PAN we Wrocławiu). ●

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 26 czerwca 2019 r. nadała stopień doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr. Dawidowi Stefanukowi zatrudnionemu na stanowisku asystenta w Zakładzie Biochemii UMCS. Tytuł rozprawy: *Izolacja i charakterystyka nowych niskocząsteczkowych substancji biologicznie czynnych z sekretu grzyba Cerrena unicolor*. Promotor: dr hab. Magdalena Jaszek,

prof. UMCS (Zakład Biochemii UMCS). Promotor pomocniczy: dr hab. Anna Matuszewska (Zakład Biochemii UMCS). Recenzenci: dr hab. Bożena Muszyńska, prof. UJ (Katedra i Zakład Botaniki Farmaceutycznej; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), dr hab. Anna Belcarz (Katedra i Zakład Biochemii i Biotechnologii; Uniwersytet Medyczny w Lublinie).

Wyróżnienia

Pracownicy Wydziału Biologii i Biotechnologii prof. dr hab. Bożenna Czarnańska oraz prof. dr Jaco Vangronsveld w czasie 58. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego pt. *Botanika bez granic*, odbywającego się w dn. 1–7 lipca w Krakowie, otrzymali godność członka honorowego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Godność ta jest nadawana krajowym i zagranicznym osobom, wybitnie zasłużonym na polu botaniki i nauk pokrewnych.

Wyjazdy

Dr hab. Piotr Dobrowolski, prof. UMCS z Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii w dn. 3–8 czerwca 2019 r. przebywał w Zagrzebiu (Chorwacja) w celu udziału w 26th International Conference KRMIVA 2019.

Dr hab. Małgorzata Wójcik, prof. UMCS z Zakładu Fizjologii Roślin w dn. 28.05–2.06.2019 r. przebywała w Hasselt University (Belgia) w celu konsultacji naukowych.

Dr Agnieszka Hanaka z Zakładu Fizjologii Roślin w dn. 14–22 czerwca 2019 r. przebywała w Agricultural University of Plovdiv (Bułgaria) w celu realizacji zajęć dydaktycznych w ramach umowy z programu ERASMUS+.

Dr Aneta Ptaszyńska, prof. UMCS z Zakładu Botaniki i Mykologii w dn. 24.06–29.07.2019 r. przebywała w Queen Mary University of London na stażu naukowym w ramach konkursu Miniatura 2.

Prof. dr hab. Małgorzata Cytryńska, dr hab. Joanna Czarnańska, prof. UMCS,

dr hab. Grzegorz Janusz w dn. 16–22 czerwca 2019 r. przebywali w Lipsku na wizycie studyjnej w Instytucie Fraunhofer IMW.

Wydział
Chemii

Doktoraty

10 czerwca 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Mariusza Grzegorza Grochowskiego. Temat rozprawy: *Wpływ protonizacji wybranych aminokwasów na parametry warstwy podwójnej granicy faz Hg/chlorany (VII) oraz kinetykę i mechanizm elektroredukcji jonów Bi(III)*. Promotor: dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Agnieszka Królicka (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), dr hab. Anna Maria Nowicka (Uniwersytet Warszawski). Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 24 czerwca 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Mariuszowi Grzegorzowi Grochowskiemu stopnia doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

10 czerwca 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Włodzimierza Kuśmierczuka. Temat rozprawy: *Poprawność merytoryczna i ujęcie dydaktyczne wybranych zagadnień w podręcznikach chemii dla liceów a koncepcje alternatywne uczniów*. Promotor: dr hab. Ryszard M. Janiuk. Recenzenci: prof. dr hab. Hanna Gulińska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. Marek Orlik (Uniwersytet Warszawski). Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 24 czerwca 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Włodzimierzowi Kuśmierczukowi stopnia doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

Wyjazdy

Prof. dr hab. Anna Deryło-Marczewska, dziekan Wydziału Chemii, dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. UMCS i dr hab. Piotr Borowski, prof. UMCS, prodziekani Wy-

działu Chemii w dn. 17–21 czerwca 2019 r. uczestniczyli w wizycie studyjnej w Instytucie Fraunhofer IMW w ramach zad. 14 projektu „Zintegrowany UMCS”, Lipsk, Niemcy.

Dr hab. Agata Bartyzel i dr hab. Beata Cristóvão z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dn. 17–21 czerwca 2019 r. uczestniczyły w 2nd Journal of Thermal Analysis and Calorimetry Conference (2nd JTACC+V4 2019), Budapeszt, Węgry.

Prof. dr hab. Emilian Chibowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 24–29 czerwca 2019 r. uczestniczył w konferencji Fluid and Elasticity 2019 (Uniwersytet Malaga) oraz w Symposium Surfactants in Solution (Uniwersytet Granada, Hiszpania).

Mgr Kacper Przykaza, mgr Alicja Bosacka, mgr Marta Kalbarczyk, mgr Klaudia Woźniak, mgr Magdalena Szaniawska, mgr Edyta Rykiel, mgr Jakub Matusiak i Łukasz Baran, doktoranci Wydziału Chemii w dn. 16–23 czerwca 2019 r. uczestniczyli konferencji European Student Colloid Conference (ESC 2019), Warna, Bułgaria.

Mgr Hanna Nikolaichuk, doktorantka Wydziału Chemii w dn. 15–21 czerwca 2019 r. uczestniczyła w 48th International Symposium on High-Performance Liquid Phase Separations and Related Techniques – HPLC 2019 Milan, Mediolan, Włochy.

Mgr Karolina Pietrzak, doktorantka Wydziału Chemii w dn. 16–21 czerwca 2019 r. uczestniczyła w konferencji naukowej MATRAFURED 2019 International Meeting on Chemical Sensors, Wyszehrad, Węgry.

Mgr Sebastian Dudek, doktorant Wydziału Chemii w dn. 23–30 czerwca 2019 r. uczestniczył w konferencji naukowej 7th International Conference on Sustainable Solid Waste Management, Heraklion, Grecja.

Dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska, prof. UMCS z Zakładu Chemii Ana-

litycznej i Analizy Instrumentalnej w dn. 1.07–30.09.2019 uczestniczyła w stażu naukowym w Charles University, Praga, Czechy. ●

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. 2–7 lipca 2019 r. uczestniczył w konferencji *5th Conference on Statistical Physics: Modern Trends & Applications*, Lwów, Ukraina. ●

Mgr Karolina Pietrzak i mgr Alicja Bosacka, doktorantki Wydziału Chemii w dn. 7–20 lipca 2019 r. uczestniczyły w szkole letniej „International Summer School on Analytical Science, Metrology and Accreditation”, Lyon, Francja. ●

Łukasz Baran, doktorant Wydziału Chemii w dn. 7–19 lipca 2019 r. uczestniczył w szkole letniej „CCP5 Summer School 2019”, Durham, Anglia. ●

Wydział
Ekonomiczny

Doktoraty

12 czerwca 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Łukasza Kańskiego. Tytuł dysertacji: *Warunki sukcesu w zarządzaniu projektami ICT*. Promotor: dr hab. Jan Chadam, prof. UMCS (Wydział Ekonomiczny UMCS), promotor pomocniczy: dr Jarosław Banaś (Wydział Ekonomiczny UMCS). Recenzenci: dr hab. inż. Seweryn Spałek, prof. PŚ (Zakład Informatyki i Ekonometrii, Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska) i dr hab. Paweł Cabała, prof. UEK (Katedra Procesu Zarządzania, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie). Następnie 13 czerwca 2019 r. Rada Wydziału Ekonomicznego UMCS nadała mgr inż. Łukaszowi Kańskiemu stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Jest to 268 stopień doktora nadany przez Radę Wydziału Ekonomicznego UMCS od 1969 r. ●

W dniu 8 lipca 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Moniki Ratajczyk. Tytuł dysertacji: *Wpływ opakowania na decyzje zakupowe młodych konsumentów*. Promotor: dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS (Wydział Ekonomiczny UMCS), promotor pomocniczy: dr Michał Kucia (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach). Recenzenci: dr hab. Ewa Jerzyk, prof. UEP (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) i dr hab. Magdalena Sobocińska, prof. UEW (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu). Następnie 11 lipca 2019 r. Rada Wydziału Ekonomicznego UMCS nadała mgr Monice Ratajczyk stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Jest to 269 stopień doktora nadany przez Radę Wydziału Ekonomicznego UMCS od 1969 r. ●

Konferencje

W dn. 6–7 lipca 2019 r. dr Paweł Pasierbiak z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej uczestniczył w konferencji naukowej pt. *New Leadership, New Priorities – the EU in 2019*. Konferencja zorganizowana została w Szanghaju przez jeden z najbardziej renomowanych uniwersytetów chińskich – Fudan University oraz przez European Union Study Association Asia-Pacific (EUSA AP, University of Canterbury, Christchurch, Nowa Zelandia). Konferencja zgromadziła dość liczne grono międzynarodowych specjalistów zajmujących się m.in. integracją europejską, integracją azjatycką oraz stosunkami międzynarodowymi w Europie i Azji-Pacyfiku. W czasie konferencji wygłoszono i dyskutowano kilkadziesiąt referatów naukowych, przeprowadzono również workshop dla doktorantów. ●

Wydział
Humanistyczny

Habilitacje

3 lipca dr Mariola Pietrak (Instytut Filologii Romańskiej UMCS) uzyskała stopień doktora habilitowanego

w dyscyplinie literaturoznawstwo. Osiągnięcie naukowe – monografia autorska: *Ku post/rodzine. Reprezentacje rodziny w twórczości siedmiu autorów argentyńskich*. Recenzenci: prof. dr hab. Urszula Aszyk-Bangs (UW), dr hab. Ewa Nawrocka (UJ), dr hab. Nina Podleszańska, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie). ●

3 lipca dr Marcin Kojder (Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS) uzyskał stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo. Osiągnięcie naukowe – monografia autorska: *Antroponimia historyczna wiernych chełmskiej diecezji grecko-unickiej*. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Sieradzki (UAM), dr hab. Irena Mytnik (UW), dr hab. Adam Siwiec, prof. UMCS. ●

3 lipca dr Marek Olejnik (Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS) uzyskał stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo. Osiągnięcie naukowe – monografia autorska: *Antroponimia starostwa grabowieckiego (XVI-XVIII w.)*. Recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Ożóg (URz), dr hab. Wanda Szulowska (IS PAN), dr hab. Joanna Getka (UW). ●

3 lipca dr Ewa Solska (Instytut Historii UMCS) uzyskała stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie historia. Osiągnięcie naukowe – monografia autorska: *Czas kultury naukowej*. Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Zamorski (UJ), dr hab. Maria Solarzka, prof. UAM, dr hab. Jacek Kowalewski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). ●

Doktoraty

25 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Kiszczak. Temat: *Learning from Academic Texts: A study of student-generated questioning in a reciprocal reading condition in EFL context*. Promotor: dr hab. Halina Chodkiewicz, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Dakowska (UW), dr hab. Liliana Piasecka, prof. UO. ●

15 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Bożeny Koszel-Pleskaczuk. Temat: *Prawosławne budownictwo cerkiewne na Podlasiu w latach 1864–1905*. Promotor: prof. dr hab. Jan Lewandowski (UMCS). Recenzenci: dr hab. Małgorzata Dolistowska, prof. PB, dr hab. Jerzy Żywicki (UMCS). ●

15 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Bartosza Staręgowskiego. Temat: *Formacje zbrojne samorządu szlacheckiego województw poznańskiego i kaliskiego w okresie panowania Jana Kazimierza (1648–1668)*. Promotor: dr hab. Dariusz Kupisz, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosław Nagielski (UW), dr hab. Michał Zwierzykowski, prof. UAM. ●

17 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Małgorzaty Bulisz. Temat: *Gatunkowe ukształtowanie współczesnej prasy kobiecej*. Promotor: prof. dr hab. Maria Wojtak (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Kita (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Urszula Sokółska (Uniwersytet w Białymstoku). ●

17 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Patryka Pawła Iwańczyka. Temat: *O sporcie inaczej. Felietony z tygodnika „Piłka Nożna” w ujęciu genologicznym*. Promotor: prof. dr hab. Maria Wojtak (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Kita (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Ewa Malinowska (UO). ●

17 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Michała Zgorzałka. Temat: *The Monster Revisited: A Comparative Study of Post Literary Adaptations of Mary Shelley's Frankenstein by Universal and Hammer Studios*. Promotor: dr hab. Christopher Garbowski, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Marek Paryż (UW), prof. dr hab. Jacek Dąbała (KUL). ●

Konferencje

Dr Teresa Klimowicz z Zakładu Kultury i Historii Żydów UMCS wzięła

udział w międzynarodowej konferencji *Traversing the Gap: Relevance as a Transformative Force at Sites of Public Memory* (19–21 czerwca 2019 r.) organizowanej przez muzeum 9/11 Memorial w Nowym Jorku. Wygłosiła tam referat pt. *Cultivating memory on Jewish cemeteries in Poland*. Wygłoszony referat zostanie opublikowany w tomie pokonferencyjnym wydanym w Stanach Zjednoczonych. ●

W dn. 4–6 lipca 2019 r. odbyła się w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach konferencja naukowa *Utracone/poszukiwane/oswojone dziedzictwo kulturowe*, której inicjatorem i współorganizatorem była prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka z Zakładu Historii Literatury Polskiej w Instytucie Filologii Polskiej UMCS wraz z Polską Sekcją Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV/UNESCO), której jest przewodniczącą. Podczas konferencji wygłosiła ona przemówienie otwierające, przewodniczyła jednej z sekcji oraz przedstawiła referat naukowy pt. „*Rzeczy i idee*”: *regionalna tradycja ocalona – czy tylko od święta (casus góralszczyzny amerykańskiej)*. ●

Wystąpienia

W dn. 6–11 maja 2019 r. prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka z Zakładu Historii Literatury Polskiej w Instytucie Filologii Polskiej UMCS wygłosiła, w ramach programu Erasmus, cykl wykładów dla studentów i doktorantów Wydziału Filozoficznego w Uniwersytecie Pavol Jozef Šafařík w Koszycach (Słowacja) nt. *Mythical Mendelejev Table as a Matrix for Encoding Meanings in Texts of Culture and Literature oraz Religion and Neo-folklore: the Sacred and the Profane in Polish E-wishes*. ●

W dn. 6–11 maja 2019 r. prof. dr hab. Wiesław Krajka z Zakładu Studiów Conradoznawczych w Instytucie Anglistyki UMCS wygłosił, w ramach programu Erasmus, cykl wykładów dla studentów i doktorantów Wydziału Filozoficznego w Uniwersytecie Pa-

vol Jozef Šafařík w Koszycach (Słowacja) nt. *Was Joseph Conrad's Polishness a curse or a blessing i Joseph Conrad's conception of reborn Poland and Europe after World War I*. ●

Wydział
Matematyki,
Fizyki
i Informatyki

Habilitacje

Rada Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu przeprowadziła postępowanie habilitacyjne dr. Wojciecha Grudzińskiego na podstawie osiągnięcia naukowego pt. *Lokalizacja, orientacja i organizacja molekularna polienów w strukturach o znaczeniu biologicznym*. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli: prof. dr hab. Kvetoslava Burda z Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, dr hab. Gotard Burdziński, prof. UAM z Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz prof. dr hab. Wiesław Nowak z Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu. Na posiedzeniu 14 czerwca 2019 r. Rada Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu podjęła uchwałę o nadaniu dr. Wojciechowi Grudzińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka. Dr hab. Wojciech Grudziński jest zatrudniony w Zakładzie Biofizyki Instytutu Fizyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS. ●

Wydział
Nauk o Ziemi
i Gospodarki
Przestrzennej

Habilitacje

14 czerwca br. Rada Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS na wniosek Komisji Habilitacyjnej przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrod-

nicznych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku dr. Leszkowi Gawrysiakowi (Pracownia Geoinformacji UMCS). W skład Komisji Habilitacyjnej weszli: prof. dr hab. Kazimierz Krzemień (UJ, Kraków, przewodniczący), dr hab. Waldemar Kociuba, prof. UMCS (sekretarz, UMCS), dr hab. Paweł Mołewski, prof. UMK, Toruń), prof. dr hab. Mirosław Błaszkiwicz (recenzent, IGiPZ PAN, Toruń), prof. dr hab. Zbigniew Zwoliński (recenzent, UAM, Poznań), dr hab. Józef Kukulak, prof. UP (członek, UP, Kraków) i dr hab. Paweł Zieliński (członek, UMCS). Głównym osiągnięciem naukowym dr Leszka Gawrysiaka była monografia *Segmentacje rzeźby terenu z wykorzystaniem metod automatycznej klasyfikacji i ich relacja do mapy geomorfologicznej* wydana przez Wydawnictwo UMCS w 2018 r. ●

Wydarzenia

5 czerwca 2019 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Kodniu odbyły się konsultacje projektów zagospodarowania przestrzennego wybranych przestrzeni publicznych położonych w centrum Kodnia, które przygotowali pod kierunkiem dr Dagmary Kociuby studenci SKNP „SmartCity”: Dominika Mazur, Emilia Niedźwiedz, Paulina Orzeł, Jakub Skibiński, Karolina Szwarzowska, Natalia Tołyżewska, Klaudia Wajs oraz Monika Żyśko. W konsultacjach udział wzięli przedstawiciele gminy: wójt p. Jerzy Troć, zastępca wójta p. Andrzej Krywicki, radni, sołtysi, przedstawiciele instytucji gminnych i mieszkańcy Kodnia. ●

Wydział
Pedagogiki
i Psychologii

Habilitacje

12 czerwca 2019 r. Rada WPIp po zapoznaniu się z uchwałą komisji habilitacyjnej w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Władysław Szulakiewicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika

w Toruniu), sekretarz – dr hab. Beata Kalinowska-Witek (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Jakubiak (Uniwersytet Gdański), dr hab. Joanna Majchrzyk-Mikuła (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr hab. Grzegorz Michalski (Uniwersytet Łódzki), członkowie: dr hab. Jacek Kulbaka (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie), prof. dr hab. Stefania Walaśek (Uniwersytet Wrocławski) nadała dr Renacie Bednarz-Grzybek stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogiki. ●

Doktoraty

27 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Emilii Krzyżanowskiej. Tytuł pracy: *Doświadczenie rodzicielstwa w sytuacji choroby kardiologicznej dziecka. Studium, fenomenologiczne narracji rodziców*. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz oraz dr hab. Anna Jakubowicz-Bryx, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Teresa Parczyńska, prof. nadzw. Promotor pomocniczy: dr hab. Beata Bednarczuk. ●

9 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Mateusza Stefanka. Tytuł pracy: *Postawy studentów polskich i ukraińskich wobec obcych. Studium porównawcze*. Recenzenci: prof. dr hab. Zenon Jasiński oraz dr hab. Barbara Grabowska, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Mariusz Korczyński, prof. nadzw. Promotor pomocniczy: dr Urszula Lewartowicz. ●

15 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Katarzyny Korony. Tytuł pracy: *Skuteczność socjoterapii w rozwijaniu kompetencji społecznych skazanych*. Recenzenci: dr hab. Irena Mudrecka, prof. nadzw. oraz dr hab. Anna Kieszkowska, prof. nadzw. Promotor: prof. dr hab. Zdzisław Bartkowicz. ●

15 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Agnieszki Gabryś. Tytuł pracy: *Akceptacja nie-*

pełnosprawności a zasoby radzenia sobie u kobiet z uszkodzeniem narządu ruchu. Recenzenci: dr hab. Bernadeta Szczupał, prof. nadzw. oraz dr hab. Piotr Majewicz, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Stanisława Byra, prof. nadzw. Promotor pomocniczy: dr Anna Prokopiak. ●

16 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Sosnowskiej-Bielicz. Tytuł pracy: *Optymizm pedagogiczny jako wymiar profesjonalizmu nauczycielek edukacji wczesnoszkolnej*. Recenzenci: prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak oraz dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Dorota Pankowska, prof. nadzw. ●

16 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Alicji Lisieckiej. Tytuł pracy: *Założenia realizacji przedmiotów artystycznych w polskim szkolnictwie powszechnym w latach międzywojennych*. Recenzenci: dr hab. Urszula Szuścik, prof. nadzw. oraz dr hab. Edward Nycz, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Anna Żukowska, prof. nadzw. Promotor pomocniczy: dr Wojciech Bobrowicz. ●

17 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Tomasza Goździckiego. Tytuł pracy: *Psychospołeczne uwarunkowania poczucia bezpieczeństwa lotów pilotów wojskowych*. Recenzenci: dr hab. Renata Tomaszewska-Lipiec, prof. nadzw. oraz prof. dr hab. Zdzisław Wołk. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Bera. Promotor pomocniczy: dr Grzegorz Sanecki. ●

17 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Wiolety Tomczyk. Tytuł pracy: *Psychospołeczne uwarunkowania poczucia sukcesu szkoleniowego nauczycieli wojskowych przygotowujących do zawodów trudnych i niebezpiecznych*. Recenzenci: dr hab. Beata Jakimiuk oraz prof. dr hab. Kazimierz Żegnałek. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Bera. Promotor pomocniczy: dr Grzegorz Sanecki. ●

Konferencje

W dn. 8–10 maja 2019 r. dr Marlena Duda (Zakład Metodologii Nauk Pedagogicznych) oraz dr Wojciech Czernski (Zakład Pedagogiki Kultury) uczestniczyli w VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Bezpieczeństwo Zdrowotne. Ujęcie interdyscyplinarne – Zdrowy styl życia*. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa w Poznaniu. Zarówno dr Duda, jak i dr Czernski swoje wystąpienia mieli w ramach pierwszej sekcji plenarnej. Dr Marlena Duda omawiała *Uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiet czynnych zawodowo*, natomiast dr Wojciech Czernski – *Zachowania zdrowotne a intensywność użytkowania Facebooka wśród studentów*. Oba wystąpienia spotkały się z pozytywnym przyjęciem przez zaproszonych gości oraz innych prelegentów. Zarówno w ramach sekcji plenarnej, jak i w przerwach kawowych uczestnicy żywo dyskutowali na poruszone przez dr Dudę i dr Czernskiego tematy. ●

Dr hab. Cezary Domański, prof. UMCS z Zakładu Psychologii Ogólnej wygłosił 13 czerwca 2019 r. wykład plenarny pt. *Jan Władysław Dawid (1859–1914) – od pozytywizmu do mistycyzmu*. W 160. rocznicę urodzin podczas XXVIII Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej *Wielokontekstowość rozwoju: tradycja i nowoczesność*, która odbyła się w dn. 13–15 czerwca 2019 r. w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. ●

Wydział Politologii

Wystąpienia

Dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak z Zakładu Dziennikarstwa w trakcie wizyty studyjnej w Instytucie Polskim w Düsseldorfie w ramach obchodów 450. rocznicy Unii Lubelskiej 1 lipca 2019 r. wygłosiła wykład otwarty połączony z dyskusją pt. *Von der Lubliner Union zur Europäischen Union*. ●

Wydział Prawa i Administracji

Habilitacje

19 czerwca Rada WPIA, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w następującym składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Zbigniew Góral (UW-M), sekretarz – dr hab. Wojciech Orłowski, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Baran (UJ), dr hab. Monika Latos-Miłkowska, prof. nadzw. (UW), dr hab. Teresa Liszcz, prof. nadzw. (UMCS), członkowie: dr hab. Bolesław Cwiertniak, prof. nadzw. (Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu), dr hab. Anna Kosut, prof. nadzw. (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr Anecie Kowalczyk stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

19 czerwca Rada WPIA, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w następującym składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Hanna Litwińczuk (UW), sekretarz – dr hab. Aneta Michalska-Warias, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: dr hab. Krystyna Szczechowicz, prof. nadzw. (UW-M), dr hab. Izabela Wróbel, prof. nadzw. (UWr), dr hab. Magdalena Budyn-Kulik, prof. nadzw. (UMCS), członkowie: dr hab. Janusz Raglewski, prof. nadzw. (UJ), prof. dr hab. Marek Mozgawa (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr Maciejowi Siwickiemu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

19 czerwca Rada WPIA, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w następującym składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (UJ), sekretarz – dr hab. Grzegorz Smyk, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Zakrzewski (UW), dr hab. Karol Łopatecki, prof. nadzw. (UwB), dr hab. Arkadiusz Be-

reza (UMCS), członkowie: dr hab. Mirosław Sadowski, prof. nadzw. (UWr), prof. dr hab. Lech Dubel (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr Mikołajowi Tarkowskiemu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

8 lipca Rada WPIA, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w następującym składzie: przewodniczący – dr hab. Krystian Markiewicz, prof. nadzw. (UŚ), sekretarz – dr hab. Małgorzata Dumkiewicz, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: dr hab. Agnieszka Góra-Błaszczkowska, prof. nadzw. (SWPS), dr hab. Anna Machnikowska, prof. nadzw. (UG), prof. dr hab. Tadeusz Erciński (UW), członkowie: dr hab. Marcin Walasik, prof. nadzw. (UAM), prof. dr hab. Mirosław Nazar (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr Annie Kościółek stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

Doktoraty

10 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Wąsowskiej. Temat rozprawy: *Administracyjnoprawny status regionalnych izb obrachunkowych i ich kompetencje w zakresie nadzoru i kontroli nad działalnością samorządu terytorialnego*. Promotor: prof. dr hab. Marian Zdyb (UMCS). Recenzenci: dr hab. Leszek Bielecki, prof. nadzw. (UJK), dr hab. Jarosław Czerw, prof. nadzw. (WSEI). Uchwałę o nadaniu Annie Wąsowskiej stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 19 czerwca. ●

10 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Pawła Daszczuka. Temat rozprawy: *Kurator prawa materialnego przedsiębiorcy – osoby prawnej*. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Kidyba (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Józef Frąckowiak (UWr), prof. dr hab. Wojciech Jerzy Katner (UŁ). Uchwałę o nadaniu Pawłowi Daszczukowi stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 19 czerwca. ●

11 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Arkadiusza Sadzy. Temat rozprawy: *Wpływ decyzji Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej na postępowanie cywilne w sprawach z zakresu prawa własności przemysłowej*. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki (UMCS). Recenzenci: dr hab. Krystian Markiewicz, prof. nadzw. (UŚ), dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, prof. nadzw. (UWr). Uchwałę o nadaniu Arkadiuszowi Sadzy stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 19 czerwca. ●

1 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agaty Przyłepy-Lewak. Temat rozprawy: *Wkład Adama Podgóreckiego w powstanie i rozwój socjologii prawa*. Promotor: dr hab. Małgorzata Stefaniuk, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Anna Kalisz, prof. nadzw. (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie), dr hab. Krzysztof Motyka, prof. nadzw. (KUL Jana Pawła II). Uchwałę o nadaniu Agacie Przyłepy-Lewak stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 8 lipca. ●

1 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Moniki Rowińskiej. Temat rozprawy: *Mediacja jako metoda rozwiązywania indywidualnych sporów z zakresu prawa pracy*. Promotor: dr hab. Teresa Liszcz, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof W. Baran (UJ), dr hab. Teresa Wyka, prof. nadzw. (Akademia Leona Koźmińskiego). Uchwałę o nadaniu Monice Rowińskiej stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 8 lipca. ●

2 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Bartosza Żmudy. Temat rozprawy: *Europejska Komisja Przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) w europejskim systemie ochrony praw człowieka*. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia (UJK). Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Menkes (SGH), dr hab. Sabina Grabowska, prof. nadzw. (URz). Uchwałę o na-

daniu Bartoszowi Żmudzie stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 8 lipca. ●

2 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marcina Gołębiowskiego. Temat rozprawy: *Kompetencje Prezydenta Ukrainy wobec Rady Najwyższej*. Promotor: dr hab. Wojciech Orłowski, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Krzysztof Eckhardt, prof. nadzw. (Rzeszowska Szkoła Wyższa), dr hab. Jacek Zalesny (Uczelnia Łazarskiego). Uchwałę o nadaniu Marcinowi Gołębiowskiemu stopnia doktora nauk prawnych Rada WPIA podjęła 8 lipca. ●

Konferencje

W dn. 30–31 maja 2019 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym UMCS w Kazimierzu Dolnym odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa UMCS. W pierwszym panelu konferencyjnym pt. *Application of law* wystąpili m.in.: prof. Vitaliy M. Kosovych (Ivan Franko National University in Lviv) *Modern theory of law: combination of fundamental generally theoretical science and practice of legal regulation* i prof. Leszek Leszczyński (UMCS) *Issues of application and interpretation of law in the Polish legal theory*. Drugi panel konferencyjny pt. *Human rights* dotyczył praw człowieka jako zjawiska materii interdyscyplinarnej oraz realizacji problematyki praw człowieka na poziomie krajowym, międzynarodowym i regionalnym. W panelu referaty przedstawili m.in.: dr Andriy Kosylo (UW) *Right to defence in decisions of the European Court of Human Rights* oraz prof. Volodymyr M. Burdin (Ivan Franko National University in Lviv) *Protection of the juveniles' rights in criminal law of Ukraine*. Ostatni panel konferencyjny dotyczył mediacji w przekroju wykorzystywania instytucji w międzynarodowym porządku prawnym, mediacji w sprawach rodzinnych oraz odpowiedzialności mediatora. W panelu wystąpili m.in.:

prof. Anton Demczuk (Lesja Ukrainka East-European National University in Luck) *Mediation in family disputes – the Ukrainian experience* i dr Sławomir Pilipec (UMCS) *The right to court and the right to mediate – an attempt to compare*. ●

4 czerwca Koło Naukowe Prawa Pracy zorganizowało Lokalną Konferencję Naukową pt. *Ochrona pracownika, bezpieczeństwo i higiena pracy – aspekty prawne i społeczne*. ●

5 czerwca Koło Naukowe Procedur Administracyjnych zorganizowało Lokalną Konferencję Naukową pt. *Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe oraz ich sądowna*. ●

5 czerwca Koło Naukowe Prawa Sportowego zorganizowało Wewnętrzną Konferencję Naukową pt. *Współczesne wyzwania prawa sportowego*. ●

7 czerwca Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji zorganizowało Lokalną Konferencję Naukową pt. *Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów – edycja II*. W ramach konferencji odbył się konkurs wiedzy dotyczący problematyki wykonywania zawodu mediatora. ●

7 czerwca Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej zorganizowało Ogólnopolską Konferencję Studencko-Doktorancką pt. *Prawo autorskie w dobie cyfryzacji*. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, Wydawnictwo C.H. Beck oraz Wydawnictwo Wolters Kluwer. ●

13 czerwca odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Rozwój lokalny obszarów wiejskich. Prawne aspekty lokalnej ochrony środowiska*, zorganizowana przez Katedrę Prawa Rolnego i Gospodarki Gruntami. Wygłoszone referaty obejmowały m.in. następujące problemy: 1) *Inicjatywy lokalnej ochrony środowiska* dr hab. Beata Jeżyńska, prof. nadzw. (UMCS), 2) *Ochrona środowiska w kontekście*

działań realizowanych przez ARiMR Joanna Pawęzka (Naczelnik Biura Działania Środowiskowych i Płatności Bezpośrednich w Lubelskim Oddziale Regionalnym ARiMR); 3) *Parki narodowe i obszary Natura 2000 jako formy ochrony przyrody – pola konfliktowe* dr hab. Adam Niewiadomski (UW); 4) *Gospodarka łowiecka na obszarach wiejskich* dr hab. Monika Król (UŁ); 5) *Prawne aspekty działalności spółek wodnych i zagadnienie melioracji* dr hab. Aneta Suchoń (UAM); 6) *Prawna ochrona przed hałasem – aspekty lokalne* dr Justyna Goździewicz-Biechońska (UAM).

14 czerwca odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *O współzależnościach prawa publicznego i prywatnego w doktrynie i praktyce w dobie przemian*, zorganizowana przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wraz z Instytutem Prawa, Ekonomii i Administracji Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W obradach wzięło udział 11 referentów reprezentujących pięć ośrodków naukowych. Wykład inauguracyjny wygłosił Przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji prof. dr hab. Marian Zdyb (UMCS). W ramach dwóch sesji, którym przewodniczyli: dr hab. Kamil Sikora (UMCS) oraz dr hab. Agnieszka Żywicka (UJK), zaprezentowano m.in. następujące zagadnienia: 1) *Wprowadzenie do nierozwiązywalnego, czyli o departycji prawa publicznego i prywatnego w dobie przemian i zastoju* dr Wojciech Taras (UMCS), 2) *Actual Problems with Distinction between Privat Relationships and Public Relationships* dr Juraj Vačok (Univerzita Komenského w Bratysławie), 3) *Interes publiczny w systemie gospodarki przestrzennej* dr hab. Maciej Nowak (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie); 4) *Umowa urbanistyczna w procesie rewitalizacji – charakter prawny i konsekwencje prawne jej zawarcia* dr hab. Piotr

Ruczkowski (UJK), 5) *Ograniczenie prawa własności nieruchomości w specustawach na przykładzie specustawy drogowej* dr Jakub Polanowski (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie).

14 czerwca Koło Naukowe Prawa Medycznego Lex Medica zorganizowało Lokalną Konferencję Naukową pt. *Mam prawo do...! Regulacje prawne i orzecznictwo dotyczące praw pacjenta*.

Spotkania z praktykami

14 czerwca Koło Naukowe Prawa Pracy zorganizowało spotkanie eksperckie pt. *Absolwent Wydziału Prawa na rynku pracy*. Podczas spotkania wystąpili: dr Renata Borek-Buchajczuk, sędzia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód, wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji UMCS; Ewelina Malinowska-Szeręga, pracownik Urzędu Pracy w Lublinie; dr Monika Kępa, wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji UMCS oraz Ireneusz Misiejuk z Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie.

Warsztaty

5 czerwca Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji zorganizowało warsztaty z zakresu mediacji, które poprowadził mgr Paweł Kłós. Zakres tematyczny spotkania obejmował komunikację werbalną i niewerbalną, bariery komunikacyjne i sposoby radzenia sobie z nimi.

Sukcesy

7 czerwca prof. dr hab. Antoni Hanusz, Kierownik Katedry Prawa Finansowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w uznaniu dorobku naukowego i zasług w zakresie współpracy z japońskimi przedstawicielami nauki prawa finansowego został przyjęty do Japan Association of Public Finance Law.

30 maja podczas Uroczystej Gali, która odbyła się w Lubelskim Centrum Konferencyjnym, 52 studentów z Wydziału Prawa i Administracji

UMCS otrzymało Studenckie Stypendia Marszałka Województwa Lubelskiego z rąk Marszałka Jarosława Stawiarskiego.

31 maja w budynku Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego odbyło się wręczenie nagród w ramach X edycji ogólnopolskiego konkursu „Studencki Nobel”. Wśród finalistów w kategorii nauki społeczno-ekonomiczne znalazła się trójka studentów prawa z Wydziału Prawa i Administracji UMCS: Marek Mierzwa, Karol Sułkowski oraz Mikołaj Wojcieszek.

Wydarzenia

W dn. 2–5 czerwca Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego zorganizowało studyjny wyjazd zagraniczny do Kijowa. Członkowie kola uczestniczyli w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *The Modern Development of European Constitutionalism: The Experience of Poland and Ukraine*. Wydarzenie miało miejsce w Centrum Prawa Polskiego, Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki w Kijowie.

6 czerwca Studenckie Koło Naukowe Prawników zorganizowało debatę nt. *Działalność studencka w dobie reform*. Wzięli w niej udział przedstawiciele najbardziej aktywnych kół naukowych oraz przedstawiciel Rady Wydziałowej Samorządu Studentów WPIA. Debatę odbyła się w ramach obchodów 60-lecia SKNP UMCS.

13 czerwca odbyło się spotkanie Rektora UMCS, prof. dr hab. Stanisława Michałowskiego z pracownikami Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Tematem spotkania były zmiany organizacyjne na Uniwersytecie i na Wydziale związane z uchwaleniem przez Senat nowego Statutu UMCS.

18 czerwca odbyło się walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze ELSA Lublin. Ustępujący zarząd przedstawił sprawozdanie ze swojej działalności w roku akademickim 2018/2019 oraz uzyskał absolutorium. Wybrano też nowy zarząd Stowarzyszenia.

Pięćdziesiąta rocznica utworzenia Filii UMCS w Rzeszowie – kilka wspomnień z okresu tworzenia i pierwszych lat działania

Powołanie zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z 18 kwietnia 1969 r. Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Rzeszowie, przyczyniającej się w znacznym stopniu do utworzenia liczącego się i ambitnie rozwijającego się ośrodka akademickiego, skłania do przypomnienia ówczesnych wysiłków i atmosfery towarzyszącej organizatorom oraz roli w tych działaniach UMCS-u.

Łączność powstałego w 1944 r. UMCS-u z południowo-wschodnią częścią kraju istniała od początku i przejawiała się m.in. w licznej grupie studentów rekrutującej się z Rzeszowszczyzny, aktywnymi poczynaniami Oddziału Towarzystwa Przyjaciół UMCS w Rzeszowie oraz działaniami stacji naukowej geograficzno-biologicznej w Równi pod Ustrzykami Dolnymi.

W 1959 r. powstał w Rzeszowie punkt konsultacyjny Zawodowego Studium Administracyjnego UMCS kierowany przez doc. dr. Kazimierza Sanda, a w 1964 r. punkt konsultacyjny Zaocznego Studium Prawa UMCS kierowany przez doc. dr. Czesława Gofronia, w których regularne zajęcia dydaktyczne prowadzili dojeżdżający pracownicy Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie. Punkty umożliwiały studentom, rekrutującym się przede wszystkim z pracowników aparatu rad narodowych różnych szczebli, Wojska Polskiego, Milicji Obywatelskiej, przedsiębiorstw, spółdzielczości oraz różnych instytucji, zdobywanie fachowej wiedzy, często kosztem wypoczynku czy wyrzeczeń w życiu rodzinnym.

Rektor UMCS prof. dr hab. Grzegorz Leopold Seidler, doskonały organizator, podnoszący swoimi działaniami rangę Uniwersytetu, tworzący kontakty uczelni z liczącymi się zagranicznymi ośrodkami naukowymi, budujący dzielnicę uniwersytecką,

w swoich licznych wypowiedziach na różnych forach stwierdzał, że w Rzeszowie należy powołać Filię UMCS, traktowaną jako krok w stronę stworzenia Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz liczącego się ośrodka akademickiego. Plany rektora Seidlera zbiegły się ze staraniami władz województwa rzeszowskiego dążących do zaspokojenia potrzeb i ambicji społeczeństwa, cieszącego się z szybkiego rozwoju nowoczesnego przemysłu umiejscowionego w Rzeszowie, w środku nowego województwa i będącego siedzibą władz oraz w innych ambitnych ośrodkach, których przykładem mogą być Mielec, Sanok, Dębica czy Tarnobrzeg, ale wyraźnie odczuwających brak fachowych kadr.

Zorganizowane w Rzeszowie z inicjatywy rektora Seidlera przez pierwszego sekretarza KW PZPR Władysława Kruczka oraz przewodniczącego PWRN Franciszka Dąbala zebranie skupiło grono zainteresowanych, którzy potwierdzili konieczność kształcenia fachowych kadr i zadeklarowali aktywną pomoc (także finansową) na rzecz utworzenia Filii, traktowanej wyraźnie jako załączek powołania Uniwersytetu Rzeszowskiego. Oficjalne powołanie Filii w 1969 r. było ukoronowaniem dotychczasowych prac i działań odpowiadających na wielkie potrzeby terenu. Utworzenie w Filii Zawodowego Studium Administracyjnego zapoczątkowało na Rzeszowszczyźnie pierwsze stacjonarne

studia uniwersyteckie w zakresie administracji i zarządzania.

Decyzją Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na stanowisko prorektora UMCS i organizatora Filii powołany został doc. dr Jan Szreniawski, na zastępcę dyrektora administracyjnego mgr Adam Szela, na zastępcę kwestora Stanisława Bielecka, na zastępcę dyrektora biblioteki mgr Zofia Sokół. Kierownikiem sekretariatu została Filomena Kalwas. W pierwszej rekrutacji spośród wielkiej liczby kandydatów zakwalifikowano 125 osób. Projekt proponowanych zajęć, oparty na przykładzie Filii UW w Białymstoku, zatwierdziła Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Władze Rzeszowa oddały do użytku Filii budynki szkoły podstawowej nr 7 przy ul. Grunwaldzkiej 13, który w czasie wakacji został częściowo wyremontowany i zaopatrzony w podstawowe meble. Podstawowe książki i podręczniki oraz auto osobowe potrzebne do utrzymywania częstych kontaktów z Lublinem oraz Warszawą otrzymano od PWRN w Rzeszowie. Biblioteka w szybkim czasie dysponowała dużą liczbą książek przekazywanych przez różne instytucje, osoby prywatne, biblioteki uniwersyteckie UŁ, UJ, SGPIŚ oraz Bibliotekę Sejmową, z której pracownicy Filii oddelegowani na kilka dni do Warszawy wybrali i przywieźli kilka tysięcy wartościowych tomów. Określoną pomoc doradcą, lokalową i organizacyjną otrzymała Filia od kierownika Międzywojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Kadr PWRN mgr Kazimierza Cyrana. Dzięki pomocy Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Wyższej Szkoły Inżynierskiej udało się zapewnić większości studentów Filii miejsca w domach akademickich oraz prawo do korzystania ze stołówek.

W pierwszej uroczystej inauguracji zorganizowanej 12 października 1969 r. w teatrze im. Wandy Siemaszkowej, którą prasa określiła jako wyjątkowo ważne wydarzenie dla utworzenia Uniwersytetu i całego ośrodka naukowego, uczestniczyli i głos zabierali m.in. Władysław Kruczek, I sekretarz KW PZPR w Lublinie Władysław Kozdra, Franciszek Dąbał, przedstawiciel Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, przedstawiciele zakładów pracy oraz różnych organizacji społecznych. Rektor UMCS prof. dr hab. Zbigniew Lorkiewicz gratulował organizatorom Filii, podkreślał ich zaangażowanie i zobowiązał jednostki administracyjne UMCS-u do udzielania wszelkiej pomocy odpowiednim jednostkom Filii. Wykład inauguracyjny *Doktryna Niccolo Machiavellego z perspektywy 500-lecia urodzin jego twórcy* wygłosił prof. dr hab. Jan Malarczyk.

Zajęcia dydaktyczne uruchomione w październiku prowadzili regularnie przyjeżdżający m.in. z historii państwa i prawa doc. dr hab. Władysław Ćwik, z teorii państwa i prawa dr Ryszard Mitaszko, z ekonomii doc. dr hab. Antoni Gurnicz, z prawa administracyjnego doc. dr Jan Szreniawski. Lektoraty języków obcych i zajęcia z wychowania fizycznego prowadzili pracownicy uczelni rzeszowskich. Chcąc zetknąć studentów z liczącymi się naukowcami, kierownictwo Filii zapraszało na wykłady profesorów z innych uniwersytetów. Wykłady mieli m.in. prof. Janusz Borkowski z UŁ, prof. Sylwester Zawadzki z UW, prof. Maria Borucka Arctowa z UJ, którzy podkreślali swą obecnością w Filii, jak ważna jest sprawa utworzenia ośrodka naukowego na wschodnio-południowej części naszego kraju.

Aktywną pomocą Filii służył dojeżdżający w miarę czasu prof. Seidler prowadzący wykłady z Teorii i Filozofii Prawa oraz seminaria dla asystentów, będące dla młodych pracowników wyjątkowo dużą i wartościową pomocą. Spotkania z pracownikami Filii oraz wyższych szkół rzeszowskich i otwarte wykłady podnosiły rangę Filii oraz ukierunkowywały działalność jako załączka Uniwersytetu

Rzeszowskiego. Przyjazdy prof. Seidlera, nawet w czasie pełnienia obowiązków kierownika Ośrodka Kultury Polskiej w Londynie, traktowane były przez pracowników Filii i innych rzeszowskich szkół wyższych oraz studentów jako określone święto intelektualne.

W 1970 r. w ramach Filii utworzono Zawodowe Studium Ekonomiczne, którego kierownikiem został prof. dr hab. Stanisław Waclawowicz z Krakowa, a następnie Stacjonarne Studia Prawnicze, co podniosło rangę Filii. W 1972 r. Minister Olszowy wydał zgodę po przeprowadzeniu wnikliwej wizytacji komisji ministerialnej kierowanej przez wiceministra Wita Drapicha na uruchomienie w Filii studiów magisterskich, która była wyrazem zaufania do poziomu kształcenia i działań kadry oraz sprzyjało samodzielności poczynań Filii.

Przykładem dużego społecznego poparcia dla działań Filii była pomoc dla organizowania praktyk robotniczych. Np. studenci odbywający praktyki w Nadleśnictwach Cisna i Lutowisko polegające na sadzeniu i pielęgnacji drzew mieli zapewnione dobre warunki mieszkaniowe i żywieniowe, często organizowali wieczorami śpiewy i tańce przy ognisku. Wyrazem zadowolenia były prośby niektórych studentów po odbyciu obowiązkowego turnusu o przyjęcie na drugi turnus. Studenci deklarujący chęć przepracowania większej liczby godzin w Przedsiębiorstwie Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Alima” otrzymywali większe proporcjonalne wynagrodzenie, wyraźnie stanowiące liczący się dodatek do stypendium. Praktyki były organizowane jako część pracy wychowawczej, stwarzały możliwość zetknięcia się z pracą produkcyjną. Innym przykładem poparcia dla Filii była pomoc przy organizowaniu studenckich obozów wypoczynkowych w Bieszczadach. Niektóre ośrodki wypoczynkowe i PTTK dawały zniżki za wykorzystywanie lokali. Niektóre rzeszowskie kluby sportowe udostępniały studentom Filii swoje obiekty. Pieniądze na insygnia prorektora, prodziekanów i togi profesorskie przekazał Zarząd

Okręgu Związków Zawodowych Pracowników Handlu i Społdzielczości.

Spotkania kierownictwa Filii z załogami i kierownictwami różnych wielkich przedsiębiorstw, organizowane m.in. w Tarnobrzegu, Dębicy i Mielcu przez dr Antoniego Bowszkę, owocowały dużymi wpłatami na rzecz Filii, czyli przyszłego Uniwersytetu Rzeszowskiego, były dowodem wielkiego świadomego poparcia działań Filii. Działania te w połączeniu z poczynaniami powstałego w 1970 r. Towarzystwa Rozwoju Rzeszowskiego Ośrodka Uniwersyteckiego, którego przewodniczącym został sekretarz KW PZPR mgr Stanisław Ryba, a wiceprezesami doc. dr Jan Szreniawski i wiceprzewodniczący PWRN mgr Józef Rak, zaś sekretarzem mgr Adam Szela, spowodowały dołączenie Rzeszowa do ministerialnego planu utworzenia Uniwersytetów w Gdańsku i Szczecinie. Różne spotkania środowiskowe, artykuły prasowe, wypowiedzi w radiu i telewizji Kraków, tworzyły zainteresowanie i wyraźne poparcie dla powstawania Ośrodka Naukowego w Rzeszowie.

O ile wykorzystanie przydzielonych etatów i przyjęcie określonych osób na asystentów, a także skierowanie niektórych z nich na staże w UMCS-ie zrealizowano stosunkowo łatwo, to zatrudnienie osób posiadających stopień doktora hab., na których w Filii bardzo zależało, nie było proste. Kierownictwo Filii prowadziło rozmowy z różnymi wydziałami prawa i administracji oraz bezpośrednio z rektorem UJ i skierowało oficjalne pisma do dziekanów Wydziałów Prawa i Administracji UW, UJ, UW, UŁ, i UAM z prośbą o wyszukanie pracowników i zachęcenie ich do podjęcia się etatowej pracy w Filii, będącej zacznym Uniwersytetu Rzeszowskiego, które pomimo załączonych do pism zachęt ze strony PMRN o przydziale mieszkania, z możliwością po 10 latach użytkowania kupienia ich na własność oraz otrzymania talonu na auto, nie przyniosły pozytywnego rezultatu. Niektórzy dziekani odpowiedzieli, że nie mają na swoich wydziałach chętnych do przeniesienia się do Rzeszowa, przede wszystkim

z obawy o trudności z awansami, które mogą spotkać w nowym dopiero tworzącym się ośrodku.

Starania indywidualne w następnym okresie spowodowały zatrudnienie kilku wartościowych osób przede wszystkim posiadających stopień doktora habilitowanego. M.in z UMCS-u został zatrudniony dr hab. Andrzej Sylwestrzak, z Warszawy dr hab. Marcin Jełowicki, dr hab. Edward Ura, mgr Elżbieta Ura, dr hab. Tadeusz Hoff oraz dr hab. Tomasz Opas z Lublina. Nowozatrudnieni przyczynili się do intensyfikowania badań naukowych i dydaktyki oraz działań organizacyjnych w Filii, pełniąc m.in. funkcje prodziekanów i kierowników zakładów.

Studenci pierwszego roku Filii potrafili stworzyć atmosferę solidnej pracy i pilnie zdobywać wiedzę, a także zorganizować życie kulturalne i sportowe uczelni. Koła naukowe studentów administratywistów i prawników będące formalnie częścią kół studenckich UMCS w Lublinie organizowały interesujące spotkania i dyskusje, brały udział w imprezach naukowych w innych ośrodkach uniwersyteckich i w określony sposób informowały o powstaniu nowej uczelni.

Warto dodać, że pierwszy rok skupił w swoim gronie dużą liczbę jednostek ambitnych, zdolnych i bardzo aktywnych. Został otoczony specjalną opieką kierownictwa i kadry Filii. Wśród absolwentów tego roku znalazły się osoby zajmujące odpowiedzialne stanowiska w administracji publicznej oraz innych organach państwa. Kilku uzyskało tytuły profesorskie i stopnie doktora habilitowanego i pełniły ważne funkcje na uczelniach wyższych. Przykładem może być utworzona w 1995 r. Wyższa Szkoła Prawa i Administracji – Rzeszowska Szkoła Wyższa, której inicjatorem i organizatorem został absolwent pierwszego roku Filii, prof. dr hab. Jerzy Postuszny, który w uznaniu zasług kierowanej przez niego uczelni otrzymał tytuł honorowego obywatela miasta Rzeszowa. Szkoła będąca istotną częścią składową ośrodka akademickiego prowadzi studia na czterech kierunkach (administracja, prawo, zarządzanie oraz bezpie-

czeństwo wewnętrzne). Stworzona przez absolwentów Filii przy współpracy pracowników Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie zatrudnia aktualnie wysoko cenionych naukowców, doświadczonych dydaktyków i praktyków, wśród których wymienić przykładowo można m.in. prof. Andrzeja Zolla, wybitnego profesora prawa karnego, członka PAN, b. Przewodniczącego Rady Legislacyjnej, b. Rzecznika Praw Obywatelskich, b. Prezesa Trybunału Konstytucyjnego czy prof. Zbigniewa Ćwiąkalskiego, b. ministra sprawiedliwości, cenionego adwokata, oraz wielu sędziów sądów administracyjnych i powszechnych różnych szczebli, pracowników administracji centralnej i wysokich szczebli Policji. Można zauważyć, że wśród pracowników naukowo-dydaktycznych znajdują się absolwenci Szkoły, co świadczy o umiejętności kształcenia własnych kadr i prowadzeniu prawidłowej polityki kadrowej. Szkoła posiada prawo nadawania stopnia doktora, własne wydawnictwo, bibliotekę, stosuje nowoczesne metody kształcenia, której absolwenci już w czasie studiów poznają praktyczną stronę zawodów, które chcą wykonywać i z reguły łatwo znajdują zatrudnienie. Szkoła organizuje liczące się międzynarodowe i krajowe konferencje naukowe, współpracuje z kilkoma krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Wydawany przez Szkołę kwartalnik „Administracja - Teoria, Dydaktyka, Praktyka”, w której zamieszczają artykuły pracownicy różnych ośrodków naukowych oraz praktycy, cieszy się dużym uznaniem w kręgach administratywistów.

Odbyte 25 stycznia 1971 r. wyjazdowe rozszerzone Kolegium Rektorów UMCS w Rzeszowie zaakceptowało przygotowaną przez prorektora prof. dr hab. Wiesława Skrzydłę ocenę działań Filii oraz przygotowany plan jej dalszego rozwoju, uwzględniający stopniowe tworzenie przy współpracy z poszczególnymi wydziałami UMCS-u oraz niektórymi jednostkami rzeszowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej nowych kierunków studiów, obok już istniejących – prawa, administracji, ekonomii. Ze względu

na wysokie koszty uwzględniania wymogów konserwatorskich, negatywnie zaopiniowało wstępną propozycję PWRN, przejęcia Zamku Lubomirskich na przyszłą reprezentacyjną siedzibę Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Na regularnie odbywanych posiedzeniach Kolegium Rektorów Wyższych Szkół w Rzeszowie, w których czynny udział brali przedstawiciele Filii, przewodniczący Kolegium, rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej doc. dr Roman Niedzielski kilkakrotnie podkreślał, że pomoc dla Filii jest wielkim obywatelskim obowiązkiem już istniejących szkół, gdyż jest ona podstawowym czynnikiem tworzenia liczącego się Ośrodka Akademickiego.

Dużym osiągnięciem Filii było opublikowanie w 1971 r. nakładem Towarzystwa Rozwoju Rzeszowskiego Ośrodka Uniwersyteckiego I tomu „Zeszytów Naukowych Filii UMCS w Rzeszowie”, w którym zamieścili artykuły pracownicy Filii oraz innych polskich ośrodków naukowych.

Utworzenie Uniwersytetu Rzeszowskiego ustawą z 2001 r. (Dz.U. 2001, nr 73 p. 360) na bazie WSP, Filii UMCS oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie jest ukoronowaniem ambitnych dążeń społeczności wschodnio-południowej części kraju. Funkcjonujący aktualnie Rzeszowski Ośrodek Akademicki, skupiający pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego, Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, WSPiA – Rzeszowskiej Szkoły Wyższej, Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej prowadzących badania naukowe, kształcących kadry specjalistów jest liczącym się polskim centrum naukowym, współpracującym z wieloma ośrodkami naukowymi w Polsce i za granicą.

Wspomnienia z pierwszych trudnych lat powstawania i działania Filii UMCS mogą ukazać ówczesną atmosferę i wielką chęć tworzenia ośrodka naukowego oraz jak trzeba cenić wysiłek twórców funkcjonującego i wciąż rozwijającego się Rzeszowskiego Ośrodka Naukowego.

Prof. zw. dr hab. Jan Szreniawski

Wzloty ponad codzienność na Wydziale Psychologii i Pedagogiki UMCS w Lublinie

Do Lublina przybyłem w 1960 r., bezpośrednio po studiach psychologicznych w Moskwie. Wychodząc z dworca kolejowego, ujrzałem otoczenie mocno zaniedbane, a pierwsza ulica w pobliżu była typowo małomiasteczkowa. *Vis a vis* dworca była duża tablica z planem miasta, która wzbudziła moje zainteresowanie. Gdy przeczytałem, że przez Lublin przepływa pięć rzek (zawsze lubiłem wodę), to nieco poprawiło mi nastrój i osłabiło mroczną wyobraźnię. Później zweryfikowałem rzeczywistość i z przykrością stwierdziłem, że jedynie Bystrzyca może ująć za rzekę.

Pracując na uczelni pogłębiłem wiedzę o historii Lubelszczyzny. Pozytywnie odnotowałem fakt, że rusyfikacja w zaborze rosyjskim, mimo ostrej i ciągłej walki z polskością, nie była rygorystycznie przeprowadzona i pozostały obszary oraz instytucje, w których zachowano język polski, a pracujących w nich osób nie zastępowano urzędnikami rosyjskimi. Miało to dla mnie pewne znaczenie – mieszkalem przez wiele lat we Francji, podobnie w Rosji, a po powrocie do Polski z repatriacji zamieszkałem na Śląsku – byłem wrażliwy na wolność języka i swobodę mówienia.

W budynku przy Narutowicza 12 (siedzibie Gimnazjum Lubelskiego podczas zaborów, a dzisiaj Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS) tuż przed aulą były wmurowane tablice upamiętniające nazwiska nauczycieli i uczniów byłego Gimnazjum Lubelskiego, a wśród nich – pedagogów, psychologów i działaczy społecznych, m.in. Jana Władysława Davida – teoretyka psychologii i pedagogiki eksperymentalnej; Andrzeja Struga – pisarza i przedstawiciela kultury polskiej w okresie międzywojennym; Aleksandra Świętochowskiego – znawcy stosunków społecznych.

Po powołaniu kierunku psychologia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS miałem zwyczaj rozpocząć wykład z psychologii spotkaniem studentów przed aulą, by mogli zapoznać się z osobami i historią kultury edukacyjnej w Lublinie. Żywiłem nadzieję, że będą mogli wytworzyć własne poczucie przywiązania i dumy do miejsca studiowania.

Po wojnie do Lublina przybył doświadczony praktyk i teoretyk pedagogiki Konstanty Lech. W prywatnej rozmowie, po zapoznaniu się w siedzibie rektoratu na Placu Litewskim, pytając mnie, jak się zaadaptowałem w Lublinie po studiach w Moskwie, powiedział, iż on przybył do Lublina z uwagi na historię i problemy edukacyjne, które chciałby bliżej poznać.

Znał już piękną kartę Gimnazjum Lubelskiego, historię Puław jako ośrodka kultury muzealnej w Polsce oraz zasługi Izabeli Czartoryskiej; słyszał o ludowym uniwersytecie pod patronatem Stefana Żeromskiego, w którym młodzież środowisk uboższych mogła uzupełniać braki wiedzy i zdobywać umiejętności praktyczne. W opinii Konstantego Lecha był to obszar doświadczeń edukacyjnych, jeszcze mało upowszechniony.

Konstanty Lech miał doświadczenie z okresu lat 1924–1933, gdy był pełnomocnikiem rządu polskiego w Brazylii, gdzie po wojnie znacznie zwiększyła się liczba polskich emigrantów, których dzieci miały utrudniony dostęp do nauki. Lech w ramach zadania, podjął się napisania elementarza dla dzieci polskich, w którym już wówczas zawarł myśl, by uczyć – wychowywać. Jego elementarz zawierał założenie, by uczyć języka polskiego, zapoznawać dzieci z problemami miejsca swego zamieszkania.

Po powrocie z Brazylii Lech pełnił wiele funkcji wynikających ze stano-

wiska odpowiedzialnego za kształcenie nauczycieli w Warszawie. W latach wojny organizował i brał udział w tajnym nauczaniu. Aresztowany trafił na rok do obozu pracy w Niemczech, a po powrocie do Warszawy przez szereg lat był wizytatorem kształcenia nauczycieli. Dojrzał jednak do tego, by połączyć doświadczenie edukacyjne z pracą naukową.

W 1956 r. został powołany na stanowisko samodzielnego pracownika naukowego w Instytucie Pedagogiki w Warszawie, a po trzech latach przybył do Lublina i został pracownikiem naukowym na Wydziale Humanistycznym UMCS. Doświadczenie i zainteresowanie Konstantego Lecha predysponowały go na stanowisko kierownika Katedry Pedagogiki (w latach 1962–1970). Wtedy też nie zaniedbał praktyki pedagogicznej i do ostatnich dni redagował „Lubelski Rocznik Pedagogiczny”. Przystąpił też do podsumowania wieloletnich badań własnych i współpracowników. Zorganizował i kierował „lubelskim eksperymentem oświatowo-wychowawczym”, w którym byli zaangażowani pracownicy katedry i wielu doświadczonych nauczycieli lubelskich.

Owocami Jego pracy są cenne książki, w których rozwijał i uzasadniał myśl, by nauczanie służyło wychowaniu. Widać to w tytułach publikacji, z których najważniejsze to: *Rozwijanie myślenia uczniów przez łączenie teorii z praktyką* (kilka wydań), *Nauczanie wychowujące*, *System nauczania* (dwa wydania), *Nauczanie kształcące i wychowanie*.

Dzisiaj, gdy z powodu nie do końca przemyślanych reform oświatowych dzieci, nauczyciele i rodzice bezpośrednio, a społeczeństwo pośrednio odczuwają trudności i widzą nikłą perspektywę poprawy książki prof. Konstantego Lecha powinny być

wznoszone i być przedmiotem dyskusji w środowiskach edukacyjnych na różnych poziomach. Jego znajomość problemów i systemów nauczania, nie tylko w Polsce, ale i w innych krajach, wypełnia realną treścią Jego doświadczeń i wiedzy, odpowiada na pytanie, jak uczyć i wychowywać. Tego obecnie brakuje.

* * *

Bieżący rok akademicki prof. Karol Poznański ukończył podsumowaniem wielkiego dorobku w zakresie badań historii oświaty w Królestwie Polskim. Za aktywność i badania naukowe został wyróżniony przez Senat i Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Wydawnictwo tej uczelni wydało starannie przygotowane dwutomowe dzieło, nad którym autor pracował w archiwach całego kraju przez wiele lat.

Karol Poznański studia ukończył na Wydziale Nauk Humanistycznych na KUL-u w roku 1956. Pierwszą pracę podjął w Zakładzie Pedagogiki na wydziale Humanistycznym UMCS u prof. Mieczysława Ziemińca. Gdy rok później utworzono Katedrę Historii Oświaty i Wychowania został asystentem prof. Jana Dobrzańskiego i rozpoczął poszukiwania w krajowych archiwach o edukacyjnej roli szkół rzemieślniczych w Królestwie Polskim. Po uzyskaniu stopnia doktora w 1961 r. zdecydował się poznać problemy oświatowe i wychowawcze z wyższego stopnia zarządzania. W 1962 r. został adiunktem w Pracowni Dziejów Oświaty w PAN, gdzie wspólnie z prof. Łukaszem Kurdybachą zajmował się przygotowaniem podręcznika akademickiego pt. *Historia wychowania*. Był także skupiony na losach reformy Aleksandra Wielowiejskiego, przygotowując do druku książkę pt. *Reforma szkolna w Królestwie Polskim* opublikowaną w 1968 r.

Karolowi Poznańskiemu bliskie były dzieje polskiej myśli pedagogicznej, ale także doświadczenia empiryczne, których poszukiwał. Po kilku latach przeszedł do pracy w Departamencie Nieletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości, w którym kierował

nadzorem pedagogicznym nad zakładami poprawczymi oraz stymulował nowe formy profilaktycznej działalności kuratorów sądowych. Bliżej poznał rzeczywistość edukacyjną i zadania wychowawcze. Był ukierunkowany na kształcenie nauczycieli, więc zdecydował się powrócić do pracy w szkolnictwie wyższym. Z ramienia UMCS-u został organizatorem Wyższego Studium Nauczycielskiego/WSN w Białej Podlaskiej, a następnie w Lublinie. Nowe struktury oświatowo-wychowawcze przyspieszyły powstanie Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Dość liczny zespół pracowników dydaktycznych WSN połączono z zespołem pedagogów w Instytucie Pedagogiki i Filozofii na Wydziale Humanistycznym i powołano obecny Wydział Pedagogiki i Psychologii. Doświadczenia organizacyjne były przesłanką wyboru prof. Poznańskiego na stanowisko pierwszego dziekana nowego wydziału. Pełnił tę funkcję z wyboru kilkakrotnie (z wymaganymi przerwami), co wytworzyło sprzyjającą atmosferę rozwoju naukowego pracowników. Prof. Poznański promował doktorów z kilku obszarów wiedzy pedagogicznej: dziejów oświaty, pedagogiki, psychologii i kultury artystycznej. Jego osiągnięcia były doceniane w innych ośrodkach.

W 1984 r. został wybrany rektorem w Wyższej Szkole Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w której pełnił tę funkcję z wyboru trzykrotnie (po wymaganych przerwach). Uczelnia zyskała na atmosferze rozwoju naukowego: liczba doktorantów promowanych przez prof. Poznańskiego wzrosła do ponad 30, a pośród których kilku jest habilitowanych. Tytuł profesora nauk humanistycznych Karol Poznański uzyskał w 1966 r. i do emerytury pełnił obowiązki kierownika Katedry Wychowania. Obecnie Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej opublikowało największe osiągnięcia prof. Poznańskiego w dwóch tomach. Tom I pt. *Ustawodawstwo szkolne w Królestwie Polskim w latach autonomii administracyjnej w 1815–1867* jest rezultatem wieloletnich poszukiwań najdrobniejszych in-

formacji, które układają się w logiczny ciąg instytucji edukacyjnych, od sformułowania założeń, zadań edukacyjnych i wychowawczych, warunków finansowania, osiągnięciach w nauce przedmiotów po trudności realizacji.

Wyszczególnione zostały czynniki organizacyjne oświaty, szkolnictwo wyższe i specjalizacyjne, regulacje prawne, szkolnictwo średnie męskie i żeńskie, szkolnictwo elementarne, szkoły rzemieślnicze i niedzielne, szkoły żydowskie. Poznajemy w przedmiotach treści programów nauki języka polskiego, religii, języków: greckiego, niemieckiego, historii i geografii powszechnej, rozkłady tygodniowe przedmiotów oraz wyposażenie bibliotek i pomoce do nauczania. Wymienione treści zostały zawarte na 400 stronach I tomu.

Dla studentów zainteresowanych organizacją oświaty w Królestwie Polskim wstępnie podano wszystkie zebrane informacje: od ogólnych po szczegółowe zawarte w zachowanych dokumentach w trudno dostępnych archiwach oświatowych.

Tom II obejmujący lata 1840–1867 zawiera ustawodawstwo szkolne w Królestwie Polskim w opracowaniu autora. Poznajemy szkolnictwo pod zarządem poszczególnych ministrów oświecenia publicznego i kuratorów m.in. Sergiusza Uwarowa i Mikołaja Okuniewa, księcia Platona Szyryńskiego-Szychmatowa i Pawła Muchanowa oraz ministra Awraama S. Norowa i Jewgrafa P. Kowalewskiego. Tom zawiera 600 stron opisów źródeł historii oświaty i wychowania w opinii Autora i może stanowić idealną podstawę do podjęcia badań tematycznych przez zainteresowanych badaczy naukowych z przygotowaniem specjalistycznym. Można oczekiwać, że liczba uczniów prof. Poznańskiego znacznie się powiększy.

*Marceli Klimkowski
emerytowany profesor UMCS
neuropsycholog*

Ad vocem

Karolu, zasłużyłeś od kolegów z Wydziału na koleżeńskie gratulacje, a ode mnie – podziękowania za piękną dedykację „Stuletniej Przyjaźni”

Marceli

Urbanista – specjalista od kształtowania rzeczywistości

Fot. Bartosz Prohl

Rozmowa z dr inż. Anną Sawicką z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS.

Kim jest urbanista?

To taki specjalista od kształtowania rzeczywistości. O ile dawniej urbanistyka była związana przede wszystkim z architekturą i kompozycją, to teraz jest znacznie bardziej złożona, wychodzi poza ramy i łączy się z innymi dziedzinami. Choć istotą urbanistyki niezmiennie jest tworzenie ładu funkcjonalnego i przestrzennego, realia wolnego rynku diametralnie zmieniły charakter tego zawodu. Dynamiczny wzrost miast, regeneracja przestrzeni miejskiej, rozwój transportu, nowoczesne technologie, inwestycje, zarządzanie. Teraz, w obliczu

problemów urbanizacji, z jakim borykają się współczesne miasta, znowo urbanista odgrywa kluczową rolę. Najwyraźniej to widać, kiedy urbanistyki zabraknie.

Jak wygląda praca urbanisty?

To zależy. Inną specyfikę ma praca urbanisty w roli projektanta, inną jako naukowiec, urzędnik, ekspert, nauczyciel. Możliwości są bardzo szerokie – projektowanie dużych założeń urbanistycznych, rewitalizacja dzielnic i przestrzeni publicznych, opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego, badanie procesów urbanizacji, poszukiwanie nowych metod i modeli, opracowanie strategii i ekspertyz, koordynacja inwestycji, doradztwo eksperckie, partycypacja społeczna, edukacja... można by długo wymieniać. Myślę, że

wszystkie te płaszczyzny są równie ważne i wzajemnie się uzupełniają, bo żeby uzyskać dobre efekty, potrzeba kompetentnych ludzi i współpracy na każdym etapie procesu przekuwania wizji i planów na rzeczywistą przestrzeń. Jest to bardzo różnorodna dziedzina, jeśli chodzi o zakres pracy, i – co najważniejsze – elastyczna.

Dlaczego wybrała pani taki zawód? Co się pani najbardziej podoba w tej pracy?

W urbanistyce fascynujące jest łączenie wielu rozmaitych elementów w spójną całość i realny wpływ na tworzenie przestrzeni życia. Ta złożoność, relacje funkcji i interakcje zachodzące w przestrzeni sprawiają, że każdy przypadek jest unikalny i wymaga poszukiwania skrojonych na miarę rozwiązań. Jednocześnie trze-

ba być wizjonerem, idealistą i racjonalistą mocno stąpającym po ziemi. Potrzeba wrażliwości artysty i chirurgicznej precyzji. Idee nie mogą rozmijać się z istniejącymi warunkami, ale mają je godzić, składać w całość, mają rozwiązywać problemy i stwarzać szanse, scalać i porządkować. W moim przypadku zde-rzam praktykę z nauką i ma to dla mnie wielką wartość. Różnorodne doświadczenia pozwalają na większą obiektywność i znajdowanie punktów styku. Świadomość urbanistyczna daje zupełnie inne spojrzenie na architekturę, czasem bardziej łagodne, czasem bardziej krytyczne. Stąd też mój „transfer” w stronę gospodarki przestrzennej, potrzebowałam szerszego spojrzenia. Dla mnie najważniejsza jest pasja i zaangażowanie w to, co robię.

Czy projektowanie przestrzeni jest ważne?

Planowanie i projektowanie ma kluczowy wpływ na przyszłość każdego miasta – jakość życia, funkcjonowanie osiedli, dzielnic, transportu, aktywność gospodarczą. Jest to takie sterowanie i programowanie wzrostu przestrzennego, które ma wpływ na to, czy miasto jest funkcjonalne i atrakcyjne. Żeby osiągać dobre efekty, potrzebna jest synchronizacja działań i konsekwencja w ich wdrażaniu. Każdy etap jest istotny – diagnoza, strategie, plany zagospodarowania, projekty, a nawet tymczasowe działania. Kształtowanie przestrzeni to proces składający się z wielu etapów, od badań i ekspertyz do szczegółowych projektów wykonawczych. Momentem decydującym jest na pewno etap tworzenia planów przestrzennych. Określają one przeznaczenie terenu, strukturę przestrzeni, powiązania i ustalają wskaźniki zabudowy obszarów zabudowanych. Dobre plany mogą zagwarantować wysoką jakość osiedli, złe stają się przyczyną dysfunkcji i kumulują problemy.

Czy to, jak wygląda przestrzeń miejska, wpływa w jakiś sposób

na życie i samopoczucie mieszkańców miasta?

Zdecydowanie. Odległości, czas, powiązania, proporcja, oddziaływanie funkcji, atmosfera miejsca... to wszystko decyduje o tym, w jaki sposób działa dana przestrzeń, całe miasto, a nawet region. Sposób zagospodarowania ma ogromny wpływ na życie ludzi, na codzienność. To właśnie od istniejących warunków przestrzennych zależy, jakie miejsce zamieszkania wybieramy, z jakiego środka transportu najlepiej korzystać, jak i gdzie możemy spędzać czas, jak wyglądają nasze relacje społeczne, czy mamy poczucie bezpieczeństwa, czy dzieci mogą same chodzić do szkoły lub czy miasto jest przyjazne do prowadzenia lokalnego biznesu. Urbanistyka tworzy ramy przestrzenne i funkcjonalne dla jakości życia. Ma kluczowy wpływ na twarde ekonomiczne profity, tj. regulowanie cen wartości gruntów i nieruchomości, ale również te miękkie, tj. równowagę społeczną, samopoczucie, zdrowie fizyczne i psychiczne, bezpieczeństwo, przestępczość, zachowanie ludzi. Forma przestrzena ma odpowiadać na te wszystkie potrzeby. Powinna być różnorodna i elastyczna, żeby zapewniać wybór, a jednocześnie ustalać konkretne zasady.

Jakim miastem pod względem urbanistycznym jest Lublin? Jakie ma zalety i jakie wady?

Mocną stroną Lublina jest przyjazna skala miasta. Dzięki temu ma szansę stać się miastem, które nie przytłacza, ale jednocześnie gwarantuje korzyści, jakie zapewnia duże miasto i metropolia. Dzięki temu posiada potencjał do stworzenia korzystnych warunków zamieszkania i atrakcyjnych usług miejskich. Z drugiej strony struktura Lublina jest mocno rozproszona, fragmentaryczna. Brak ciągłości przestrzeni wzmaga poczucie dystansu. Ścisłe centrum jest bardzo niewielkie w porównaniu do rozległych osiedli. Dominuje ruch samochodowy i staje się coraz bardziej

uciążliwy. Patrząc na stan obecny struktury miasta, można stwierdzić, że nadal istnieją szanse na wyrównanie dysproporcji i stworzenie pełnowartościowych i wzajemnie powiązanych dzielnic i osiedli. Przyszłość może być bardzo różna, na pewno jest zależna od lokalnych planów przestrzennych podejmowanych decyzji.

Co pani zdaniem można by zmienić w naszym mieście?

Wyzwania są duże i cały czas pojawiają się nowe. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic, regeneracja osiedli mieszkaniowych, tworzenie subcentrów dzielnicowych, nowe przestrzenie publiczne, zielona infrastruktura, efektywny transport publiczny czy jakość projektowania. W Lublinie potrzeba uporządkowania kryteriów tak, żeby inwestycje szły w dobrym kierunku. Pałacym problemem jest kryzys klimatyczny i adaptacja miast do zmian klimatu. Tworzenie dobrej przestrzeni wymaga jakościowych masterplanów i projektów. Proces planistyczny wymaga wspomaganie i kreatywnego podejścia. Nadszedł czas, kiedy miasta muszą skonfrontować się z szeregiem nawarstwiających się problemów.

Jakie miasto w Polsce lub za granicą pani zdaniem jest najbardziej wyjątkowe i przyjazne mieszkańcom pod względem zagospodarowania przestrzennego i dlaczego?

Trudno wskazać jedno miasto, każde ma inny charakter i jest na swój sposób unikalne. Mnie bardziej od idealizmu inspiruje obserwacja procesu przemian, bo to, co pozornie może wydawać się dziełem przypadku, jest po prostu konsekwencją planowania – zarówno w pozytywnych przykładach, jak i negatywnych skutkach. Pod względem planowania uwagę zwracają miasta skandynawskie, holenderskie, niemieckie, szwajcarskie... Ciekawym miastem, którego potencjał nie jest tak oczywisty, są Helsinki. Wysoka jakość planowania zorientowana na zapewnienie dobrego

środowiska życia jest tam priorytetem i w okresie kilkunastu lat efekty są kapitalne. W Polsce krok po kroku zaczyna się zmiana podejścia do planowania. Choć nadal nie jest to standardem, to można zauważyć coraz więcej pozytywnych przykładów praktyki planistycznej, np. w Łodzi, Wrocławiu, Trójmieście. Każdy z tych przypadków ma pewną regułę – kompetentne osoby na właściwym miejscu, które wychodzą swoją wiedzą i wyobraźnią poza ramy procedur prawnych i czynności urzędowych. Polskie miasta mają bardzo duży potencjał, więc droga jest otwarta. Wszystko zależy od jakości planowania i zarządzania.

Pani praca została zauważona i doceniona. W tym roku otrzymała pani nagrodę Ministra Inwestycji i Rozwoju za rozprawę doktorską pt. *Miasto zrównoważone - możliwości implementacji idei na przykładzie Lublina*, a także została pani laureatką w konkursie „Kobieta na medal” organizowanym przez „Gazetę Wyborczą”. Co oznaczają dla pani te sukcesy?

To dla mnie duża wartość, taki pozytywny sygnał, że to, co robię, ma większy sens, a także impuls do dalszej pracy. Tym bardziej, że w moich badaniach poszukuję nowych ścieżek, wiele rzeczy wcale nie jest oczywistych, trzeba je skrupulatnie wypracować.

Czy ma pani jakieś plany i projekty na przyszłość?

Całkiem sporo... a lista ciągle się wydłuża. Na pewno, tak jak do tej pory, nadal będę łączyć naukę z praktyką – inaczej sobie po prostu nie wyobrażam. Aktualnie pracuję nad opracowaniem metod diagnozy i monitoringu przemian przestrzennych miast w sposób jakościowy. Poza tym kończę pisanie monografii na podstawie pracy doktorskiej, która – mam nadzieję – ukaże się w przyszłym roku. Z dalszymi planami wolę nie zapeszać.

*Rozmowę przeprowadziła
Agnieszka Stańczak*

Razem! Nie osobno! Biblioteki i kształcenie bibliotekarzy w kontekście ustawy 2.0.

Pod takim hasłem 27 czerwca 2019 r. na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się konferencja podejmująca kwestię sytuacji bibliotek akademickich oraz kształcenia przyszłych kadr dla placówek informacyjnych w związku z wejściem w życie Konstytucji dla Nauki. Organizatorem spotkania był Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS wspólnie z partnerami: Akademickim Kołem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Lublinie i Sekcją Bibliotek Naukowych SBP Oddział Lublin.

Konferencja miała wymiar branżowy i była drugim już przedsięwzięciem zorganizowanym jako odpowiedź na zapotrzebowanie środowiska pracowników lubelskich bibliotek akademickich, nie tylko osób zrzeszonych w Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich. Poprzednia edycja odbyła się w czerwcu 2018 r. Dyskutowano wówczas o formach, przejawach i możliwościach współpracy między bibliotekami a środowiskiem akademickim.

Podobnie jak poprzednim razem również w tym roku w obradach wzięło udział liczne grono praktyków i teoretyków, przedstawiciele lubel-

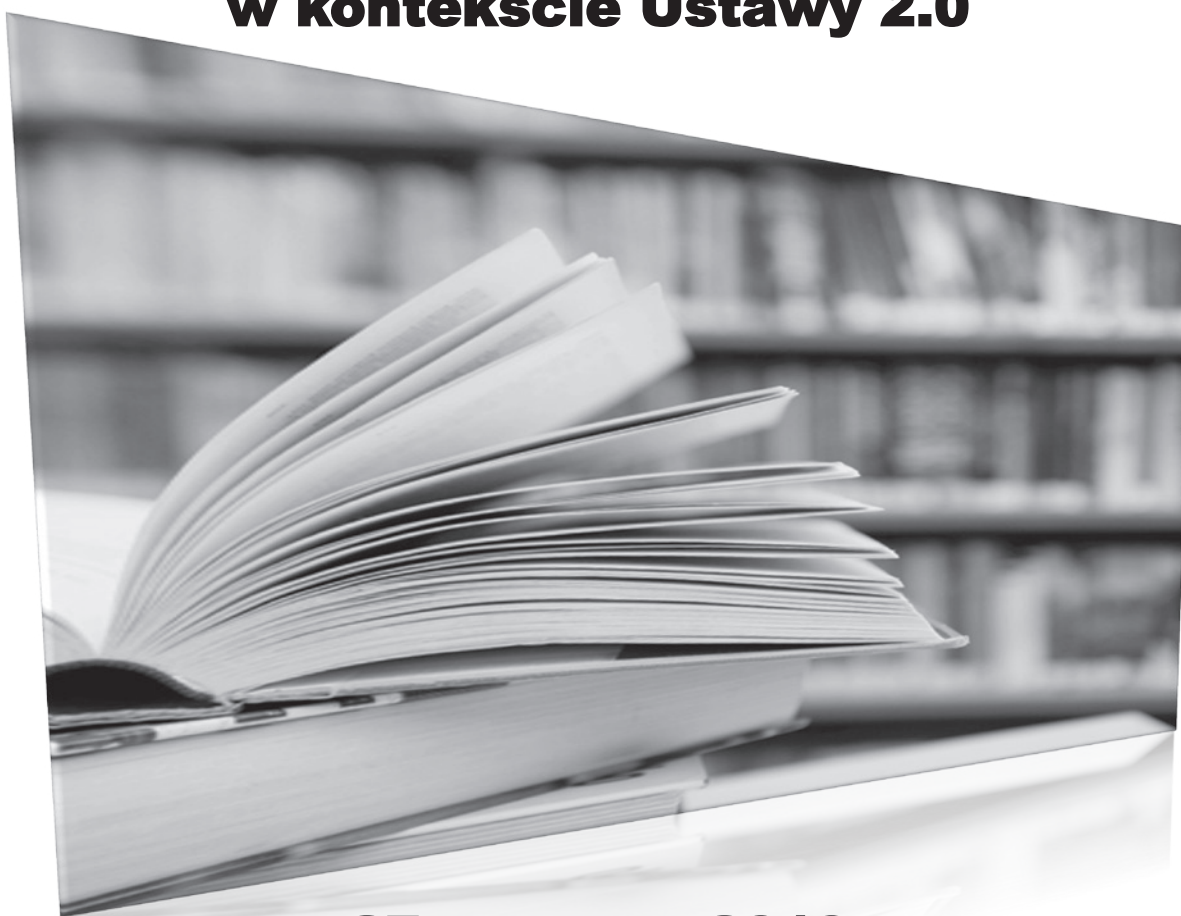
skiego środowiska naukowego informatologów i bibliologów, studentów oraz pracowników bibliotek naukowych i publicznych Lublina. Podczas sesji wygłoszono cztery referaty. W wystąpieniu inauguracyjnym *Miejsce bibliologii i informatologii w systemie nauk społecznych* dr hab. Aneta Has-Tokarz (IINiB UMCS) odniosła się do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych¹. Było ono poprzedzone Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obsza-

¹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 roku w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Akademickie Koło SBP w Lublinie
Sekcja Bibliotek Naukowych SBP Oddział Lublin
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS w Lublinie
zapraszają na konferencję naukową

Razem! Nie osobno!

Biblioteki i kształcenie bibliotekarzy w kontekście Ustawy 2.0

27 czerwca 2019

Sala Obrad Rady Wydziału Humanistycznego UMCS

SBP
 STOWARZYSZENIE
 BIBLIOTEKARZY
 POLSKICH

rów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz.U. poz. 1065), które straciło moc z dniem 1 października 2018 r. na podstawie art. 169 pkt 2

ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669). W świetle nowego rozporządzenia bibliologia i in-

formatologia przestała istnieć jako odrębna dyscyplina naukowa należąca do obszaru nauk humanistycznych, została przesunięta do dziedziny nauk społecznych i włączona

(wraz z nauką o mediach i nauką o poznaniu i komunikacji społecznej) do nadrzędnej dyscypliny: nauka o komunikacji społecznej i mediach. Takie rozwiązanie oznacza niemal dosłowną implementację *Wykazu dziedzin nauki i technik wg klasyfikacji OECD*.² W dokumencie tym w obszarze nauk społecznych znajdziemy naukę o informacji oraz bibliotekoznawstwo jako dwie odrębne dyscypliny przyporządkowane do dziedziny: media i komunikowanie (podobnie jak dziennikarstwo oraz media i komunikowanie społeczno-kulturalne). Odwołując się do stanowiska polskich medioznawców (m.in. M. Jabłonowski, T. Mielczarek³) i prezentując nurty badawcze bibliologii (historyczny, funkcjonalny, kulturowy) i jej zasadnicze paradygmaty, referentka zwróciła uwagę, że przyjęcie takiego rozwiązania nie jest jedynie mechaniczną próbą scalenia różnych dyscyplin o zdefiniowanym już przedmiocie badań, metodologii i paradygmatach, ale stanowi możliwość poszukiwania wspólnych obszarów badawczych. W wyniku takiej federacji obszary te mogą być badane z lepszymi rezultatami dzięki różnorodnym technikom i metodom analitycznym wykorzystywanym przez różne, lecz „bliskie sobie” z uwagi na przedmiot badań dyscypliny.

Referat dr Renaty Malesy (IINiB UMCS) *Kształcenie bibliotekarzy – doświadczenia ośrodków krajowych w kontekście zmian* podejmował kwestie problemów i wyzwań, z jakimi stykają się od pewnego czasu polskie ośrodki akademickie kształcące bibliotekarzy i pracowników sektora informacji. Rozszerzenie autonomii uczelni w sferze dydaktyki oraz likwidacja standardów MNiSzW dopuściła na mocy ustawy od 2011 r. samodzielne tworzenie programów kształcenia. Referentka wskazała szereg innych przyczyn, które skłoniły ośrodki do zmiany dotychczasowej oferty kształcenia, m.in.: niż demograficzny, deregulacja zawodu bibliotekarza, zmniejszające się zainteresowanie studiami bibliote-

koznawczymi, zmiany na rynku pracy, zapotrzebowanie firm i instytucji z sektora informacyjnego na specjalistów prowadzących działalność informacyjną, zarządzających bazami danych i treściami elektronicznymi, wzorce zachodnie, przemiany edukacyjne i technologiczne. Między innymi te czynniki spowodowały, że od 2012 r. w ofercie dydaktycznej wyższych uczelni pojawiły się nowe kierunki studiów zamiast lub obok informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Wymienić tu należy m.in. kierunki: informacja w e-społeczeństwie i informatologia stosowana (UMCS), zarządzanie informacją i bibliologia (UMK Toruń), zarządzanie informacją (UJ, Kraków), informacja w środowisku cyfrowym (UŁ), publikowanie elektroniczne i sieciowe (UWr), architektura informacji (UP Kraków). Okazuje się, że spośród dziesięciu ośrodków kształcących bibliotekarzy w chwili obecnej pozostało jedynie cztery, które prowadzą rekrutację na kierunek informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Są to: Uniwersytet Warszawski: Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii, studia stacjonarne i niestacjonarne, specjalności: architektura informacji i wiedzy, edytorstwo, dziedzictwo kulturowe, informacja w biznesie, zarządzanie informacją i wiedzą, organizacja i zarządzanie bibliotekami, informacja i komunikacja w europejskich instytucjach kultury; Uniwersytet Wrocławski: Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, specjalności: infobrokerstwo, cyfrowe dziedzictwo kultury, zarządzanie informacją; Uniwersytet Śląski w Katowicach: Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, bloki tematyczne: kultura i edytorstwo książki, nowoczesna biblioteka, młody czytelnik w świecie książki i mediów, ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych; Uniwersy-

tet Adama Mickiewicza w Poznaniu: Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu, Zakład Informacji Naukowej⁴. Przegląd pozostałej oferty dydaktycznej tych ośrodków wskazuje, że punkt ciężkości wyraźnie przesunął się w kierunku kształcenia w zakresie zarządzania oraz architektury informacji. Takie studia oferują dzisiaj: Uniwersytet Warszawski, Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii (architektura przestrzeni informacyjnych, studia I stopnia); UMK Toruń: Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii (architektura informacji, studia I i II stopnia, zarządzanie informacją i bibliologia, studia I i II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne); UMCS: Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa (architektura informacji, studia I i II stopnia); Uniwersytet Wrocławski: Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa (publikowanie cyfrowe i sieciowe, studia I stopnia); Uniwersytet Śląski w Katowicach: Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej: architektura informacji, studia I stopnia); Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie: Instytut Nauk o Informacji: architektura informacji, studia I stopnia, zarządzanie informacją i publikowanie cyfrowe, studia I i II stopnia); Uniwersytet Jagielloński: Instytut Studiów Informacyjnych (zarządzanie informacją, studia I i II stopnia); Uniwersytet Łódzki: Katedra Informatologii i Bibliologii (informacja w środowisku cyfrowym, studia I stopnia, informatologia z biznesowym językiem angielskim, studia II stopnia). W kontekście dokonujących się zmian pojawia się wiele pytań o przyszłość kształcenia bibliotekarzy w Polsce: jakie treści nauczania powinno obejmować, jaki kształt organizacyjny przyjąć, czy należy ujedynolnić nazwę kierunku studiów, czy konieczne są studia bibliotekoznaw-

2 *Wykaz dziedzin nauki i technik według klasyfikacji OECD – NCBR*, (2007) [na:] www.ncbr.gov.pl [data dostępu: 02.07. 2019].

3 M. Jabłonowski, T. Mielczarek, *Komunikowanie społeczne i media – federacja, a nie inkorporacja*, „Studia Medioznawcze” 2018, nr 4, s. 14 – 27.

4 Dane na podstawie przeglądu uniwersyteckich stron internetowych [czerwiec 2019].

cze I i II stopnia, czy być może wystarczą studia podyplomowe? Póki co pozostają one bez odpowiedzi.

Wystąpienie mgr Ewy Matczuk (BG UM) i mgr Kingi Dobrowolskiej (BG UMCS), przedstawicielek Akademickiego Koła SBP i jednocześnie wieloletnich, wykwalifikowanych pracowników lubelskich bibliotek akademickich, zwróciło uwagę na status bibliotekarza dyplomowanego w kontekście regulacji wprowadzanych przez nowe statuty uczelniane, powstające w konsekwencji wejścia w życie Ustawy z.o. W świetle poprzednio obowiązujących przepisów ustawodawca przewidział w grupie pracowników bibliotek naukowych istnienie bibliotekarzy dyplomowanych, co do których miały zastosowanie odpowiednio przepisy dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych. W konsekwencji ustawy tzw. „deregulacyjnej” przepisy odnoszące się do grupy bibliotekarzy dyplomowanych oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej w bibliotekach szkół wyższych zostały przeniesione z poziomu ustawy (uchylono art. 117 Prawo o szkolnictwie wyższym) na statuty poszczególnych uczelni. W świetle obecnie obowiązujących przepisów i nowych statutów uczelnianych spośród pięciu uczelni lubelskich status bibliotekarza dyplomowanego utrzymano jedynie w dwóch: Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie nauczyciele akademicy są zatrudniani jako pracownicy badawczy, badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni oraz jako bibliotekarze naukowci, a także Politechnice Lubelskiej, gdzie pracownicy badawczy w bibliotece są zatrudniani na stanowiskach bibliotekarza akademickiego. W pozostałych trzech uczelniach (UMCS, UP, UM) grupa bibliotekarzy dyplomowanych przestanie funkcjonować z końcem okresu przejściowego tj. 30 września 2020 r.

Referat mgr Renaty Birskiej, dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, *Ocena jakości działalności naukowej: publikacje w ustawie z.o* dotyczył no-

wych zasad parametryzacji i roli, jaka w tym zakresie przypadła bibliotekom akademickim. Referentka omówiła reguły i kryteria ewaluacji jakości działalności naukowej: poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności tzn. publikacje oraz patenty, efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych za projekty i komercjalizację, wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki. Zwróciła uwagę, że poszczególne grupy nauk będą oceniane w ramach tych trzech podstawowych kryteriów – będą one jednak miały inną wagę w przypadku każdej z grup. Pozwoli to na ocenę poszczególnych dyscyplin z uwzględnieniem specyfiki każdej z nich. Podkreśliła rolę biblioteki akademickiej oraz różnorodność rozwiązań w zakresie dokumentowania dorobku naukowego i wykorzystywania go w procesie parametryzacji.

Konferencji towarzyszyła dyskusja panelowa moderowana przez dr Renatę Malesę (IINiB UMCS) i dr Anastazję Śniechowską-Karpińską (BG UM) poświęcona roli Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w kontekście zmian dokonujących się w bibliotekach. Zwrócono uwagę na pilną potrzebę konsolidacji środowiska i intensyfikacji działań mających na celu obronę interesów zawodowych bibliotekarzy. Zastanawiano się nad wypracowaniem nowych modeli gwarantujących większą widoczność i „słyszalność” grupy zawodowej bibliotekarzy jako środowiska uwzględnianego w perspektywie działań i decyzji podejmowanych przez rządzących. Pod-

kreślono, że jest to profesja mocno sfeminizowana, co zdaniem części uczestników konferencji może stanowić istotny powód jej marginalizacji przez władze różnego szczebla: uczelniane, samorządowe, państwowe. Zaprojektowano realne rozwiązania w postaci m.in. zapytania skierowanego do przedstawicieli partii politycznych w kontekście nadchodzących wyborów parlamentarnych, dotyczącego świadomości problemów grupy zawodowej bibliotekarzy, trudnej sytuacji wielu placówek, roli biblioteki w społeczeństwie informacji i wiedzy. Wątkiem, który wzbudził najwięcej emocji w dyskusji stał się problem nowego statusu bibliotekarza dyplomowanego, który – jak wspomniano – w wielu placówkach akademickich przestaje istnieć. Rodzi to uzasadnione obawy w środowisku o dalszą degradację zawodu, a co za tym idzie biblioteki akademickiej jako istotnej części każdej uczelni.

Konferencja miała charakter lokalny, jednakowoż duże zainteresowanie wydarzeniem, znajdujące potwierdzenie w liczbie uczestników i ożywionej dyskusji trwającej prawie dwie godziny, pokazało, że poruszone problemy są niezwykle ważne nie tylko dla praktyków zawodu, ale także dla środowiska akademickiego. Organizatorzy zwrócili uwagę na potrzebę zorganizowania podobnej dyskusji na szerszym forum – ogólnopolskim oraz wyrazili nadzieję, że uda się to zrobić w najbliższym czasie.

Anita Has-Tokarz
Renata Malesa

Fot. Ewa Matczuk

Powrót do Ojczyzny. Ryszard Białous 1914–1992, 2019

W tym roku 1 sierpnia przypadła 75. rocznica wybuchu powstania warszawskiego. W przeddzień obchodów – 31 lipca miała miejsce szczególna uroczystość – pochówek prochów dowódcy harcerskiego batalionu „Zośka”. Ryszard Białous, kapitan „Jerzy”, zgodnie ze swoją wolą wyrażoną przed śmiercią w 1992 r., spoczął na warszawskich Powązkach w kwaterze swoich podkomendnych.

S prowadzenie prochów Ryszarda Białousa z Argentyny, do której wyemigrował po zakończeniu II wojny światowej odbyło się z inicjatywy Społecznego Komitetu Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka” za zgodą rodziny i przy zaangażowaniu Ministerstwa Obrony Narodowej. Honorowy patronat nad realizacją tego przedsięwzięcia objął szef MON Mariusz Błaszczak. 24 czerwca 2019 r. w ambasadzie RP w Buenos Aires doszło do przekazania przez rodzinę urny z prochami Ryszarda Białousa delegacji Wojsk Obrony Terytorialnej, skąd trafiła do amerykańskiej bazy wojskowej w Ramstein Air Base w Niemczech. Następnie 28 czerwca wojskowa „Casa” w asyście dwóch myśliwców F-16 przewiozła ją do Warszawy. Po uroczystym powitaniu na ojczyściej ziemi prochy kpt. „Jerzego” zostały przewiezione do Katedry Polowej Wojska Polskiego, gdzie 31 lipca mszą świę-

tą pod przewodnictwem biskupa polowego Józefa Guzdko, w otoczeniu sztandarów powstańczych, delegacji wojskowych i harcerskich oraz mieszkańców Warszawy i przybyłych z kraju i zagranicy rozpoczęły się uroczystości żałobne. Rodzinę reprezentował młodszy syn Ryszarda – Jerzy Białous ze swoim synem Juanem Pablo. Obecni byli także krewni kpt. „Jerzego”, weterani Armii Krajowej, wicepremier Piotr Gliński, minister obrony narodowej M. Błaszczak, szef Urzędu ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych Jan J. Kasprzyk, parlamentarzyści, żołnierze Wojska Polskiego, harcerze i grupy rekonstrukcyjne. Na Powązkach szpaler żegnanemu harcmistrzowi utworzyli harcerze. Obok kompanii honorowej WP widoczni byli harcerze z Argentyny i argentyńska Polonia. W pogrzebie, który miał najwyższą rangę państwową, wziął udział Prezydent RP Andrzej Duda i Minister Obrony Na-

rodowej Mariusz Błaszczak, żołnierze Batalionów „Zośka” i „Parasol” oraz ich rodziny. Po przemówieniach prezydenta Dudy, ministra Błaszczaka, sanitariuszki z baonu „Zośka” Lidii Ziental – „Lidki” i Jerzego Białousa urna spoczęła w kwaterze powstańczej Batalionu „Zośka”. Decyzją Ministra Obrony Narodowej Ryszard Białous został awansowany na stopień pułkownika. Po uroczystościach na Powązkach w budynku Centralnej Biblioteki Rolniczej im. Michała Oczapowskiego przy Krakowskim Przedmieściu 66 miał miejsce wernisaż wystawy i promocja albumu pt. *Jerzy – Ryszard Białous*

us – dowódca Batalionu „Zośka” AK, autorstwa Mariusza Olczaka, wicedyrektora Archiwum Akt Nowych. Wystawie towarzyszyły pieśni powstańcze w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego WP. Ponowny pochówek po 27 latach i uroczystości mu towarzyszące zamykają ostatni rozdział życiorysu wybitnego Polaka – dowódcy, powstańca i harcerza, postaci ważnej w historii Polski i Argentyny.

Ryszard Białous urodził się w Warszawie, tu rozpoczął edukację, początkowo w prywatnej Szkole Powszechnej Marii Grzegorzewskiej, a następnie w Gimnazjum Filologicznym im. św. Stanisława Kostki, gdzie rozpoczęła się jego przygoda z harcerstwem. W 1932 r. uzyskał maturę. W tym samym roku ukończył kurs podharcemistrzowski. Nastoletniego Ryszarda interesowało także narciarstwo oraz działalność w Sodalizacji Mariańskiej. Po maturze rozpoczął studia na Uniwersytecie Warszawskim, skąd przeniósł się na Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej. Absolutorium uzyskał w 1939 r. W tym roku został dowódcą plutonu saperów 8 Dywizji Piechoty. Tego samego roku ożenił się z Krystyną Błońską. We wrześniu 1939 r. brał udział w walkach i zo-

stał ranny podczas obrony Warszawy. Jesienią włączył się do działań konspiracyjnych. W podziemiu przyjął pseudonimy „Jerzy” i „Zygmunt”. Równoległe z działalnością w konspiracji wojskowej rozpoczął aktywność w podziemnym ZHP, gdzie podjął się szkolenia wojskowego starszych roczników harcerskich. Został przełożonym warszawskich Grup Szturmowych. Prowadził szkolenia dywersyjne na terenie całego Generalnego Gubernatorstwa. Po aresztowaniu rodziców i rodzeństwa żony ukrywał się pod Warszawą. Po śmierci Tadeusza Zawadzkiego komendanta warszawskich GS objął dowództwo utworzonego 1 września 1943 r. batalionu „Zośka” Kedywu Komendy Głównej AK. Batalion uczestniczył w akcjach bojowych, dywersyjnych, likwidacyjnych i zaopatrzeniowych. W powstaniu baon „Zośka” zastąpił wyzwoleniem 300 więźniów obozu koncentracyjnego – tzw. Gęsiówki, walkami w Śródmieściu i na Czerniakowie. Po kapitulacji powstania kpt. „Jerzy” trafił do obozów jenieckich na terenie Niemiec, skąd uwolnił go wojska brytyjskie. Latem 1945 r. został przydzielony do 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej gen. S. Sosabowskiego. W 1946 r. wywiózł z Polski swoją rodzinę. Od marca 1947 r. do lutego 1948 r. był naczelnikiem ZHP poza granicami kraju. Zaangażował się w prace nad wydaniem w Londynie historii Armii Krajowej. Po zwolnieniu z wojska podjął decyzję o wyjeździe do Argentyny. Białousowie początkowo zamieszkali w Buenos Aires, a w 1948 r. znaleźli się w Patagonii, najpierw w miejscowości Quillen, a następnie mieście Zapala. Ostatecznie osiedli w Neu-

quén, stolicy prowincji o tej samej nazwie. Wychowali czworo dzieci: Teresę, Jana, Zofię i Jerzego. Ryszard Białous miał bardzo dobre relacje z miejscową społecznością. Aktywnie uczestniczył w życiu społecznym i kulturalnym, pisywał do prasy emigracyjnej. Regularnie zamieszczał artykuły w „Głosie Polskim”. Był osobistością prowincji Neuquén. Pełnił odpowiedzialne funkcje: dyrektora kompleksu uzdrowiskowego Copahue-Caviahué i jednocześnie dyrektora generalnego zarządu dróg i energii elektrycznej w Patagonii, dyrektora firmy budowlanej „Adelphia”. Był ministrem ds. planowania i rozwoju w rządzie prowincji. Działał w Rotary International. Założył klub biathlonowy i narciarski Rotary Club, zdobywał andyjskie szczyty. Był współinicjatorem i współfundatorem pomnika Polaków w stolicy prowincji. W roku 1983 przyznano mu tytuł pioniera Patagonii. W tym samym roku przeszedł na emeryturę i wybudował dom, który sam zaprojektował. W kraju o swoim dowódcy pamiętali tylko podkomendni. Mimo przeszkód utrzymywał z nimi korespondencję. Do Polski przyjechał w 30. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego. Ryszard Białous zmarł w Neuquén i tam został pochowany. W 2007 r. starszy syn Ryszarda Jan przekazał pamiątki po ojcu Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Ryszard Białous ma swoją ulicę w Caviahué.

Warto wspomnieć na koniec, że początki prac nad biografią i przywracaniem pamięci o Ryszardzie Białousie zostały podjęte w Zakładzie Badań Etnicznych Wydziału Politologii na przełomie lat 1999/2000.

Elżbieta Muciek

I Seminarium Afrykanistyczne na Wydziale Ekonomicznym UMCS

W seminarium 17 czerwca 2019 r. wzięli udział paneliści: dr hab. Bara Ndiaye, dr Eugeniusz Rzewuski, Marek Zmysłowski i Robert Ainebyona oraz goście, których przywitał Dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. UMCS. Paneliści podjęli tematykę ścisłych związków oświaty i rozwoju społeczno-gospodarczego, między którymi istnieje sprzężenie zwrotne.

Fot. Kamil Cernichowski

Zła jakość kształcenia wynika z niedorozwoju, ale sama też przyczynia się do stagnacji gospodarczej, gdyż to od wykształconych ludzi zależy tempo wzrostu produktu krajowego brutto. Zależności te bardzo obrazowo zostały przedstawione w XX w. przez prof. Brunona Knalla (ur. 1924, zm. 2009) z Uniwersytetu w Heidelbergu. Otóż zafocianie gospodarcze jest przyczyną braku środków na rozwój oświaty. To z kolei powoduje niskie kwalifikacje zawodowe i niskie wykształcenie ogólne, a w rezultacie niską wydajność pracy. Knall dyskutuje z teorią wzrostu Włata Rostowa, która wyróżnia pięć stadiów rozwoju gospodarczego: społeczeństwo tradycyjne, przesłanki do startu (uwidocznienie się sektora wiodącego), start (wzrost inwestycji), osiągnięcie dojrzałości gospodarczej (gwałtowny wzrost PKB) oraz masową konsumpcję. Zwraca uwagę, że w wielu krajach do takiego automatycznego wzrostu nie dochodzi. Akcentuje znaczenie czynników jakościowych. Wśród determinant wzrostu wymienia: zasoby naturalne, gęstość zaludnienia, mentalność sprzyjającą rozwojowi, religię, tradycję i zwyczaje oraz struktury społeczne i ekonomiczne.

Dr Eugeniusz Rzewuski jest specjalistą w zakresie języka i kultury suahili, wykładał na Uniwersytecie Warszawskim oraz Universidade Eduardo Modlane w Maputo w Mozambiku. Był wiceprzewodniczącym, a następnie przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Afrykanistycznego. W latach 1995–1999 był *chargé d'affaires ad interim* Ambasady RP w Tanzanii, a w latach 2003–2006 ambasadorem RP w Angoli i Republice Świętego Tomasza i Książęcej. Jego wystąpienie na seminarium składało się z dwóch części dotyczących akademickiego kształcenia kadr. Pierwsza z nich poświęcona była największemu w historii UE projektowi edukacyjnemu w Afryce. Chodzi o Akademię Rybołówstwa i Nauk o Morzu w Namibe w Angoli. Projekt ten opierał się na kredycie w ramach pomocy związanej i zakładał transfer technologii nauczania z Akademią Morską (obecnie Uniwersytet Morski) w Gdyni do Angoli. Uczelnię w Afryce od podstaw wybudowało przedsiębiorstwo Navimor, zaś udział gdyńskiej uczelni obejmował opracowanie koncepcji organizacyjnej, programów nauczania, zasad funkcjonowania procesu naukowo-dydaktycznego, wyszkole-

nie kadry angolskiej, wyposażenie laboratoriów, zamontowanie nowoczesnych symulatorów, przetłumaczenie podręczników. Jest to jedyny przypadek transferu *know-how* polskiej uczelni do Afryki. Historia tego projektu została przedstawiona w filmie pt. *Dopowiedziana historia. Polacy dla Angoli*: https://www.youtube.com/watch?v=6abK_ayYE1U&t=133s. Inauguracja Akademii w Namibe (transmitowana przez Telewizję Angolską): https://www.youtube.com/watch?v=F_Jrq3zigCw) odbyła się jeszcze z udziałem polskiej flagi i z dyskursywnym podkreśleniem polskiego udziału w tej ceremonii. Nie doszło jednak niestety do planowanego udziału Prezydenta RP w tym uroczystym akcie (był jedynie ambasadorem RP w Angoli). Władze angolskie zrezygnowały z dalszej współpracy z polską firmą. W 2018 r. nie było w Namibe polskich wykładowców (co zapowiedziano wcześniej), ale pracowali tam już wykształceni w Gdyni angolscy specjaliści. Poza małymi tabliczkami znamionowymi polskich producentów praktycznie nie ma śladu po tym, że ten ogromny projekt został w całości zrealizowany przez Polaków. Nie doszło też do zakupienia przez An-

gołę polskiego statku szkoleniowo-badawczego niezbędnego nie później niż na trzecim roku głównych kierunków studiów – mimo uzgodnionej już na szczelbu rządowym kolejnej fazy polskiej linii kredytowej m.in. na ten cel.

Druga część wystąpienia dr. Rzewuskiego dotyczyła niezwykle ciekawego projektu wielostronnego, jakim jest Uniwersytet Panaafrykański, w którym Polska nie uczestniczy. Ma on stanowić sieć pięciu instytutów w pięciu różnych regionach Afryki (Północ, Zachód, Centrum, Wschód i Południe): w Algierii Institute for Water and Energy Sciences Uniwersytetu Aboubakra Belkaida w Tlemcen (ang. Abou Bekr Belkaïd University in Tlemcen), w Nigerii Institute for Life and Earth Sciences Uniwersytetu w Ibadanie (ang. University of Ibadan), w Kamerunie Institute for Governance, Humanities and Social Sciences Uniwersytetu w Jaunde II (ang. University of Yaounde II), w Kenii Instytutu Nauk Podstawowych, Technologii i Innowacji (ang. Institute for Basic Sciences, Technology and Innovation) Uniwersytetu Przyrodniczego i Technicznego Jomo Kenyatty (ang. Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology) w Judży oraz w RPA Instytucie for Space Sciences Uniwersytetu Technicznego Półwyspu Przylądkowego (ang. Cape Peninsula Univer-

sity of Technology) w Kapsztadzie. Uniwersytet Panaafrykański zakłada wymianę studencką na wzór Erasmusa w Europie.

Ważną konkluzją tego porównawczego zestawienia pomocowych formuł budowania kapitału ludzkiego, dokonanego przez Eugeniusza Rzewuskiego, jest to, że formuła wielostronna wydaje się być bezpieczniejszym i stabilniejszym przyczynianiem się do transferu wiedzy, bez uszczerbku w domenie korzyści wizerunkowych – *soft power*. Nie przestaje być promocją polskiego eksportu, ale bez wyłączości dostaw usług i towarów, jaką gwarantuje pomoc wiązana. Zdaniem prelegenta w nauczaniu akademickim komplementarności wiedzy, perspektyw, metod i doświadczeń w jej przekazywaniu jest bardzo pożądaną wartością, a projekty wielostronne służące budowaniu kapitału ludzkiego w skali subregionu są formatem wartym angażowania pomocowych środków finansowych przez UE i jej kraje członkowskie. Niemniej z doświadczeń projektu angielskiego można się wiele nauczyć na przyszłość.

W kolejnym wystąpieniu Robert Ainebyona przedstawił założenia i działalność Ruchu „Maitri”, którego jest wolontariuszem. Opowiada w polskich szkołach o swoim kraju – Ugandzie, rozprawiając się ze stereotypami. Zanim przyjechał do

Polski w 2018 r., odbył staż w siedzibie głównej Wschodnioafrykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego w Aruszy w Tanzanii. W mieście tym zorganizował Dzień Otwarty UMCS. Obecnie studiuje po angielsku stosunki międzynarodowe na Wydziale Politologii UMCS. Ruch „Maitri” pozyskuje darczyńców w Polsce, którzy finansują naukę najuboższym dzieciom w różnych krajach afrykańskich. Odbывается to przy współpracy z misjonarzami w ramach „Adopcji Serca”: <https://www.maitri.pl/adopcjaserca/>.

Marek Zmysłowski jest biznesmem. Założył od podstaw serwis rezerwacji hoteli Jovago, który stał się znany w całej Afryce, a także spółkę HotelOnline.co, która buduje oprogramowanie dla branży hotelarskiej. Zdobył znaczne doświadczenie biznesowe na wymagającym rynku Nigerii. Jest mentorem w afrykańskich projektach Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju czy Google’a. Napisał biografię *Goniąc czarne jednorożce. Jak polski wilk z Wall Street został afrykańskim terrorystą*, w której odśladania kulisy rozwoju swojej kariery. Został zaproszony do wygłoszenia wykładu o podejmowaniu ryzyka na popularnej platformie konferencji „Technologia, Rozrywka i Design” TEDx (ang. *Technology, Entertainment and Design*). Podczas seminarium przekonywał,

Źródło: z archiwum organizatorów konferencji

że Afryka jest obiecującym i intratnym rynkiem z uwagi na chłonność oraz szybko rosnącą obecność młodych przedsiębiorczych i dobrze wykształconych specjalistów.

Dr hab. Bara Ndiaye jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Dakarze w Senegal, Francusko-Rosyjskiego Programu Dziennikarstwa Centrum Przygotowania i Doskonalenia Dziennikarzy na Uniwersytecie im. Łomonosowa w Moskwie, Francuskiego Instytutu Prasy i Uniwersytetu Paryskiego II. Jest autorem książek *Françafrique. Stosunki francusko-afrykańskie – wczoraj i dziś; Współczesna Afryka Subsaharyjska. Wybrane zagadnienia; Problematyka afrykańska w mediach francuskich na przykładzie dziennika „Le Monde” 1990–2010*. Od wielu lat wraz z dr hab. Iwoną Anną Ndiaye, prof. UWM, organizuje w Olsztynie Dni Afryki, połączone z konferencją naukową. Współpracuje jako ekspert z Ośrodkiem Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu. Podczas seminarium, wychodząc od definicji kapitału społecznego, wyraził zdanie,

że system edukacji należałoby przebudować od szkół podstawowych aż po uczelnie, uwzględniając rodzime tradycje i języki.

Po wystąpieniach panelistów nastąpiła dyskusja moderowana przez dr. Konrada Czernichowskiego z UMCS-u. W trzeciej części zabrali głos goście z sali. Wśród pytań i komentarzy najciekawsza była wypowiedź Jessego Amunyele, studenta UMCS-u z Namibii, który zwrócił uwagę na trudności w realizowaniu projektów gospodarczych w Polsce przez Afrykanów z uwagi na barierę zaufania, a także należytego zainteresowania ze strony polskiej. Rozwijanie start-upów w Afryce przyniosłoby np. ogromne korzyści dla tamtejszego społeczeństwa, ale także dla inwestorów. Skojarzenie technologicznego know-how polskich firm z partnerami w Afryce stanowiłoby potencjał do osiągnięcia ponadprzeciętnych zysków. Jednak te pomysły nie znajdują u Polaków szerszego zainteresowania. Zdaniem Amunyele może to wynikać ze stereotypowego wizerunku Afrykanina, jaki przez dziesiątki lat kolonializmu był kształtowany w Europie, a także z niedowierzania, że w Afryce istnieją takie

możliwości biznesowe. Przebieg seminarium zrelacjonowała ekipa TV UMCS: https://www.youtube.com/watch?v=xZ_kggqJUR8.

Wydarzenie stanowiło merytoryczną kontynuację debaty pt. *Współpraca na rzecz edukacji w Afryce. Polskie działania w XXI wieku*, która towarzyszyła otwarciu wystawy pod tym samym tytułem. Odbyła się ona 20 marca 2019 r. w Bibliotece Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy w ramach spotkań „Afryka na Koszykowej”. Dzięki zespołowi studentów grafiki, którym opiekowała się prof. dr hab. Ewa Satalecka z Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, bogate materiały z wystawy dostępne są na witrynie Biblioteki: <https://www.koszykowa.pl/dla-czytelnikow/home/archiwum/19-wystawy/4855-wystawa-angola>. W przyszłym roku Wydział Ekonomiczny UMCS przy udziale Jordan University College (JUCo) w Morogoro w Tanzanii oraz Uniwersytetu w Salzburgu zorganizuje drugą edycję interdyscyplinarnej konferencji afrykanistycznej „Changes and Identity” (pierwsza odbyła się w maju 2019 r. w JUCo).

Konrad Czernichowski

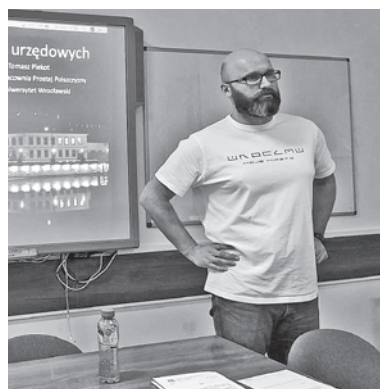

Seminarium *Język w mediach* – III spotkanie polskich mediolingwistów

Trzecie seminarium mediolingwistyczne, zorganizowane przez przewodniczącą sekcji „Język w mediach” Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej dr hab. Danutę Kępcę-Figurę, prof. UMCS i dr hab. Magdalenę Trysińską z Uniwersytetu Warszawskiego, odbyło się 5 lipca na Wydziale Polonistyki UW. Letnie seminarium zgromadziło 24 uczestników z 10 polskich uczelni, wśród których byli pracownicy naukowcy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (dr hab. Danuta Kępa-Figura – organizatorka spotkania, dr Anna Granat i mgr Alena Podviazkina).

Seminarium rozpoczęło wystąpienie zespołu badawczego z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, będące kontynuacją prezentacji projektu automatyzacji badań nad językiem mediów społecznościowych. Wstępne założenia projektu przedstawione zostały podczas II seminarium *Język w mediach*, które odbyło się 7 grudnia 2018 r. na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Tym razem prof. dr hab. Jerzy Gołuchowski, dr Barbara Filipczyk, dr Dorota Marquardt i mgr Piotr Glenc przybliżyli narzędzia analityczne wspomagające analizę tekstu. W wystąpieniu referenci zaprezentowali modele zaufania oparte na treści, metadanych i meta-modelingu, wyznaczyli źródła wiedzy o zaufaniu, wyróżnili sposoby reprezentacji zaufania oraz przedstawili jedną z możliwości analizy tekstów w mediach społecznościowych – oparcie streszczenia tekstu na tzw. chmurze słów.

Referat badaczy z UE w Katowicach połączony został z częścią warsztatową. Uczestnicy seminarium zostali poproszeni o ekspercką ocenę wybranych postów z Facebooka jednej z polskich firm energetycznych. Ocena miała polegać na wyróżnieniu treści niewiarygodnych, zaznaczeniu konstrukcji językowych, które budują lub zmniejszają

szają zaufanie do komunikatu. W ramach dyskusji uczestnicy seminarium zastanawiali się nad różnicą pomiędzy pojęciami *zaufanie* a *wiarygodność*, a także nad metodologicznymi podstawami zaprezentowanego projektu.

Kolejny referat wygłoszony przez dr. Bartosza Hordeckiego (UAM w Poznaniu) dotyczył polityk językowych jako przestrzeni wspólnej nauk społecznych i humanistycznych. Referent zastanawiał się m.in. nad możliwością współpracy przedstawicieli tych dziedzin naukowych, zajmujących się politykami językowymi. Punktem wyjścia wywodu dr. Hordeckiego było pokazanie przejawów dawnych polityk językowych, sposobów wykorzystywanych w przeszłości przez poszczególne państwa w celu modelowania stosunku ludzi do języka i praktyki języko-

wej na terytorium tego państwa. Jako przykład badacz z Poznania przywołał polityki językowe rosyjskie i ukraińskie.

Ostatni referat, którego tematem była prosta polszczyzna, wygłosił dr Tomasz Piekot z Uniwersytetu Wrocławskiego. Badacz przedstawił kolegom mediolingwistom założenia wrocławskiego standardu języka urzędowego. Zwróciwszy uwagę na historyczne źródła właściwości polskiego stylu urzęd-

dowego, sformułował 10 zasad prostej polszczyzny, opracowanych przez badaczy Uniwersytetu we Wrocławiu, określił zakres zastosowania standardu prostej polszczyzny i pokazał przykłady jego zastosowania. W ramach warsztatu, zorganizowanego przez trzeciego referenta, uczestnicy seminarium upraszczali tekst urzędowy, czyniąc go bardziej funkcjonalnym.

Referaty III seminarium naukowego, tak samo jak poprzednich seminariów, wywoływały żywą dyskusję, która miała kontynuację w kuluarach konferencji. Następne seminarium cyklu *Język w mediach* zaplanowano na grudzień 2019 r. Współorganizatorem seminarium sekcji „Język w mediach” Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej będzie Uniwersytet Śląski.

Alena Podviazkina

W dn. 30–31 maja 2019 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym UMCS w Kazimierzu Dolnym miała miejsce międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa UMCS. Konferencja odbyła się dzięki zaangażowaniu i wsparciu Prorektora ds. Ogólnych UMCS prof. Arkadiusza Berezy oraz Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UMCS prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak.

International Scientific-Practical Conference *Application of law – human rights – mediation*

Uroczyste otwarcie konferencji oraz powitanie gości zostało dokonane przez dyrektora Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa i jednocześnie kierownika Katedry Teorii i Filozofii Prawa prof. dr hab. Leszka Leszczyńskiego. Zakres tematyczny, a także wagę problematyki konferencji omówił kierownik naukowy konferencji oraz inicjator konferencji, członek Katedry Teorii i Filozofii Prawa UMCS prof. Andrzej Korybski. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na temat przewodni konferencji, podkreślając zasadność badania oraz wykorzystania doświadczeń międzynarodowych w ujęciu prawa stanowionego.

Celem uzyskania pełnej gamy poglądów odnośnie doświadczeń polskich i ukraińskich w zakresie teorii prawa odbyły się trzy sesje dotyczące odpowiednio: stosowania prawa, praw człowieka oraz mediacji.

Pierwszy panel konferencyjny pod tytułem *Application of law* moderował prof. A. Korybski (WPIA UMCS).

Wystąpienia dotyczyły stosowania prawa, zwrócono w nim uwagę na doniosłe znaczenie orzecznictwa sądowego i wpływu elementów praktyki stosowania prawa na wykładnię prawa stanowionego. W panelu wystąpili: prof. Vitaliy M. Kosovych (Ivan Franko National University in Lviv, Chief of the Chair of Theory and Philosophy of Law) *Modern theory of law: combination of fundamental generally theoretical science and practice of legal regulation*; prof. Leszek Leszczyński (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chief of the Chair of Theory and Philosophy of Law) *Issues of application and interpretation of law in the polish legal theory*; docent Volodymyr Krawchuk (Lesja Ukrainka East-European National University in Luts'k) *Guarantees of the judges rights in court proceedings – national and foreign experiences*; docent Nazar V. Stetsyk (Ivan Franko National University in Lviv, Chair of Theory and Philosophy of Law) *Issues of legal uncertainty in*

the law application practice of supreme courts: theoretical aspects; docent Olga Juchymiuk (Lesja Ukrainka East-European National University in Luts'k) *Current issues of application of law by the European Court of Human Rights*; Vitaliy V. Kosovych (Ivan Franko National University in Lviv, law student) *Right to consideration of the case within a reasonable time in the judgements of the european court of human rights*.

Drugi panel konferencyjny pt. *Human rights* moderował prof. Anton Demczuk. W wystąpieniach zostały poruszone prawa człowieka jako zjawisko materii interdyscyplinarnej oraz realizacji problematyki praw człowieka na poziomie krajowym, międzynarodowym i regionalnym jako zagadnienie wyspecjalizowane. W panelu referaty przedstawili: prof. Bartosz Liżewski (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chair of Theory and Philosophy of Law) *Theoretical and legal aspects of human rights protection*; dr Andriy Kosylo (Warsaw

University, Chair of the Criminology and Criminal Policy) *Right to defence in decisions of the European Court of Human Rights*; mgr Katarzyna Hanas (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chair of Theory and Philosophy of Law) *The child's right to information*; prof. Volodymyr M. Burdin (Ivan Franko National University in Lviv, Dean of the Law Department) *Protection of the juveniles' rights in criminal law of Ukraine*.

Kolejny, i zarazem ostatni, panel konferencyjny pt. *Mediation* był moderowany przez prof. Vitaliy M. Kosovycha. Dotyczył mediacji w przekroju wykorzystywania instytucji w międzynarodowym porządku prawnym, mediacji w sprawach rodzinnych oraz odpowiedzialności mediatora. W chwili obecnej, w materii mediacji, porządki prawne Ukrainy i Polski różnią się znacznie. Dziedzina prawa podlega harmonizacji w Unii Europejskiej, a Ukraina jest państwem stowarzyszonym z Unią Europejską, dlatego istnieje prawdopodobieństwo, iż również w tym zakresie będzie dochodziło do ujednoczenia przepisów prawnych. W panelu wystąpili: prof. Anton Demczuk (Lesja Ukrainka East-European National University in Luck, Dep-

uty Dean of the Law Faculty) *Mediation in family disputes – the Ukrainian experience*; dr Marzena Myślińska (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chair of Theory and Philosophy of Law) *Legal responsibility of mediator in Polish Legal Order – several comments and reflections*; dr Sławomir Pilipiec (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chair of Sociology of Law) *The right to court and the right to mediate – an attempt to compare*; mgr Paweł Kłós (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Chair of Theory and Philosophy of Law) *Mediation in the legal order of the United Nations*.

Na zakończenie każdej sesji przeprowadzana była dyskusja prelegentów z osobami uczestniczącymi w konferencji. Podsumowania konferencji oraz oficjalnego zamknięcia dokonał prof. dr hab. Leszek Leszczyński.

Celem konferencji było porównanie systemów prawnych Polski i Ukrainy oraz ich kompozycji z międzynarodowym porządkiem prawnym. Niewątpliwie w mniejszym lub większym stopniu można zauważyć oddziaływanie orzeczeń na praktykę stosowania prawa, jednak zakres, a także skala zjawiska, postrzeganie go w sposób

pozytywny, to zupełnie inna kwestia. Powyższe było widoczne w trakcie wystąpień poszczególnych prelegentów. Duże znaczenie mają również prawa człowieka, poprzez które wywierany jest bezpośredni wpływ na decyzje prawne, a także na ustawodawstwo. Wykonywanie praw człowieka jest podstawowym obowiązkiem każdego państwa, a zakres tego wykonania stanowi o zaawansowaniu humanizacji społeczeństw. Ostatnim elementem, jednak bardzo ważnym dla współczesnych porządków prawnych, była tematyka mediacji. Instytucji o tak powszechnym wykorzystywaniu w wielu gałęziach prawa. Wzorem do naśladowania jest porządek prawny Narodów Zjednoczonych, a mediacja staje się instytucją niezbędną do prawidłowego funkcjonowania każdego rozwiniętego porządku prawnego.

Warto podkreślić, iż konferencja naukowa o tej tematyce i z udziałem wskazanych podmiotów odbyła się po raz pierwszy. Mamy nadzieję, iż na podłożu naukowo-praktycznym zostanie nawiązana dłuższa współpraca międzynarodowa, której wyniki wpłyną na praktykę oraz doktrynę prawniczą.

Paweł Kłós

Dystynkcje estetyczne – wyróżnienie i wykluczenie

W dn. 31.05–3.06 2019 r. odbyła się w Zakopanem po raz siódmy organizowana przez Zakład Estetyki Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS ogólnopolska konferencja naukowa. Tegoroczna edycja nosiła tytuł *Dystynkcje estetyczne – wyróżnienie i wykluczenie*.

Tematyka wystąpień i dyskusji obejmowała szerokie spektrum dziedzin nauki i sztuki i koncentrowała się wokół definiowania czynników estetycznych mających wpływ

na podziały istniejące w dzisiejszym świecie, diagnozowania procesów wykluczania i prób odnalezienia metod przeciwdziałania wkluczeniu w perspektywie estetycznej i filozoficznej.

Podczas konferencji wygłoszono 29 referatów oraz przedstawiono 4 prezentacje projektów artystycznych. W wydarzeniu wzięli udział badacze, artyści i praktycy życia społecznego z UG, UW, UAM, UŁ, UHT w Radomiu, KUL, UŚ, PW, z łódzkiej i warszawskiej ASP, Teatru im. S. I. Witkiewicza w Zakopanem oraz Muzeum Tatrzańskiego. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentowali: prof. dr hab. Teresa Pękala – kierownik naukowy konferencji, dr hab. An-

drzej Łukasik, prof. UMCS, dr hab. Andrzej Ostrowski, dr hab. Tomasz Kitliński, dr Rafał Czekaj – sekretarz konferencji, dr Marcin Krawczyk oraz doktoranci: mgr Hanna Bytniewska, mgr Tomasz Kłusek, mgr Magdalena Łata i mgr Krzysztof Trojnar odpowiedzialny za promocję i dokumentację wydarzenia.

Wydarzenie inaugurowała prof. dr hab. Teresa Pękala referatem *Dystynkcje estetyczne – fenomenologia samotności*, będącym wprowadzeniem do dyskusji. Pierwszego dnia obrad referaty wygłosili: dr hab. Andrzej Ostrowski, dr hab. Piotr J. Przybysz, prof. UG oraz dr Rafał Czekaj. Ożywione dyskusje gości poruszały wątki samowykluczenia, somaestetyki oraz obszaru podziałów w sztuce współczesnej. Wieczór otworzył spektakl *NA NIBY – NAPRAWDĘ Lope de Vega – nowa odłona* w reżyserii Andrzej-

ja Dziuka w Teatrze im. S. I. Witkiewicza. Po spektaklu odbyło się spotkanie i dyskusja moderowana przez Andrzeja Dziuka – dyrektora Teatru oraz prof. Teresę Pękale, poświęcone promocji książki *Zapomniana sztuka – sztuka pamiętania*, wydanej pod redakcją Teresy Pękali (Wydawnictwo UMCS, Lublin 2019) z udziałem aktorów Teatru Witkacego.

Drugi dzień konferencji również ilustrował szeroki zakres obecności perspektywy estetycznej w obrębie praktyk życia codziennego i w obszarach badawczych różnych dziedzin nauki. Obrady rozpoczął referat dr hab. Anny Wolińskiej *Znaczenie oczekiwania – wobec intensywności przeżyć estetycznych*. Oryginalną perspektywę przedstawiał referat dr. hab. Andrzeja Łukasika, prof. UMCS i mgr Magdaleny Łaty pt. *Wartości estetyczne jako pozaempiryczne kryteria wyboru teorii w fizyce*. Dr Marcin Krawczyk poświęcił wystąpienie estetycznym dystynkcjom na giełdach finansowych. Z zagadnieniami związanymi z działaniem sztucznej inteligencji w świecie sztuki uczestników konferencji zapoznała mgr Ada Florentyna Pawlak. Wątki dotyczące tożsamości, indywidualności i marginalizacji społecznej przybliżył dr hab. Tomasz Kitliński w wystąpieniu zatytułowanym *(Nie) estetyczne wykluczenie kobiet, Żydów i mniejszości uczuciowych*. Sztuki wizualne zaznaczyły swoją obecność w po-

staci prezentacji prac mgr. Sławomira Lorenca z ASP w Warszawie, prezentacji medialnej i performancie *Zohar–Księga Świata* profesora Włodzimierza Szymańskiego z ASP w Warszawie oraz Franka Drażby, studenta Wydziału Sztuki Mediów ASP w Warszawie.

Podczas dyskusji i obrad w kolejnym dniu poruszone zostały m.in. zagadnienia związane z wyróżnieniem i wykluczeniem w przestrzeni miejskiej. Swoją pracę związaną z działalnością w Instytucie Badań Przestrzeni Publicznej ASP w Warszawie przedstawili z różnych perspektyw: mgr inż. arch. Renata Gierasimiuk, mgr Sławomir Lorenc, dr hab. Mateusz Salwa, mgr Piotr Szczepański, dr hab. Piotr Welk oraz Jolanta Zdańkowska. Wystąpienia dr hab. Magdaleny Borowskiej, dr. hab. Pawła Leszkowicza, prof. UAM i mgr Nadii Issy również odnosiły się do obecności sztuki, twórczości i różnych form kategorii estetycznych w przestrzeni publicznej. Dr hab. Zbigniew Możdziej z Muzeum Tatrzańskiego poświęcił prezentację rozważaniom na temat architektury. Profesor Sławomir Marzec (ASP w Warszawie) w prezentacji *Pogranicza wizualności* zapoznał gości ze swoją twórczością.

Ostatniego dnia konferencji uczestnicy mieli okazję zapoznać się z zagadnieniami wykluczenia i wyróżnienia w komunikacji wizualnej

Fot. Krzysztof Trojnar

• Prezentacja fotograficzna prac mgr. Sławomira Lorenca (ASP w Warszawie)

i designie. Uczestnicy konferencji koncentrowali się na problemach stygmatyzacji za pomocą komunikacji wizualnej i designu, kategorii estetyzacji rzeczywistości oraz alternatyw inkluzyjnych w projektowaniu.

Obecność badaczy i praktyków reprezentujących różne dziedziny pozwoliła na wymianę doświadczeń, poglądów oraz wieloaspektowe i interdyscyplinarne rozważania nad zagadnieniami podziałów i warstwień – od praktyk społecznych i cielesności po zagadnienia etyczne, polityczne i psychologiczne. Dzięki temu konferencja stała się polem dialogu różnych środowisk i stanowisk, co miało znaczenie nie tylko ze względu na cenny przepływ wiedzy, ale także na potrzebę pielęgnowania przestrzeni otwartych na różnorodność w coraz bardziej podzielonych społecznościach.

Hanna Bytniewska

Fot. Krzysztof Trojnar

• Promocja książki *Zapomniana sztuka – sztuka pamiętania*, wydanej pod redakcją Teresy Pękali (Wydawnictwo UMCS, Lublin 2019) z udziałem aktorów Teatru Witkacego.

Fot. Krzysztof Trojnar

• Prezentacja Instytutu Badań Przestrzeni Publicznej ASP w Warszawie. Od lewej: Jolanta Zdańkowska, dr hab. Piotr Welk, mgr inż. arch. Renata Gierasimiuk, mgr Sławomir Lorenc, mgr Piotr Szczepański, dr hab. Mateusz Salwa

XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Rynek finansowy. Instytucje i instrumenty

Fot. Bartosz Profil

Konferencja została zorganizowana przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Katedrę Bankowości Wydziału Ekonomicznego) we współpracy z Uniwersytetem Johanna Keplera w Linzu i Narodowym Uniwersytetem „Politechniką Lwowską”. Otrzymała się ona w dn. 3–4 czerwca 2019 r. w siedzibie EKO-TECH-COMPLEX w Lublinie. Patronat nad konferencją objęli Narodowy Bank Polski, Komitet Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk i Polskie Stowarzyszenie Finansów i Bankowości.

Należy nadmienić, że konferencja zorganizowana została w roku jubileuszu 100-lecia polskiego pieniądza. W związku z tym towarzyszyła jej sesja poświęcona tej problematyce przeznaczona dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz okolicznościowa wystawa przygotowana przez NBP.

Patronami honorowymi konferencji byli Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Prezydent Miasta Lublin. W tym kontekście należy wspomnieć, że konferencja jako wydarzenie międzynarodowe wpisująca się w obchody 450-lecia zawiązania Unii Lubelskiej.

Patronami konferencji byli także Nowoczesne Zarządzanie Biznesem – jeden z największych programów edukacyjnych, którego założeniem jest rozwój współpracy z biznesem. Program został wykreowany przez Związek Banków Polskich przy intensywnym wsparciu Biura Informacji Kredytowej

oraz Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor, a UMCS jest od początku jego istnienia jednym z partnerów.

W otwarciu konferencji wzięli udział m.in. Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Prodziekan Wydziału Ekonomicznego ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. Radosław Mącik, przedstawiciel Prezydenta Miasta Lublin dr Piotr Małeszyk, dr Ilona Skibińska-Fabrowska dyrektor Oddziału NBP w Lublinie, prof. dr hab. Waldemar Rogowski z SGH i Biura Informacji Kredytowej, dyrektor Programu Nowoczesne Zarządzanie Bankiem, Krzysztof Ostafiński.

Fot. Bartosz Profil

Przedstawicielami współorganizatorów uczestniczącymi w otwarciu konferencji byli: prof. dr Helmut Pernsteiner – dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Ekonomicznych Uniwersytetu Keplera w Linzu, prof. dr hab. Oleh Kuzmin – dyrektor Instytutu Ekonomii i Zarządzania Politechniki Lwowskiej i prof. dr hab. Igor Alieksiejew – kierownik Katedry Finansów.

Uczestnikami konferencji byli pracownicy naukowcy z 17 uczelni, w tym uniwersytetów zagranicznych w Linzu, Lwowie, Kijowie i Równym oraz polskich: Gdańskiego, Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Łódzkiego, Szczecińskiego, Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Zielonogórskiego, Jana Długosza w Częstochowie, UMCS-u, a także Uniwersytetów Ekonomicznych w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu oraz SGH w Warszawie.

Program konferencji obejmował sesję plenarną poświęconą nowym zjawiskom na rynku finansowym oraz sesje tematyczne poświęcone rynkowi finansowemu, kapitałowemu, bankowości i finansom osobistym oraz finansom przedsiębiorstw. Wygłoszono na niej 33 referaty, które będą opublikowane w czasopiśmie naukowym, m.in. „Annales UMCS” sec. H. Konferencja stworzyła uczestnikom możliwość zapoznania z wynikami badań prowadzonych w tak wielu ośrodkach finansowych, ale także integracji w gronie osób zajmujących się szeroko rozumianą tematyką rynku finansowego. Uczestnicy mieli również możliwość zapoznania się z atrakcjami turystycznymi Lublina.

Jerzy Węclawski

Fot. Bartosz Profil

Międzynarodowe seminarium lingwistyki kulturowej

Fot. Włodzimierz Mloch

• Rektor Uniwersytetu Wileńskiego, prof. dr hab. prof. Artūras Žukauskas wita prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego (UMCS). Na zdjęciu od lewej: prof. dr hab. Krystyna Rutkowska (Uniwersytet Wileński), dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (UMCS), Urszula Doroszevska (Ambasador RP na Litwie)

Fot. Włodzimierz Mloch

• Podsumowanie seminarium w Pałacu Balińskich w Jaszunach. Na zdjęciu: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (UMCS), prof. dr hab. Krystyna Rutkowska (Uniwersytet Wileński)

Fot. Dawid Kobylański

• Uczestnicy seminarium przed Pałacem Balińskich w Jaszunach

W dn. 4–7 lipca br. na Uniwersytecie Wileńskim odbyło się międzynarodowe seminarium lingwistyki kulturowej *Wartości w językowym obrazie świata Litwinów i Polaków*. Seminarium było owocem długotrwałej współpracy lubelskich językoznawców z litewskimi filologami, którzy szczególnie zaangażowali się we współtworzenie *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów*. Jest to projekt zapoczątkowany przez prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego, kierującego lubelskim zespołem etnolingwistycznym.

Celem przedsięwzięcia jest opisanie i zestawienie wartości, tworzących conceptsferę utrwaloną w językach słowiańskich a także innych językach europejskich i pozaeuropejskich. W pracach nad *Leksykonem* udział biorą badacze z licznych ośrodków naukowych polskich i zagranicznych. Wypracowane w lubelskim środowisku metody opisu etnolingwistycznego zostały przyjęte przez litewskich językoznawców, dla których seminarium było okazją do zaprezentowania wyników badań.

Głównym organizatorem seminarium ze strony Uniwersytetu Wileńskiego była prof. dr hab. Krystyna Rutkowska, zaś z ramienia Instytutu Filologii Polskiej UMCS seminarium współorganizowała dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, prof. UMCS. W komitecie naukowym zasiadli prof. dr hab.

Jerzy Bartmiński (UMCS), prof. dr hab. Irena Smetonienė (Uniwersytet Wileński), prof. dr hab. Anna Tyrpa (UMCS), doc. Viktorija Ušinsienė (Uniwersytet Wileński), doc. Vilma Zubaitienė (Uniwersytet Wileński). W wydarzeniu wzięły udział osoby związane z Zakładem Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego UMCS i konsersatorium EUROJOS – poza prof. Jerzym Bartmińskim i prof. Stanisławą Niebrzegowską-Bartmińską także: dr hab. Marta Nowosad-Bakalarczyk i dr hab. Joanna Szadura (UMCS) oraz współpracująca w sposób stały z zespołem lubelskim dr Beata Żywicka z Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. Uczestnikami spotkania naukowego w Wilnie byli również doktoranci z Instytutu Filologii Polskiej UMCS – mgr Sara Akram i mgr Damian Go-

cół oraz członkowie Studenckiego Koła Naukowego Etnolingwistów UMCS: Magda Dąbrowska, Adrian Grzesiuk, Dawid Kobylański i Patrycja Szura.

Seminarium rozpoczęto od powitania uczestników przez prof. dr hab. Krystynę Rutkowską, prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego, dr hab. Stanisławę Niebrzegowską-Bartmińską, prof. UMCS. Uczestników powitał również rektor Uniwersytetu Wileńskiego prof. dr hab. prof. Artūras Žukauskas. Owocnych obrad życzyła badaczom także Urszula Doroszevska – ambasador RP w Wilnie, doc. Erika Sausverde (Uniwersytet Wileński), prof. dr hab. Inesa Šeškauskienė, dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wileńskiego oraz dr hab., prof. nadzw. Diana Šilekaite-Kaishauri (prodziekan ds. studenckich Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wileńskiego).

Naukową część seminarium rozpoczęły „wykłady lektorów” – prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego oraz dr hab. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej. W pierwszej części wystąpienia prof. Jerzy Bartmiński przedstawił założenia ogólne, na jakich opierają się badania lingwistyki kulturowej oraz wykorzystywane w nich metody, wypracowane przez lubelską szkołę etnolingwistyki kognitywnej (m.in. badania językowego obrazu świata, stereotypów, koncepcje definicji kognitywnej i profilowania, analizowanie języka wartości). W drugiej części wykładu prelegent prezentował wyniki praktycznego zastosowania wymienionych metod w rekonstrukcji pojęcia *praca* w *Leksykonie aksjologicznym Słowian i ich sąsiadów*. Prof. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska wygłosiła z kolei referat dotyczący eksplikacji konceptów kulturowych. Skupiła uwagę na tożsamościowych funkcjach etnolingwistyki jako dyscypliny i na narracyjnych zjawiskach językowych, w których ujawnia się tożsamość zbiorowa określonej wspólnoty. Narrację potraktowała jako podmiotową opowieść o świecie

i jego składnikach, oddawaną w postaci sądów bardziej i mniej stabilizowanych, przyjmujących formę definicji kognitywnej i stanowiących jednocześnie interpretację świata.

Tematyka referatów koncentrowała się wokół analiz językowych obrazów i konceptualizacji określonych pojęć, takich jak: *prawda, kłamstwo, naród, człowiek, matka, przyjaciel, Polak*. Badacze podejmowali często problematykę aksjologiczną, która ujawnia się zawsze przy badaniu języka określonej wspólnoty, wartości są zaś jedną z kluczowych kategorii w badaniach etnolingwistycznych. Refleksję nad zagadnieniami aksjologicznymi otworzyła prof. dr hab. Irena Smetonienė referatem o pojęciu *wartości* w litewskim językowym obrazie świata. W tematykę wartości wpisywał się także referat dr Bronė Stundzienė o litewskim krajobrazie kulturowym w folklorze oraz wystąpienie dr Jūratė Pajėdienė o systemie wartości w dyskursie codzienności Żmudzinów.

Aspekt filozoficzny języka jako zjawiska kształtującego tożsamość człowieka przedstawił dr Naglis Kardelis. Z kolei obraz człowieka w gwarowej odmianie języka zaprezentowały dr Vilija Sakalauskienė i dr Vilija Ragaišienė. Przedmiotem analiz był nie tylko system językowy, ale również dane ankietowe, na podstawie których dr Beata Żywicka przedstawiła obraz narodu w języku polskim, zaś Karolina Slotvinska i prof. dr hab. Krystyna Rutkowska – litewski obraz matki. Materiał badawczy stanowiły także konkretne teksty, np. medialne czy poetyckie. Warto wspomnieć chociażby o zapre-

zentowaniu przez dr Kingę Geben obrazu Wilna w idiolektie Czesława Jankowskiego czy też obrazu Polaka w tekstach medialnych przez dr Martę Hartenberger. Kwestie tożsamościowe ujawniły się w wystąpieniu prof. dr hab. Zofii Sawaniewskiej-Mochowej, która opowiadała o wyborach tożsamościowych i językowych potomków ziemian litewskich w świetle egodokumentów.

Uzupełnieniem części naukowej seminarium był program przygotowany przez litewskiego organizatora. Pierwszy dzień obrad zakończyła uroczysta kolacja, którą uświetnił koncert Żeminy Trinkūnaite na tradycyjnym litewskim instrumencie *kanklės*. Artystka wykonała na nim kilka autorskich kompozycji. Drugiego dnia uczestnicy seminarium mieli okazję zwiedzić wileńską starówkę, a przy okazji poznać historię miasta i odnaleźć w litewskiej stolicy ślady polskich wieszczów – Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego. Trzeciego dnia odbyła się wycieczka do Trok, gdzie badacze zwiedzili tamtejszy zamek i zapoznali się z kulturą oraz tradycyjną kuchnią Karaimów. Ostatniego dnia obrady przeniosły się do odrestaurowanego Pałacu Balińskich w Jaszunach, którego historię również przybliżył uczestnikom przewodnik.

Czterodniowe seminarium w Wilnie było okazją do spotkania dwóch środowisk – etnolingwistyki lubelskiej i etnolingwistyki wileńskiej – i tym samym okresem intensywnej wymiany myśli i doświadczeń badawczych. Wielojęzyczność (na sali obrad usłyszeć można było język polski, litewski, ale również rosyjski) umożliwiła skonfrontowanie różnych punktów widzenia, a wygłoszone referaty każdego dnia seminarium pobudzały do dyskusji i prowokowały nowe pytania badawcze. Podsumowując seminarium, zarówno prof. Jerzy Bartmiński, jak i prof. Krystyna Rutkowska podkreślili znaczenie współpracy między lubelskim i wileńskim ośrodkiem naukowym oraz wyrazili nadzieję na wspólne podejmowanie kolejnych wyzwań badawczych w przyszłości.

mgr Sara Akram
mgr Damian Gocół

Fot. Włodzimierz Moch

• Dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (UMCS) w czasie otwarcia seminarium

Fot. Włodzimierz Moch

• Uczestnicy seminarium na wileńskim Starym Mieście

Ogólnopolska Konferencja Naukowa Przychody oraz koszty według prawa podatkowego i bilansowego

W dniu 5 kwietnia 2019 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Przychody oraz koszty według prawa podatkowego i bilansowego*. Konferencja została zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Podatkowego działające przy Katedrze Prawa Finansowego UMCS.

Zakres tematyczny konferencji obejmował zagadnienia dotyczące wykładni prawa podatkowego i bilansowego. Niektórzy prelegenci podjęli się także rozważań o charakterze teoretycznym. Tematem konferencji była bowiem relacja między prawem podatkowym a prawem bilansowym. Jednocześnie obowiązywanie norm prawa podatkowego i bilansowego skutkuje odmiennym kwalifikowaniem przychodów oraz kosztów ich uzyskania przez przedsiębiorców.

W konferencji wzięło udział 27 prelegentów reprezentujących 9 ośrodków akademickich, w tym: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

w Lublinie, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Łódzki, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Na konferencji wystąpił także przedstawiciel Izby Komorniczej w Lublinie. Wśród występujących pojawili się zarówno studenci, doktoranci, pracownicy badawczo-dydaktyczni, jak i prawnicy wykonujący zawody prawnicze.

Część merytoryczną konferencji rozpoczęło niezwykle interesujące wystąpienie p. Izabeli Morawskiej z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach dotyczące tworzenia rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz ich prezentacji w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR/MSSF, a także określające wpływ odroczonego podatku dochodowego na sytuację finansową i majątkową zbadanych jednostek. Kolejni referenci w bardzo interesujących wystąpieniach podejmowali analizę różnorodnych zagadnień, które w każdym przypadku dotyczyły

wybranego aspektu kwalifikacji przychodów i kosztów na gruncie prawa podatkowego oraz bilansowego

Bogactwo nadawała konferencji wspomniana różnorodność prelegentów. Oprócz studentów i doktorantów uczelni wyższych referat wygłosił p. Jacek Czapczyński, przedstawiciel Izby Komorniczej w Lublinie, który podzielił się z pozostałymi prelegentami spostrzeżeniami odnośnie przychodów i kosztów działalności egzekucyjnej w świetle ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych oraz ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. Swoją obecnością konferencję zaszczyliła również doradca podatkowy p. Anna Pazura z Instytutu Nauk Prawnych Państwowej Akademii Nauk, która podjęła się zanalizowania przypadków, kiedy podatek od towarów i usług można zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu, oraz przedstawiła odpowiedź na pytanie, czy podatnik w przypadku nabycia towarów lub usług od podmiotu niezarejestrowanego dla celów podatku od towarów i usług, w związku z brakiem odliczenia podatku naliczonego, ma prawo do zaliczenia tego podatku do kosztów uzyskania przychodów.

W ramach każdego panelu konferencyjnego odbyły się nadto ożywione dyskusje, w których poszukiwano odpowiedzi na nurtujące obecnych pytania. Analizowane w trakcie konferencji zagadnienia dogmatyczne i teoretyczne stanowią jednocześnie stale aktualne oraz istotne problemy praktyczne. W trakcie konferencji zwracano uwagę na niedobór definicji legalnych w prawie podatkowym i bilansowym, co wpływa na wątpliwości interpretacyjne w praktyce stosowania prawa.

Agata Balicka
Sekretarz Studenckiego Koła
Naukowego Prawa Podatkowego

Marketing w procesie internacjonalizacji rynku. Nowe wyzwania otoczenia

Źródło: z archiwum organizatorów konferencji

W dn. 31.05–2.06.2019 r. odbyła się IV edycja międzynarodowej konferencji naukowej *Marketing w procesie internacjonalizacji rynku*, organizowana przez Katedrę Marketingu Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz Katedrę Marketingu i Logistyki Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”. Celem konferencji odbywającej się w Lublinie było zaprezentowanie najnowszych badań, wymiana poglądów i opinii na temat trendów w marketingu oraz zachowań rynkowych organizacji i konsumentów wynikających z nowych wyzwań otoczenia, szczególnie w aspektach: zachowań konsumentów i współczesnych trendów w konsumpcji, nowych rozwiązań w handlu i ścieżek zakupowych konsumenta, marketingu w kreowaniu wartości dla klientów, nowoczesnych rozwiązań w logistyce oraz procesów logistycznych na rynkach krajowych i międzynarodowych, platform cyfrowych łączących kupujących i dostawców, urządzeń mobilnych i aplikacji w marketingu i logistyce, narzędzi marketingowych w gospodarce współdzielenia, a także strategii przedsiębiorstw wobec nowych wyzwań rynkowych. W trakcie konferencji obchodzono również jubileusz 50-lecia pracy naukowej prof. Genowefy Sobczyk.

W konferencji wzięło udział ok. 50 przedstawicieli polskiego i ukraińskiego środowiska akademickiego z ośrodków naukowych w Białej Podlaskiej, Bielsku-Białej, Charkowie,

Gdańsku, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Olsztynie, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu. Obecni byli także przedstawiciele firm: Huta Szkła Gospodarczego EDWANEX, PGE Obrót S.A. Oddział w Lublinie i PKP LHS sp. z o. o.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali przewodniczący rady naukowej ze strony polskiej oraz ukraińskiej – prof. Marcin Lipowski (Kierownik Katedry Marketingu UMCS) i prof. Yevgen Krykavskyy (Kierownik Katedry Marketingu i Logistyki Politechniki Lwowskiej), a także prof. Genowefa Sobczyk (Katedra Marketingu UMCS) i prof. Zbigniew Pastuszek (Dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS).

Uczestnicy zaprezentowali autorskie wyniki badań w trakcie 5 sesji tematycznych dotyczących: logistyki i dystrybucji, konsumpcji i zachowań konsumentów, komunikacji marketingowej, strategii przedsiębiorstw oraz kreowania wartości dla klienta. Efektem publikacyjnym konferencji są dwa zbiory artykułów wydanych w „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” Sectio H: Oeconomia. Po raz pierwszy wręczono również Best Paper Award, którą otrzymał dr Robert Nowacki (Akademia Ekonomiczno-Hutnicza w Warszawie) za publikację nt. *Strategic conditions of internationalization of foreign service enterprises on the Polish market*. V edycja międzynarodowej konferencji poświęconej aspektom marketingu w procesie internacjonalizacji rynku odbędzie się w 2020 r. na Ukrainie.

Inga Słowikowska

Konferencja naukowa *Inwestycje Alternatywne*

W listopadzie 2019 r. odbędzie pierwsza konferencja naukowa *Inwestycje Alternatywne* (organizatorzy: Wydział Ekonomiczny UMCS we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim Oddział Okręgowy w Lublinie oraz Urzędem Statystycznym w Lublinie). Celem konferencji jest wymiana poglądów i doświadczeń naukowców oraz praktyków w zakresie szeroko rozumianego funkcjonowania rynku inwestycji alternatywnych, z perspektywy zarówno uczestników, jak i regulatorów. Tematyka konferencji ma oscylować wokół takich zagadnień, jak rynek nieruchomości, rynek towarowy, kryptowaluty, inwestycje emocjonalne, nowoczesne instrumenty finansowe, aspekty prawne i podatkowe inwestycji alternatywnych.

W Radzie Naukowej konferencji zasiadają wybitni naukowcy reprezentujący 6 ośrodków akademickich: Szkołę Główną Handlową, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Szczeciński, Politechnikę Lubelską i UMCS. Swoją obecność potwierdzili już m.in. prof. dr hab. Krzysztof Jajuga, prof. dr hab. Waldemar Tarczyński i dr hab. Paweł Churski, prof. UAM. Ponadto konferencja została objęta patronatem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

W dobie niepewności punktacyjno-wydawniczej niewątpliwą zaletą konferencji jest brak odpłatności za uczestnictwo oraz możliwość udziału w konkursie naukowym, w którym nagrodą jest bezpłatna publikacja rozdziału w monografii wydanej przez Wydawnictwo UMCS (wydawnictwo poziomu I).

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie konferencji: inwestycjealternatywne.umcs.pl

Agnieszka Wójcik

Jaka praca, taka płaca. Jakie korzyści mają przewodniczący studenckich kół naukowych?

Jak wygląda praca przewodniczącego? Czy za swoją funkcję dostają jakieś specjalne benefity? Rąbka tajemnicy uchylą: Oliwia Miszczuk, Maciej Wodziński oraz Krzysztof Burdzy.

Witam Was bardzo serdecznie! Chciałabym, żebyście opowiedzieli, z jakiego jesteście koła, na czym polega jego działalność i jakie projekty realizujecie, a przede wszystkim kim jesteście.

Oliwia Miszczuk: Nazywam się Oliwia Miszczuk i jestem przewodniczącą Studenckiego Koła Naukowego Miłośników Kultury i Literatury Wieku XIX. Nasza działalność polega na propagowaniu treści związanych z XIX w., łączymy aspekt kulturalny i literacki, choć mamy projekty do-

tyczące wyłącznie literatury, jak np. Wielki Test o Adamie Mickiewiczu czy Bolesławie Prusie. Aktualnie jesteśmy w trakcie dość nietypowego projektu jak na humanistów – o Marii Skłodowskiej-Curie. Staramy się propagować wśród uczniów sylwetkę noblistki w humanistycznym wydaniu, chcemy pokazać, że kobiety mogą osiągać sukcesy w nauce, nie tylko w swoim państwie, ale również na arenie międzynarodowej.

Maciek Wodziński: Myślałem, że my mamy trudną nazwę (śmiech). Nazywam się Maciek Wodziński i do dnia dzisiejszego byłem przewodniczącym Studenckiego Koła Naukowego Etyków i Filozofów Kultury. Mówię „byłem”, ponieważ dziś otrzymaliśmy decyzję od p. prorektora o zmianie nazwy – od dziś je-

steśmy Kołem Naukowym „Holon”. „Holon” dlatego że chcieliśmy zmienić trochę profil działalności naszego koła, aby było bardziej otwarte dla całego Wydziału – również dla ludzi z innych kierunków niż filozofia. Słowo *holon* z greckiego oznacza ‘wszechcałość’ i chcieliśmy, aby nazwa odwzorowywała otwartość na wszystkie kierunki na naszym wydziale. Natomiast co robimy? Wiele różnych rzeczy. W zasadzie nie prowadzimy projektów *stricto* naukowych, choć chcielibyśmy to zmienić w następnym semestrze. Zajmujemy się m.in. organizacją warsztatów filozoficznych, takich, które promują filozofię jako sposób myślenia, krytycznego namysłu nad otaczającą nas rzeczywistością. Prowadzimy je zarówno w szkołach podstawowych, jak i dla osób dorosłych. Pokazuje-

my im, w jaki – praktyczny – sposób można wykorzystywać filozofię. Czasami jeździmy do szkół, lecz częściej zapraszamy je do nas. Tegorocznym, flagowym projektem jest KinoZofia, cykl otwartych dla każdego spotkań filmowo-dyskusyjnych – wyświetlamy film, w którym są zawarte konkretne aspekty filozoficzne. Po projekcji filmu następuje dyskusja, w której prelegentami są uniwersyteccy wykładowcy, ale również ludzie szeroko pojętej kultury, sztuki i nauki. Wydarzenie odbywa się co miesiąc na Aulii WFIS. Chcielibyśmy też stowrzyć pokój wyciszeń, który byłby miejscem dla osób potrzebujących chwili spokoju, które łatwo się przestymulowują (na przykład osoby z autyzmem) czy po prostu przechodzą jakiś kryzys psychiczny.

Krzysztof Burdzy: Witam, nazywam się Krzysztof Burdzy, jestem przewodniczącym Studenckiego Koła Naukowego Germanistów. Przewodniczącym jestem od roku, a koło reaktywowaliśmy dwa lata temu. Pierwszy rok był trudny, bo dopiero zaczynaliśmy pracę. Jeżeli chodzi o projekty, to stałym punktem są przedstawienia w języku niemieckim wystawiane przed przerwą świąteczną. Są to jednoaktówki (15–20 minut). Współpracujemy ze szkołami z województwa lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego. W ubiegłym roku przeprowadziliśmy warsztaty bajkowe dla szkół ponadpodstawowych, głównie w klasach drugich. Wiemy, że szkoły chcą kontynuować współpracę, co jest dla nas najlepszą recenzją. Koło czynnie uczestniczy w Drzwiach Otwartych UMCS. Zorganizowaliśmy i przeprowadziliśmy dwa konkursy tłumaczeniowe dla studentów UMCS-u i konkurs kreatywnego pisania dla szkół ponadpodstawowych: współczesna bajka oparta na motywach baśni Braci Grimm oraz warsztaty o wynalazkach z okazji 75-lecia UMCS-u *Deutsch lingua franca chemie*.

Brzmi jak bardzo dużo pracy. Stąd też moje pytanie, czy nie ła-

twiej przy takim nawale zadań jest być członkiem koła? Czym praca członka różni się od pracy przewodniczącego i dlaczego podjęliście się tak wymagającej funkcji?

O.M.: To jest dość skomplikowane zagadnienie, ponieważ jest wiele poziomów pełnienia funkcji... Ja podjęłam tę decyzję przypadkowo, to był impuls, chwila, ale nie byłam do końca świadoma, z czym to się wiąże. Wszyscy widzą piękną otoczkę, ale nikt nie pamięta o dokumentach, wnioskach i tonie pozostałej biurokracji, nie wspominając o zbieraniu podpisów. Bycie przewodniczącym a praca członka to dwie różne rzeczy, w przypadku członkostwa ma się określone zadania do wykonania, przewodniczący nadzoruje całość, pomaga, sprawuje pieczę nie tylko nad danym projektem czy wydarzeniem, ale funkcjonowaniem całego koła. Przewodniczący ma jakąś swoją wizję i próbuje ją realizować, przy okazji uwzględniając, oczywiście, wizje pozostałych członków. Próbuje to połączyć w zgrabną całość. Prowadzenie nad tym wszystkim nie jest

łatwe, szczególnie jak wydarzy się coś niespodziewanego.

M.W.: Ja w sumie też zostałem przewodniczącym przez przypadek – poprzedni przewodniczący rezygnował i szukaliśmy następcy. Wtedy bardzo chciałem przyłożyć się do zmiany wizerunku filozofii, żeby była postrzegana trochę inaczej, niż dziś ma to miejsce. Nie jako nudna dziedzina historyczna, a taka, która rzeczywiście odnajduje swoje miejsce w dzisiejszym świecie. Pomyślałem, że koło naukowe jest świetnym środkiem do przeprowadzenia różnego rodzaju inicjatyw. Oczywiście, wiąże się to z ogromem papierologii, np. zbieranie podpisów, pieczętek, wypełnianie zamówień itp., ale to są ciemne strony, których jest zdecydowanie mniej. Jeśli ktoś chce zostać działaczem, to musi się przygotować na to, że pochłonie mu to sporo wolnego czasu. To, co można zrobić, wynagradza to, co trzeba zrobić.

K.B.: Na początku zastanawiałem się, czy w ogóle chce być w kole, bo owszem studiuję germanistykę, ale nie czuję się wybitnym znawcą tego ję-

zyka. Zdecydowałem się na pełnienie takiej funkcji, ponieważ zostałem wybrany, sam się nie zgłosiłem, ale kiedy postawiono mnie przed tą decyzją, to stwierdziłem „Czemu nie?” i oto jestem.

Może więc powiecie mi, jakie cechy powinien mieć przykładowy przewodniczący?

O.M.: Przewodniczący na pewno powinien być dobrze zorganizowany, trzeba mieć oczy dookoła głowy, otwarty umysł i być przygotowanym na wszystko i o wszystkim pamiętać. Co proste nie jest, dlatego dziękuję wszystkim, którzy mi przypominają o tym, co powinnam robić. Ważna jest cierpliwość w dążeniu celu, który chcemy osiągnąć wspólnie. Cierpliwość w całym procesie jest chyba najważniejsza, bo zanim będziemy realizować jakiś projekt, trzeba wszystko sformalizować. Trzeba też być łagodnym, wyrozumiałym, bo każdy człowiek ma swoje reakcje na jakieś sytuacje. Umieć sobie radzić ze stresem i nie dać się ponieść emocjom. Powinno się być opanowanym, przygotowanym na niespodzianki różnego typu.

M.W.: Ja jestem bardzo niezorganizowany – to moja pięta achillesowa, mam wieczny bałagan w dokumentach, więc jeżeli ktoś posiada taką zdolność organizacyjną, to z pewnością ułatwia mu to pracę. Systematyczność jest bardzo ważna, ale ważniejsze są zdolności interpersonalne, ponieważ z ludźmi trzeba się dobrze dogadywać, bo nie da się wszystkiego zrobić samemu, a każdy jest zdolny i każdy potrafi „coś”. Z drugiej strony istotna jest też komunikacja z administracją wydziałową, bo poświęcają bardzo dużo czasu, żeby nam pomóc, więc z nimi też trzeba utrzymywać odpowiednie relacje. Bardzo istotne wydaje mi się też zdanie sobie sprawy z tego, że nie wszystko uda się zrealizować zgodnie ze swoją pierwotną wizją, ponieważ zawsze w trakcie pracy rodzi się jakaś wspólna wizja, która często okazuje się lepsza. Trzeba mieć zaufanie do ludzi, ono jest ważne dla wszystkich członków.

K.B.: Dobry przewodniczący... nie wiem, czy ja nim jestem, członkowie wiedzą. Myślę, że powinien być obiektywny, stanowczy, bo to on jeden napędza koło i za nie odpowiada, rozdziela zadania, ale musi dopilnować ich wykonania. Nie może

być opryskliwy czy gburowaty. Raczej musi znaleźć złoty środek między swoją wizją a wizjami członków, jeśli są rozbieżne.

Czyli to nie jest łatwa praca, pokonujesz trudności i ufasz innym ludziom, aby dobrze wyszło coś, na czym ci zależy i nie wiesz, co z tego wyjdzie. Co wami kieruje, że potraficie tak zaufać ludziom, co wam przyswieca?

O.M.: Dobrze jest uświadomić samemu sobie, że zawsze może być inaczej, lepiej. Zawsze też może komuś powinąć się noga, ale to nie przeszkadza w realizacji. Chciałabym, aby nasze koło było widoczne, aktywne, aby coś się działo i aby pokazać ludziom, że XIX w. był i jest bardzo interesujący. Że wybitne jednostki tego okresu były „ludźmi”, że do tej pory można wyciągnąć pewne smaczki, jak choćby listy M.C. Skłodowskiej i A. Einsteina. Maria pisała do Einsteina w języku francuskim, a on odpowiadał jej po niemiecku – to wiedza, której nie przekazują w szkołach i my pokazujemy, że nauka nie jest nudna. Bardzo ważną kwestią jest satysfakcja z finału jakiegoś przedsięwzięcia i niesamowite szczęście, że projekt udał się bardzo dobrze.

M.W.: Warto ludziom zaufać, oni wiedzą, co robią, szczególnie wtedy, kiedy robią coś, na czym się znają. A uświadomił mi to projekt, który w ubiegłym roku realizowaliśmy w I LO im. S. Staszica – „Noc filozoficzna”, która udała się lepiej, niż kiedykolwiek zakładałem, a osoby przygotowujące poszczególne jej wydarzenia działały właściwie na własną rękę. Wiadomo, nowi ludzie czasem nie mają odpowiedniej wiedzy merytorycznej czy obycia, muszą się tego nauczyć, trzeba ich wprowadzić, a ich starsi koleżanki i koledzy doskonale wiedzą, jak to zrobić. Dlatego warto pracować w grupach mieszanych, wtedy wszyscy się uczą. W zasadzie mówiąc o tym, dlaczego zajmuję się pracą w kole, już odpowiedziałem na to pytanie – mi bardzo zależy na zmianie wizerunku filo-

zofii i na tym, żeby ludzie dostrzegli w niej użyteczne narzędzie. Dlatego nasz nowy projekt będzie ukazywał wątki filozoficzne w popkulturze – chcemy uświadomić ludziom, że filozofia jest wszędzie.

K.B.: Nie jest to łatwa praca, ale wydaje mi się, że podołałem temu zadaniu. Zobaczymy w przyszłym roku, przy następnych wyborach, kiedy przyjdzie czas rozliczeń. Jeżeli chodzi o cel, to przyświeca mi samo działanie, spotkania przysparzają wiele atrakcji, ciekawych rozmów, mogę poznać nowych ludzi. A cały wysiłek wynagradza pochlebna, pozytywna recenzja odbiorców naszych projektów.

Jeżeli chodzi o czas, który poświęcacie na wykonywanie zadań – czy dałoby się go oszacować?

O.M.: Osobiście uważam, że nie da się tego oszacować. Czasami jest tak, że coś robi się w pięć minut, a innym razem kilka dni. Z pewnością pochłania to bardzo dużo czasu wolnego. Trzeba wybierać między obowiązkami i przyjemnościami lub umiejętnie to godzić.

M.W.: Powiem tak, jeśli masz 20 wolnych wieczorów w miesiącu, to będziesz miał ich 10. Wiele też zależy od momentu, bo np. dzisiaj nie ma nic specjalnego do zrobienia, ale za to przed każdym wydarzeniem trzeba wszystkiego dopilnować i spędza się nad tym wiele czasu. Ogólnie czasu wolnego ma się dużo mniej.

K.B.: To wszystko zależy od wielkości projektu, od liczby osób zaangażowanych. Od zadania, czy to budowanie projektu, czy jego rozliczenie, jak wygląda intensywność zajęć na uczelni... trudno określić jednoznacznie. Jest to bardzo zmienne.

Jak to jest z samym pełnieniem funkcji – jest coś ekstra z racji pełnienia funkcji przewodniczącego?

O.M.: (śmiej) Jeżeli ktoś uważa torby UMCS-u jako coś ekstra, to

tak, ale uważam, że benefitów nie ma, bo pracę wykonujemy wspólnie i wszyscy jesteśmy za nią chwaleni. Różnica jest taka, że jedna osoba patrzy na ogół. Po prostu wykonujemy swoje obowiązki, bo ktoś zaufał nam w tym, że wykonamy dane czynności. Skoro ktoś na mnie liczy, to ja staram się go nie zawieść. Największe spełnienie jest wtedy, kiedy projekt się uda – to jest najbardziej satysfakcjonująca nagroda.

M.W.: Też dostałem torbę (śmiej). Ekstra punktów do stypendiów za pełnienie funkcji nie ma. Chyba najlepszym profitem jest ogromna satysfakcja z przeprowadzonych projektów. Rzecz jasna bardzo miłe kontakty z wieloma fajnymi osobami – studentami czy pracownikami wydziału można również uznać za element wynagrodzenia.

K.B.: Zadowolenie odbiorców i członków koła to chyba jedyny benefit. Nie spotkałem się z innymi. Może słabo się stram (śmiej).

A co powiedzielibyście swoim następcom bądź ludziom chętnym na objęcie takiego stanowiska?

O.M.: Powiedziałabym, żeby zgromadzili w sobie duże zapasy cierpliwości i żeby ciągle pamiętali o tym, że mogą pojawić się przeszkody i nie może to blokować działalności, a dawać lekcję. Dobrze jest uczyć się na błędach. Powiedziałabym, że czasem będzie gorzej, ale nie trzeba się martwić, bo i tak będzie dobrze.

M.W.: Jest to bardzo autorozwijające zajęcie, więc otwarcia na naukę i organizacyjnego obycia muszą się nauczyć. Nie wiem, co bym w takiej sytuacji powiedział, ale chyba muszę się nad tym zastanowić, bo przymierzam się do zostawienia stanowiska dla następczyni – Agaty Ostrowskiej. Ja swoją wizję stworzenia wspólnego koła i zgrania fajnej grupy ludzi już prawie spełniłem, więc to dziecko mogę przekazać komuś, kto wychowa je lepiej.

K.B.: Jeśli czują się na siłach i chcą się sprawdzić w takim wyzwaniu czy cechy, które zdobędą przy wykonywaniu projektów im się przydadzą, to nic innego jak tylko próbować. Do odważnych świat należy!

W takim razie życzymy powodzenia następcom. Dziękuję wam bardzo za rozmowę.

*Rozmowę przeprowadziła
Natalia Tukiendorf*

Podziękowania

Maciek Wodziński: Osoby szczególnie zaangażowane w działalność Koła, którym chciałbym podziękować w pierwszej kolejności to: Ola Kiewel, Agata Ostrowska, Magda Sykut, Mateusz Stępnik i Michał Bochen. Bez nich większość naszych planów i zamierzeń w ogóle nie miałyby szans na realizację.

Oliwia Miszczuk: Z całego serca chciałabym podziękować w pierwszej kolejności dr hab. Elżbiecie Flis-Czerniak, bez Pani Profesor nie byłoby wielu cudownych przedsięwzięć i sukcesów. Jednocześnie chciałabym skierować wyrazy uznania i podziękowania w stronę wszystkich członków Koła – dzięki Wam możemy cieszyć się z tego, jak nasze Koło wygląda.

Krzysztof Burdzy: W głównej mierze chciałbym podziękować naszej Pani opiekun: dr Beacie Kasperowicz-Stążce za czas, który nam poświęca, ale również wszystkim członkom koła za pracę, owocną współpracę. Mam nadzieję, że będzie jej więcej.

Objazd naukowy studentów architektury informacji

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa w ramach wycieczki programowej dla II roku architektury informacji corocznie organizuje wyjazd do instytucji kulturalnych. W tym roku studenci, w liczbie 23 osób, odbyli w dn. 3–7 czerwca 2019 r. wspólną eskapadę do Warszawy i Łodzi. Organizacją wycieczki i opieką merytoryczną nad objazdem naukowym zajęły się mgr Anna Sawa oraz dr Grażyna Piechota.

Celem objazdu naukowego było zapoznanie z organizacją, funkcjonowaniem oraz zadaniami placówek z zakresu nauki, kultury i sztuki. Istotne było też zaprezentowanie architektury informacji, tj. struktury instytucji, systemów informacyjnych i baz danych, wybranych instytucji muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych.

Pierwszy dzień (3 czerwca) rozpoczęto od zwiedzania Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC). Pracownik Oddziału Zbiorów Fotograficznych, Magdalena Hartwig, zapoznała studentów ze strukturą i funkcjonowaniem archiwów państwowych oraz specyfiką NAC. Ponadto omówiła stworzone przez tę instytucję systemy opracowania

i udostępniania zbiorów (Zintegrowany System Informacji Archiwalnej ZoSIA, serwis internetowy Szukajwarchiwach.pl) oraz zaprezentowała wybrane zespoły archiwalne, m.in. archiwum audiowizualne Jerzego Ficowskiego oraz archiwum fotograficzne Edwarda Hartwiga. Studenci zwiedzili ponadto magazyny NAC i zostali zapoznani ze sposobem przechowywania różnych typów zbiorów. Kolejny prelegent – Mateusz Bolesta z Sekcji Digitalizacji Materiałów Audiowizualnych – omówił digitalizację materiałów archiwalnych rozpatrywaną jako proces i projekt. Skupił się na rodzajach materiałów archiwalnych oraz przygotowaniu profesjonalnego sprzętu do digitalizacji.

Drugim punktem dnia było zwiedzanie Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN według ścieżki *Odkryj historię polskich Żydów*. Uwzględniając specyfikę zainteresowań studentów, przewodnik Barbara Subko położyła nacisk na przekaz informacji stosowany przez Muzeum (m.in. symbolikę budynku, jego architektury i położenia, interaktywność kolekcji muzealnych oraz sposób narracji).

Kolejny dzień (4 czerwca) rozpoczął się od zwiedzania Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Studentami opiekowała się Anna Gimlewicka z Oddziału Usług Informacyjnych i Szkoleń. Omówiła strukturę i organizację Biblioteki oraz usługi świadczone przez instytucję, m.in. informację bibliometryczną dla pracowników naukowych, szkolenia biblioteczne, organizację wystaw i wydarzeń kulturalnych. Ponadto oprowadziła studentów po Bibliotece, zwracając uwagę na sposób korzystania ze zbiorów i rozmieszczenie poszczególnych działów. Wizytę zwieńczył spacer po urokliwym ogrodzie znajdującym się na dachu Biblioteki.

Studenci udali się następnie do Muzeum Narodowego, gdzie obejrzeli najwybitniejsze dzieła znajdujące się w jego zbiorach. Trasa zwiedzania obejmowała wybrane ekspozycje

z Galerii Faras, Galerii Sztuki Średniowiecznej, Galerii Sztuki Dawnej oraz Galerii Sztuki XIX Wieku. Przewodnikiem po wystawie był Paweł Bień, który interesująco opowiadał o wspaniałych obiektach znajdujących się w instytucji, m.in. *Madonie z Dzieciątkiem, świętym Janem Chrzycielem i aniołem* Sandra Botticellego, *Bitwie pod Grunwaldem* Jana Matejki czy *Dziwnym ogrodzie* Józefa Mehoffera. Muzeum prezentuje mnóstwo innych dzieł sztuki, które szybko przyciągnęły uwagę studentów.

Ostatnim punktem dnia była wizyta w Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie. Multimedialna kolekcja Muzeum cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród studentów, którzy chętnie korzystali z interaktywnych atrakcji oferowanych przez instytucję.

Środa (5 czerwca) był ostatnim dniem pobytu w Warszawie. W pierwszej kolejności studenci wysłuchali prelekcji *Czar czcionki w oficynie drukarskiej* w Muzeum Drukarsstwa Warszawskiego, którą wygłosiła kierownik Muzeum Barbara Rogalska. Zaprezentowała historię Muzeum, opowiedziała o gromadzonych zbiorach oraz pokrótce przedstawiła historię pisma alfabetu, materiałów piśmiennych oraz dzieje drukarstwa. Studenci mieli okazję obejrzeć z bliska papirus, pergamin, papier czepany, metalowe czcionki, jak również samodzielnie wykonać odbitki przy użyciu powielacza. Andrzej Zaborowski opowiedział o technicznej stronie pracy drukarza, prezentując materiał typograficzny wykorzystywany w oficynach drukarskich oraz działanie zrekonstruowanej prasy drukarskiej z połowy XVIII w.

Ostatnim miejscem zwiedzonym tego dnia była Mediateka START-META. Magdalena Książek zapoznała grupę z funkcjonowaniem placówki oraz typami udostępnianych w niej zbiorów (należą do nich m.in. książki, zbiory audiowizualne, e-booki, gry planszowe i komputerowe, płyty winylowe, audiobooki). Reprezentująca MultiCentrum Natalia Janikowska pokazała pracownie oferowane przez

Mediatekę oraz nowoczesne urządzenia służące użytkownikom biblioteki, jak również te wykorzystywane do zajęć edukacyjnych prowadzonych w placówce. Studenci dowiedzieli się też, że Mediateka dysponuje zaawansowanymi urządzeniami przeznaczonymi dla osób niepełnosprawnych, np. mrugaczami. W godzinach popołudniowych wycieczka skierowała się do Łodzi.

Pierwszym punktem zwiedzania 6 czerwca była Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi. Wycieczkę oprowadził Jarosław Czembrowski, dyrektor Biblioteki i Ośrodka Informacji Filmowej. Opowiedział historię uczelni i pokazał rektorat (w tym słynne schody, na których siadywali studenci uczelni, np. Andrzej Wajda i Roman Polański). Następnie studenci przeszli do Archiwum Szkoły Filmowej, gdzie Monika Sarwińska, kierownik Archiwum, opowiedziała zgromadzonym o bazie etiud tworzonych przez studentów łódzkiej uczelni. Drugą bazą, którą studenci mieli okazję szczegółowo poznać, była baza Film Polski. Jarosław Czembrowski (redaktor naczelny serwisu) omówił jej powstanie, architekturę oraz funkcjonowanie. Pokazał metody wyszukiwania informacji oraz sposoby wprowadzania danych do bazy.

Kolejnym punktem wycieczki było Muzeum Książki Artystycznej, gdzie oprowadzała studentów Jadwiga Try-

zno. Uczestnicy obejrzeli niezwykle książki/obiekty artystyczne oraz wystawę sprzętu typograficznego (czcionek, narzędzi, maszyn).

Ostatnią atrakcją tego dnia było Muzeum Kinematografii. Studenci obejrzeli wystawę, na którą składały się dawne kamery, projektory, stoły montażowe czy narzędzia do charakteryzacji. Zostali zapoznani także z historią budynku, w którym znajduje się obecnie Muzeum, oraz mieli możliwość obejrzenia oryginalnego wystroju pałacu łódzkiego fabrykanta Karola Scheiblera. Wizytę dopełniło zwiedzanie wystawy poświęconej filmom animowanym, która wzbudziła duży entuzjazm wśród studentów.

Ostatni dzień objazdu studenci spędzili w Centrum Nauki i Techniki EC1. Wzięli udział w symulacji lotu w kosmos, a osoby chętne obejrzały również pokaz filmowy 3D w kinie sferycznym. Uczestnicy z zaangażowaniem zwiedzali ekspozycję Centrum w przystępny sposób przekazującą skomplikowane informacje, np. z zakresu fizyki, chemii czy techniki.

Podczas wyjazdu wszyscy bardzo się zintegrowali, a przeżyte doświadczenia sprawiły, że tę wyprawę z pewnością będą wspominać przez długi czas. Cel wycieczki, jakim było rozbudzenie w młodych ludziach zainteresowań organizacją i architekturą informacji, został osiągnięty.

Grażyna Piechota,
Anna Sawa (IINiB UMCS)

17 czerwca 2019 r. odbył się w naszej uczelni kolejny raz *Konkurs wymowy niemieckiej dla studentów*. Powinien nazywać się on – jak to zasugerował jeden ze studentów – konkursem pięknej wymowy niemieckiej. Pomyślowczynią jest dr Jolanta Knieja, która od wielu lat prowadzi zajęcia z praktycznej fonetyki języka niemieckiego na kierunku lingwistyka stosowana oraz na germanistyce i organizowała już poprzedni konkurs wymowy tego języka w 2017 r.

Konkurs wymowy niemieckiej dla studentów – to już tradycja!

• Laureaci, M. Pelczarski, K. Różycka, S. Dębicka

Konkurs prowadzili studenci I roku lingwistyki stosowanej, Daniel Sworski i Paweł Adamiec. Zaprošili oni do otwarcia tego wydarzenia Dziekana Wydziału Humanistycznego, prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego, który po powitaniu zebranych – studentów i pracowników lingwistyki stosowanej UMCS – życzył wszystkim sukcesów. Do konkursu zgłosiło się 26 studentów i studentek lingwistyki stosowanej i germanistyki z różnych lat. Uczestników konkursu oceniali germaniści, pracownicy Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej: mgr Marion Koppitz oraz panowie prof. dr. hab. Jerzy Żmudzki oraz dr Ireneusz Chomiuk.

Przedstawione prezentacje (zarówno te indywidualne jak i grupowe) były zróżnicowane: od recytacji wierszy, odgrywania scenek ze znanych i mniej znanych bajek Braci Grimm, prezentacji przemówienia znanych polityków niemieckich aż po recytowane fragmenty kantaty Jana Sebastiana

Bacha. Jury niełatwo było wyłonić laureatów konkursu. Wszystkie wystąpienia były pod względem fonetycznym solidnie przygotowane i ciekawe. Po burzliwej wymianie zdań Jury postanowiło przyznać I miejsce studentce lingwistyki z I roku studiów licencjackich z grupy NA, Karolinie Różyckiej, która zdobyła to szczególne uznanie Komisji dzięki umiejętności świetnego zaprezentowania/imitacji żywiołowego przemówienia w Bundestagu jednej z wiodących polityków, Alice Weidel z AfD. II miejsce przypadło Sylwii Dębickiej z tej samej grupy NA, która przepięknie oddała nastrój wiersza jednej z niemieckich poetek XVIII w. Annette von Droste-Hülshoff pt. *Mondesaufgang*. Doceniony został także Michał Pelczarski, student I roku studiów licencjackich z grupy AN, którego przejmująca recytacja fragmentu z kantaty *Ich habe genug* Johanna Sebastiana Bacha zaowocowała zdobyciem III miejsca. Jury przyznało studentom również wyróżnienia: Dorocie Bogacz (II roku studiów licencjackich, gr. AN) za nostalgiczną interpretację wiersza Heinricha Heinego pt. *Nachtgedanken* oraz Katarzynie Kosno, Małgorzacie Sykacz i Cezaremu Szymanowskiemu (I roku studiów licencjackich, gr. NA) za przygotowanie, odegranie i zaopatrzenie trafną pointą znanej bajki o Czerwonym Kapturku.

By upamiętnić ten dzień i udział w omawianym wydarzeniu, wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy wraz z miłym upominkiem promującymi naszą uczelnię i książkami w języku niemieckim, które z podarowały studentom Prodziekan Wydziału Humanistycznego, prof. dr. hab. Irmina Wawrzyczek oraz dr Jolanta Janoszczak. Natomiast dzięki przychylności i uprzejmemu wsparciu finansowemu Dziekana Wydziału Humanistycznego, prof. dr. hab. Roberta Litwińskiego, laureaci konkursu zostali obdarowani trofeami w postaci szklanych statuetek z grawerem. Wszystkim należy się bardzo gorące podziękowanie organizatorce!

Konkurs wymowy niemieckiej dla studentów zakończył się pod wieloma względami sukcesem. Był czasem wspólnie i miło spędzonym, ale i pożytecznym, znakomitą lekcją oraz dodatkowym treningiem fonetyki języka, który studenci studiują na naszym uniwersytecie. Był także świetną okazją do wystąpienia przed publicznością z mikrofonem, co w przypadku kształcenia tłumaczy nie jest bez znaczenia, a do czego zachęcał w swoim słowie wstępnym Dziekan oraz powtórzyła nasza lektorka z Niemiec i jurorka, Marion Koppitz.

Jolanta Knieja

Koło Metodologiczne Historyków UMCS i „Lubelska Szkoła Przedsiębiorczości”

Fot. Paulina Litka

Fot. Paulina Litka

Fot. Paulina Litka

Dnia 4 czerwca 2019 r. w Lubelskim Parku Naukowo-Technologicznym S.A., ul. B. Dobrzańskiego 3 w Lublinie odbył się finał projektu „Lubelska Szkoła Przedsiębiorczości”. Projekt realizowany był przez Gminę Lublin we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej.

Członkowie Koła Metodologicznego Historyków UMCS Lublin (Andrzej Włoch i Paulina Litka) wzięli udział w niniejszym wydarzeniu, wystawiając swoje stoisko promocyjne od godz. 11:00 w LPNT. Zainteresowani mogli je odwiedzić do godz. 13:00.

Członkowie KMH UMCS Lublin zaprezentowali jeden z wybranych, autorskich projektów edukacyjnych organizacji oraz wraz z zainteresowanymi – których nie brakowało – podyskutowali na temat m.in. (przyszłego) biznesplanu własnego przedsiębiorstwa, nowoczesnych form nauczania, wyboru przyszłych studiów, jak również nt. oferty edukacyjnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, poszczególnych kierunków studiów, specjalności, działalności uniwersyteckiej i pozauniwersyteckiej.

Wydarzenie było połączone z promocją oferty edukacyjnej UMCS-u, Wydziału Humanistycznego i Instytu

tutu Historii. Koło Metodologiczne Historyków UMCS Lublin było jedyną organizacją z ramienia Wydziału Humanistycznego UMCS, która zaprezentowała się w związku z niniejszym wydarzeniem.

Projekt „Lubelska Szkoła Przedsiębiorczości” miał na celu przeszkolenie min. 15 nauczycieli lubelskich szkół ponadpodstawowych z zakresu nowoczesnych modeli biznesowych, a także wzrost postaw przedsiębiorczych u uczniów. Udział w szkoleniach dedykowany był nauczycielom szkół ponadpodstawowych, zainteresowanych tematyką przedsiębiorczości, a w szczególności nauczycielom uczącym podstaw przedsiębiorczości. W projekcie przewidziano również działania skierowane do uczniów, których nauczyciele wzięli udział w szkoleniach: prezentacje w szkołach na

temat Lublina gospodarczego przygotowane przez pracowników Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublina i konkurs *Bitwa Startupów* (pod kierunkiem nauczyciela przeszkolonego w ramach projektu, uczniowie w związku z konkursem mieli za zadanie opracować własny pomysł na biznes i przedstawić w formie pitchingu przed Komisją Ekspertką w dniu Finału Projektu – 4 czerwca 2019 r.).

Serdecznie dziękujemy za udział w niniejszym wydarzeniu. Składamy podziękowania dla Urzędu Miasta Lublina, Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości, wszystkim osobom odpowiedzialnym za wydarzenie i pomoc na miejscu, a także młodym uczestnikom za miło spędzony czas i rozmowę.

*mgr Paulina Litka,
przewodnicząca KMH UMCS*

* Więcej informacji na: <https://gospodarczy.lublin.eu/> Lublin Municipal Office, Strategy and Entrepreneurship Department Urząd Miasta Lublin, Wydział Strategii i Przedsiębiorczości

Sprawozdanie z zakończenia II edycji projektu edukacyjnego *Ku warsztatowi rozwijającego się nauczyciela*

Kto nabytą wiedzę pielęgnuje, a nową bez przerwy zdobywa, ten może być nauczycielem innych
Konfucjusz

W dniu 17 czerwca 2019 r. w Instytucie Pedagogiki UMCS przy ul. Narutowicza 12 odbyło się uroczyste podsumowanie II edycji projektu edukacyjnego pod nazwą *Ku warsztatowi rozwijającego się nauczyciela*, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt został opracowany w Zakładzie Dydaktyki przez zespół w składzie: dr hab. Urszula Oszawa, prof. UMCS; dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS; dr hab. Beata Bednarczuk; dr Bernardyna Ceglińska; dr Małgorzata Chojak; dr Krystyna Kusiak; dr Zofia Małczyk oraz mgr Ewa Sosnowska-Bielicz.

Celem głównym projektu było uzupełnienie deficytów kompetencji zawodowych, analitycznych, komunika-

Fot. Ewa Sosnowska-Bielicz

Fot. Ewa Sosnowska-Bielicz

cyjnych i informatycznych przez 46 studentów studiów I stopnia kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz pedagogika specjalna.

Działania merytoryczne projektu odnosiły się do obszarów zdiagnozowanych jako najbardziej deficytowe, a mianowicie: komunikacja interpersonalna z elementami przedsiębiorczości; współpraca ze środowiskiem lokalnym; mediacje szkolne, rówieśnicze i oświatowe; nowe technologie w pracy nauczyciela. Wymienione zagadnienia były rozwijane poprzez udział studentów w warsztatach kompetencji, wizytach studyjnych w placówkach przed-

szkolnych i szkolnych oraz uczestnictwo w dodatkowych zadaniach praktycznych realizowanych w formie projektów edukacyjnych i społecznych.

Udział w projekcie umożliwił uzyskanie dodatkowych efektów kształcenia oczekiwanych przez pracodawców na rynku pracy. Certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające nabyte kompetencje zostały wręczone uczestnikom projektu przez dr Agnieszkę Bochniarz, Prodziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie.

Kierownik merytoryczny projektu: dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS

UMCSport

Fot. Michał Pliat

• Paulina Guba

W maju sezon startowy rozpoczęła mistrzyni Europy w pchnięciu kulą – Paulina Guba. Głównym startem w sezonie będą Mistrzostwa Świata w Doha, na które osiągnęła już minimum. Porozmawialiśmy z zawodniczką AZS UMCS Lublin.

Jak wygląda sytuacja zdrowotna? Problemów brak czy jednak z czymś się borykasz?

Sytuacja jest jak zawsze dynamiczna. Nie ma większych problemów, ale ciągle jest coś, co pobolewa. Taki los sportowców.

Za tobą pierwsze starty. Początek sezonu jest taki jak zakładałaś?

Nie do końca, ale plan minimum wykonany – 18,35, czyli przepustka na Mistrzostwa Świata jest. Teraz mogę spokojnie dalej trenować. To bardzo

ciężki sezon i trzeba wszystko zaplanować aż do połowy października.

Ten rok jest inny niż poprzednie, bo jednak impreza docelowa jest później niż zazwyczaj. Trzeba było ułożyć zupełnie inny plan niż np. przed Mistrzostwami Europy czy jedynie zmienić się czas realizacji poszczególnych etapów?

Oczywiście, że inny plan. Pierwsze starty były już w maju, a ostatnie potrwają do połowy października. Dla porównania w ubiegłym roku sezon trwał do połowy września. Miesiąc to bardzo długo, jeżeli chodzi o podtrzymanie formy. A gdzie odpoczynek, regeneracja? Zobaczmy, jak to będzie. Pamiętajmy, że za rok Igrzyska Olimpijskie w Tokio.

Jako doświadczona zawodniczka pewnie masz takie porównanie do lat ubiegłych. Jak było rok czy dwa lata temu na tym etapie, a jak jest teraz w twoim odczuciu? Porównywalnie lepiej, a może masz inne spostrzeżenia?

W lipcu sportowcy AZS UMCS Lublin przywieźli medale z dwóch imprez międzynarodowych: 12. Lekkoatletycznych Mistrzostw Europy U23 w szwedzkim Gävle oraz 30. Letniej Uniwersjady w Neapolu. Na podium stanęli: Malwina Kopron i Michał Sierocki.

Obrończyni tytułu w konkursie rzutu młotem z Uniwersjady w Tajpej (2017) – Malwina Kopron tym razem wywalczyła srebro. Drugie miejsce zapewniła jej próba na odległość 70.89 metra.

Fot. Paweł Skrabala

• Malwina Kopron

Nie można porównywać tego roku do innych wcześniej. Nie pamiętam, żeby kiedykolwiek sezon był tak długi. Na pewno rok temu w czerwcu byłam na innym etapie i wyniki były inne. Dla każdego sportowca i trenera to nowe doświadczenie. Czy lepiej czy gorzej, ocenimy po sezonie.

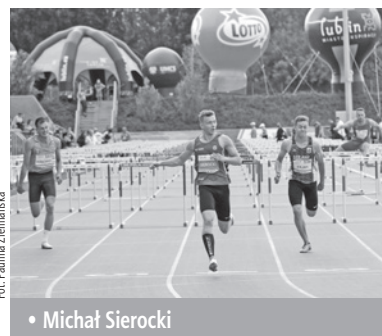
Jakie wygląda twój kalendarz startowy? Wiesz już dokładnie, w których zawodach weźmiesz udział na pewno?

Kalendarz już jest od jakiegoś czasu, ale starty potwierdzam na bieżąco. Na pewno najbliższe moje zawody to te w Turku. Potem Memoriał Janusza Kusocińskiego, Diamentowa Liga, Finał ligi LA, Mistrzostwa Polski, Mistrzostwa Świata, Wojskowe Mistrzostwa Świata.

Diamentowa Liga będzie istotna? Czy jednak w sezonie Mistrzostw Świata ten cykl jest tylko dodatkiem i nie będziesz się nim aż tak przejmować?

Przez eliminacje Malwina przebrnęła bez kłopotu. Wynik, który uzyskała (67.98 metra), zapewnił jej awans do finału z trzeciego miejsca. Wygrała je Węgierka – Reka Gyuratz (68.05 metra) przed Ukrainką – Iryną Klymets (68.01 metra). To właśnie te dwie zawodniczki miały być głównymi rywalkami w walce o złoto. Jako faworytkę można było wskazać Gyuratz, która rzucała ponad 72 metry w tym sezonie.

W pierwszym podejściu finału Kopron posłała młot na odległość 70.89 metra, co dało jej prowadzenie w kon-

Fot. Paulina Ziembicka

• Michał Sierocki

Na pewno istotna. Spotykam się tam z najlepszymi zawodniczkami i mam możliwość wspólnych startów. Każdy taki start jest dla zawodnika dużym prestiżem.

Jak wygląda Twój grafik? Wypełniony po brzegi czy może jest szansa na jakieś spotkanie z kibicami w Lublinie przed Mistrzostwami Świata?

Grafik jest pełny po brzegi. Poza sportem od jakiegoś czasu jestem czynnym żołnierzem Wojska Polskiego. Z tego tytułu mam też wiele obowiązków. Jeżeli chodzi o Lublin, to pojawia się w miarę możliwości. Czy do Mistrzostw Świata? Jest plan na spotkania we wrześniu po Mistrzostwach Polski. Przepraszam kibiców, że tak rzadko jestem. Jednak proszę mi wierzyć, że w tym okresie startowym za dużo czasu nie mam. Treningi, obozy, starty, przeloty, wojsko i ciągle za mało czasu. Ale bardzo serdecznie pozdrawiam wszystkich kibiców z Lublina.

Kamil Wojdat

• Malwina Kopron i Michał Sierocki AZS UMCS Lublin oraz zastępca prezydenta Miasta Lublin Beata Stepaniuk Kuśmierzak

kursie. Jednak w trzeciej turze rzutów taki sam wynik osiągnęła Klymets. Polka swoją próbę, jak i poprzednią, spaliła. To sprawiło, że na czołową wysunęła się Ukrainka, która miała mierzony rzut z pierwszej kolejki. Za plecami tej dwójki była Gyuratz. Czwartą konkursową próbę Kopron również spaliła. Na jej koncie był zatem liczony tylko wynik z otwarcia. Dalej prowadziła Klymets. Na trzecie miejsce kosztem Węgierki wskoczyła inna z Polek startujących w Neapolu – Katarzyna Furmanek, która o 8 centymetrów poprawiła rekord życiowy (69.68 metra). W przedostat-

niej serii na pozycji liderki umocniła się Ukrainka, która rzuciła 71.25 metra. To najlepszy rezultat, jaki uzyskała w konkursie. Kopron postąpiła młot na odległość 68.90 metra. Ostatnie kolejka nic nie zmieniła. Wygrała Klymets (71.25 metra) przed Kopron (70.98 metra) i Furmanek (69.68 metra). Tak o swoim występie we Włoszech kilka dni po zmaganiach mówiła zawodniczka AZS UMCS Lublin:

Zdobyłaś srebro podczas Uniwersjady, ale chyba nastawiałaś się na zwycięstwo. To 2. miejsce jest zadowalające czy jednak czujesz rozczarowanie?

Było rozczarowanie i ono jest do teraz. Tak naprawdę nie zdobyłam srebra, a przegrałam złoty medal. Po pierwsze, wynik nie był rewelacyjny. Po drugie, przegrałam z Ireną Klymets, z którą nie pamiętam, czy kiedykolwiek przegrałam. Jest przykro, jednak tego już nie zmienię. Głowa do góry. Muszę robić to, co zawsze, czyli trenować.

Wspomniłaś, że to 70.89 metra uzyskane w finale nie było rewelacyjne. Zawiedziona byłaś takim rezultatem?

Tak, bo w rzucie próbnym osiągnęłam wiele lepszą odległość. Tam było prawie 73 metry. Zapowiadała się zatem naprawdę dobry konkurs, ale potem nie wyszło.

Zdecydowanie bardziej zadowolony był Michał Sierocki, który wywalczył srebro na dystansie 110 metrów przez płotki podczas ME U23. Do Szwecji pojechał z trzecim wynikiem na europejskich listach U23. Zapowiadał, że celem jest medal. Już od początku pobytu w Gävle widać było, że Michał jest w dobrej dyspozycji. Eliminacje z dużym luzem zakończył na czwartym miejscu (14.13 sekundy). Dzień później przyszedł czas na decydujące starty. W półfinale było sprężenie i pewny awans do biegu finałowego z rezultatem 13.81 sekundy. To zagwarantowało szóste miejsce w stawce. W finale Sierocki odpalił i to dosłownie. Liniję mety przekroczył z czasem 13.63 sekundy, co jest

• Malwina Kopron AZS UMCS Lublin

Fot. Michał Piliat

jego nowym rekordem życiowym! Zapowiedziany przez Michała medal ME U23 stał się faktem! Rywalizacja o srebro i brąz była bardzo zacięta. Między drugim a piątym zawodnikiem było tylko 0.04 sekundy różnicy. Poza zasięgiem konkurentów był Szwajcar – Jason Joseph, dominujący od eliminacji aż po finał. Za każdym razem wygrywał. Na najniższym stopniu podium stanął Brytyjczyk – Cameron Fillery (13.64). Poniżej przeprowadzona około tydzień po biegu rozmowa z Michałem:

Kilka ładnych dni minęło już od tych pamiętnych Mistrzostw Europy. Emocje opadły czy nadal to gdzieś jeszcze w głowie siedzi?

Trudno, aby tak zupełnie opadły. To dla mnie ogromny sukces. Dlatego jeszcze tym żyję.

Najważniejsze wydarzenie w sportowej karierze?

Zdecydowanie! Medal imprezy międzynarodowej jest spełnieniem marzeń.

Pamiętam naszą rozmowę podczas Mistrzostw Polski U23 (29-30 czerwca). Wtedy wspominałeś, że pojedziesz do Szwecji po medal. Mówiłeś to w pełni świadomie, zdając sobie sprawę ze swoich możliwości.

To prawda. Jechałem na ME U23 z dobrym wynikiem. Wiedziałem, że powtórzenie mojej życiówki w finale

może dać medal. Dziś już wiem, że to by nie wystarczyło. Na szczęście pobitem rekord życiowy! Wierzyłem od samego początku, że jestem dobrze przygotowany, że jest szansa i mogę walczyć o jak najlepsze lokaty.

Jak w ogóle wspominasz ten bieg? W przedziale 0.04 sekundy zmieściło się aż czworo zawodników, od drugiego do piątego miejsca. Walka była niezwykle zażarta.

Emocje były ogromne. Przed startem strasznie się nabuzowałem. Bardzo dobrze nastawiłem się psychicznie i skupiłem tylko na tym, żeby dobrze wyjść z bloków. Chciałem jak najszybciej dobiec do pierwszego płotka. To mi wyszło. Poczułem, że jestem mniej więcej na drugim miejscu. Wtedy wiedziałem, że ten bieg będzie udany. Natomiast wbiegając na metę, zakładałem, że mogłem być w okolicy trzeciego miejsca. Moje nazwisko pojawiło się jednak na drugiej pozycji. Niesamowita euforia.

Wygrywając Akademickie Mistrzostwa Polski czy Mistrzostwa Polski U23, miałeś problemy zdrowotne. Przed występem w Gävle wszystko było w porządku?

Niestety jestem dosyć kontuzyjnym zawodnikiem. Po MP U23 pojawiły się pewne problemy. Na szczęście były na tyle drobne, że mogłem w miarę normalnie trenować.

Kamil Wojdat

XXII Bieg o Puchar JM Rektora UMCS

13.06.2019 r.

Fot. Bartosz Prohl

STUDIA PODYDIPLOMOWE

Skończyłeś licencjat lub masz tytuł magistra?
Zapraszamy Cię na studia podyplomowe w UMCS,
na których oferujemy:

- ponad 70 kierunków studiów podyplomowych
- zajęcia prowadzone przez doświadczoną kadre
- kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy
- zniżki dla Absolwentów UMCS
- możliwość rozłożenia opłat na raty
- miasteczko akademickie w centrum Lublina
- nowoczesną bazę dydaktyczną

UMCS
UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

HR EXCELLENCE IN RESEARCH